శ్రీమేధా దక్షిణా మూర్తయేనమః

పీఠికా.

శ్లో. చైతన్యం పరిపూర్ణమేకమచలం జ్యోతిర్మయం వ్యాపకం
తత్పంచాక్షరమంత్రమాద్య మమలం సూక్ష్మాతిసూక్ష్మాత్పరం
లింగం బ్రహ్మసనాతనం గురుసదా ధ్యాతవ్యరూపం సదా
బాహ్యాభ్యంతర సంస్థితం పరశివం ప్రాణేశ్వరం భావయే।

శ్లో॥ అజ్ఞాన తిమిరాంధస్య । జ్ఞానాంజన శలాకయా।
- చక్షురున్మీలితం యేన। తస్మై శ్రీగురవే నమః॥

అయిభో మహాశయాః!

నేద మవిదితచరం శ్రీమతాం ధీమతాం తత్రభవతాంభవతాం॥ యదియం లింగధారణదీపికా బహోః కాలాత్కర్ణపదవీ మధియాతా, నైతావత్పర్యంతమప్యఖిల సహృదయ హస్త పంకజేష్వలంకుర్వాణా లోచనగోచరీ బభూవేతి॥

నిగమాగమేషు బహుధా ప్రతిపాదితోఽయం లింగధారణ విషయః। తథాపి దధీచ్యాది మహర్షి దత్త శాపోపహత చేతసః కేచన ముగ్ధాః శివచిహ్నాన్యదధతః, శివమనభిజానంతః, శివోత్కర్షతా మసహంతః శివపూజా మకుర్వంతః, శివ లింగ ధారిణా మారాధ్యతాం లోక గురుత్వంచ కలుషయంతశ్శివోక్త శివాగమ వేదాదీనాం యథార్థ స్వరూప మవిదిత వంతో విపరీతార్థాన్విలిఖంతో వదంతో విచరంతోదరీ దృశ్యంతే అహహా! కలి రాజస్య మహతీ అధికార సంపత్తిః॥

సత్స్వపి బహుషు గ్రంథరత్నేష్వస్య గ్రంథస్య విశేషాంశశాలితా వక్ష్యమాణానా మార్యమిత్రాణాం యుష్మాక మనసి ప్రతీయేత। నేయం మతిశయోక్తిః। నాప్యత్యుక్తిః। ప్రతిపాదితాశ్చ బహవోస్మిన్ విషయాః। కృతాచ విషయ చర్చాసులభయా శైల్యా అతి రమణీయా। ప్రదర్శితాశ్చ బాలబోధాయ పరిష్కారాః। కింతు తార్కికీ పద గుంభకతా శాస్త్రజ్ఞానాం మహతే మోదాయ

కల్పత ఇతి సంక్షేప్యామో వయం।

లింగధారణం

ఇదంచ లింగధారణం నహి మధ్యకాలికం నాపి వా నవీనం। యదా నిగమాగమాః ప్రాదుర్భావసన్ తదైవ లింగ ధారణా సకల జగన్మాలక సూత్రధారేణ శివేన ప్రతిపాదితం। ఇదమేవ వ్యవహ్రియతే బ్రాహ్మణాదిషు శాంభవదీక్షా శివదీక్షేత్యాదనామభిః॥

లీయతే గమ్యతే యత్ర యేన సర్వం చరాచరం। తదేత ల్లింగ మిత్యుక్తం లింగతత్త్వపరాయణైః॥ లింగం బ్రహ్మ సనాతనం సుమన సా ధ్యాతవ్య మాదిమూలం నృబ్రహ్మ సఙ్ఞిత మిత్యాది వచనై ర్లింగ నామ పరబ్రహ్మేతి వచమేవ। ఇతి హాస పురాణాభ్యాం వేదార్థ ముపబృంహయే దితి శ్రుతిర్హ్యర్థ నిర్ణయే ఉపబృంహణానిచ సాధనాని। వినా చోపబృంహణై శ్శ్రుత్యర్థ నిర్ణయో రూఢితాం వనముప గచ్ఛేత్।

తథాహ. సర్వలింగగ్ స్థాపయతి పాణిమంత్రం పవిత్రమితి శ్రుతిః ఉపబృంహణం శైవస్థలింగ పురాణోత్తర భాగే। యజుర ప్యాహ సర్వం హి లింగం స్థాపయతీతి చ। తస్మాద్ధార్యం మహా లింగం పాణి మంత్రే తి మంత్రతః పాణౌ లింగం వినిక్షిప్య దీక్షా కాలే గురుశ్శివం। యేన స్తువతి తన్మంత్రం పాణిమంత్రం వదంతి హి ఇతి॥ ఏవ మేవ యుశ్ఛాం దసా మృష్ట ఏశ్వరూపే త్యాది పరిశ్రుతీ బహు శ్రుతయో లింగధారణ మితిహాస పురాణాదిభి రుపబృంహితాశ్చ నిరూప యంతి॥

సహ్యేకా శ్రుతిః నాపేక్షిత ముపబృంహణం॥ తస్మా దవశ్యమాస్తికైః శైవైః పుంసా లింగ ధార్య మేవ। యద్యేకస్మిన్ వేదవాది సంది హాన స్వయముఖ జన శిరోమణౌ నేకేషు వేదవచస్సు కథం విస్రంభః విద్యేత తాదృశో నాస్తి కో వా ఉన్మత్తో వా భవేదితి మన్యామహే। అయం చ లింగధారణవిషయః బహుధా పూర్వపక్ష సిద్ధాంతపక్షైక యాథవా సీ శంకరారాధ్యై ర్నిరూపితః॥ అతో దీక్షావిచారః కించిత్క్రియతే

దీక్షా.

శ్లో॥ దీయతే లింగ సంబంధః క్షీయతేచ మలత్రయం।
దీయతే క్షీయతే యస్మా। త్తస్మా ద్దీక్షేతి జ్ఞాయతే॥

ఇతి మలత్రియ క్షీణతా వచ్ఛిన్న లింగసంబంధపరికల్పనమేవదీక్షేతి వ్యవహ్రియతే।

శ్లో. ఏకా వేధాత్మికా సాక్షా। దన్యా మంత్రాత్మికా మతా।
క్రియాత్మికా పరాకాచి। దేవమేవ త్రిధా భవేత్॥

అనేనైకైవ దీక్షా వేధా నుక్రియానా మభిస్త్రిధా విభక్తా॥ తల్లక్షణంచ॥

వేధాదీక్షా.

శ్లో॥ హస్త మస్తక సంయోగా ద్దృష్ట్వా వేధేతి గీయతే॥

మను దీక్షా

శ్లో॥ గురుణో దీరితే కర్ణే యాసామంత్రేతి కథ్యతే॥

క్రియాదీక్షా.

శ్లో॥ శిష్యపాణి తలే దత్తా యాదీక్షా సాక్రియోచ్యతే।
ఏత ద్దీక్షా త్రయ మేకైకం సప్తధా విభిన్నతా మవాప్నోతి। తద్యథా॥

ఆణవ మలాశ్రిత కారణ దేహాభి మాన కలిత ప్రాజ్ఞ సంజ్ఞికస్య తన్మల ధ్వంస కారణార్థం సప్త భేదా పన్న వేధా దీక్షయా భావలింగ ధారణంక్రియతే। తద్దీక్షానుగత సప్తభేదా వ్యాహ్రియంతే।

సమయదీక్షా.

శివయోగతః అష్టాదశకులే భ్రాంతిం విహాయ। భావనయా శరణకులేప్రీతి ధారణం వా ఉతబంధుషు ప్రీతిం విహాయ భక్తేషు ప్రీతి నిక్షేపణం వా సమయదీక్షా.

నిస్సంసార దీక్షా.

దేహేంద్రియాది సంసారం పరిత్యజ్య శివ పూజోపచార ఏవ సంసార ఇతి భావనా నిస్సంసారదీక్షా.

నిర్వాణ దీక్షా.

ఆధ్యాత్మికాధి భౌతికాధి దైవక నామక తాపత్రయ భయాంకు ల మలత్రయ సంభూద్భూత భవే ప్రయత్నతోపి మనః పరివృత్యాభావః నిర్వాణ దీక్షా.

తత్వదీక్షా.

లింగాంగ తత్వ విజ్ఞాన పూర్వక లింగ సాయుజ్య ప్రాప్తి స్తత్వదీక్షా.

అధ్యాత్మ దీక్షా.

ప్రాణే లింగం లింగే ప్రాణంచ పరిజ్ఞాయ సదా లింగం నిరీక్షమాణః లింగ ప్రాణీతి భావనా అధ్యాత్మ దీక్షా.

తత్వ సంశోధనీ దీక్షా - (అనుగ్రహ దీక్షా)

జితేంద్రియ స్సంభూయ తత్తదింద్రియ గోచర శబ్దాది విషయాణ్ పల్లింగేభ్య స్సమర్పణంవా ఆస్వాద్యాన్వితే పల్లింగాంగ స్వరూపకః పరశివ స్స్వయమితి భావనావా తత్వసంశోధనీ దీక్షేతివా అనుగ్రహ దీక్షేతివా కథ్యతే॥

తత్వోపదేశినీ దీక్షా (సత్యశుద్ధ దీక్షా)

సచ్చిదానందాత్మక లింగరూపోహ మస్మీత్యు పాసనావా సచ్చిదానందాత్మక బ్రహ్మాహమితి భావనావా తత్వోపదేశినీ దీక్షేతి సత్యశుద్ధ దీక్షేతి చకథ్యతే॥

మాయామలాశ్రిత సూక్ష్మశరీరాభిమానకలిత తైజస సంజ్ఞిక స్య తత్వధ్వంస కారణ సప్తభేదాపన్న మనుదీక్షయా ప్రాణలింగధారణం ఖలు క్రియతే॥ తద్దీక్షాగత సప్తభేదా హ్యుద్యాహ్రియంతే॥

ఏకాగ్రమతి దీక్షా.

ఇష్టలింగాత్పరం వస్తు నావలోకయామీతి ఏకాగ్రమతి ప్రదానం ఏకాగ్రమతి దీక్షా॥

దృఢవ్రత దీక్షా.

ఆశరీరపాతా ద్గృహీత పరిత్యాగా భావః దృఢవ్రత దీక్షా॥

పంచేంద్రియార్పణ దీక్షా.

అహం సతీ మత్పతిః లింగ మితిమనసి నిశ్చిత్య ఇష్టప్రాణ భావలింగే ష్వకాయస్య కరణానాం భావస్యచ సమర్పణం- పంచేంద్రియ సమర్పణ దీక్షా॥

అహింసా దీక్షా.

సర్వభూతాన్ స్వాత్మానమివ భావయిత్వా జీవహింసాయా అకరణం వా, ఉత స్వకపరార్థ జీవహింసాయాః అకరణం వా అహింసా దీక్షా॥

లింగనిష్ఠా దీక్షా.

ఆదిమధ్యాంత రహితత్వా వచ్ఛిన్న పరశివ నామక లింగే నిరంతర నిష్ఠాగా ఉత సోహం భావనా వా లింగ నిష్ఠా దీక్షా॥

లింగ మనోలయ దీక్షా.

లింగరూపమభిధ్యాయన్ అమనస్కః తన్మయత్వేన ప్రవర్తనం వా ఆహోస్విత్ లింగే భావలయో వా లింగమనోలయ దీక్షా॥

సద్యోముక్తి దీక్షా.

సర్వమేతత్సమ్యక్ జ్ఞాత్వా సంశయ రాహిత్యేన ప్రవర్తనం సద్యోముక్తి దీక్షా॥

ఇష్టలింగ మలాశ్రిత స్థూలదేహాభిమాన కలిత విశ్వ సంజ్ఞకస్య తన్మలత్వం ఏకాదశ సప్తభేదాపన్న క్రియాదీక్షయా ఇష్టలింగ ధారణం క్రియతే॥ తద్దీక్షాంత సప్తభేదా వ్యాఖ్యాయంతే॥

ఆజ్ఞా దీక్షా.

సదాచారస్య అపరిత్యాగః ఆజ్ఞాదీక్షా॥

ఉపమా దీక్షా.

పురాతన కృతాచార సదృశీకరణం ఉపమా దీక్షా॥

కలశాభిషేచనదీక్షా.

శిష్యదేహాగత పంచభూత పరిశుద్ధ్యర్థం పంచబ్రహ్మ మంత్రైః జనిత పంచకలశోదకై రభిషేచనం-కలశాభిషేచనదీక్షా॥

స్వస్తికారోహణదీక్షా.

మాంసపిండ నివృత్తిఫలక షడధ్వ శోధనా, స్వస్తికారోహణ దీక్షా॥

భూతిపట్టదీక్షా.

అనాది మలసంహార కార్థం భస్మస్నాన భస్మోద్ధూళన భస్మరుద్రాక్ష ధారణాదీనాం కరణం భూతిపట్టదీక్షా॥

ఆయత్తదీక్షా.

పంచసూత్ర ఘటిత లింగం యథావిధి సంపూజ్య స్వహస్తతలే నిక్షిప్య శిష్యస్య ప్రదర్శన మాయత్తదీక్షా॥

స్వాయత్తదీక్షా.

శిష్యహస్తం సప్తవార మభిమంత్ర్యతస్య [illegible] నిక్షేపణం స్వాయత్తదీక్షా॥

ఏవంవిధ శైవదీక్షా దీక్షితస్య కర్మజ్ఞానభక్తిరూపక పరశివోపాసనావిధిః పూర్వాగమేభ్య స్సముద్ధృత్య సముదాహ్రియతే సంగ్రహేణ॥

కర్మజ్ఞాన సముచ్చయవాదః.

శ్రు॥ విద్యాంచావిద్యాంచయస్తద్వేదోభయగ్ం సహేతి శ్రుతిరేవ కర్మకాండ ఇతి బ్రహ్మకాండ ఇతి ద్విధా నిశ్చికాయ॥ విద్యానామ జ్ఞానం। అవిద్యా నామ కర్మేత్యుచ్యతే। భక్తిపరవశాః కేచనమహాత్మానః కర్మకాండ ఇతి భక్తికాండ ఇతి జ్ఞానకాండ ఇతి త్రేధా విభాగం చక్రురిత్యుక్తం శివానుభవ సూత్రే। అష్టమాధికరణే॥

కర్మకాండః.

శ్లో॥ అహం కర్తా సమస్తస్య। ధర్మాధర్మస్య కర్మణః॥
ఇత్యనేనాభిమానేన। కర్మకాండోయ ముచ్యతే॥

జ్ఞాన కాండః

శ్లో॥ నాహం కర్తాస్య కర్మత్వం। నైవ సాక్షీ స్వభావతః
ఇత్యనేనాభి మానేన జ్ఞానకాండోయ ముచ్యతే॥

భక్తి కాండః

శ్లో॥ నకర్తాహం నసాక్షీ చ। శివ ఏవేతి కర్మణః।
ద్వయాభిమానరాహిత్యా। ద్భక్తి కాండో యముచ్యతే॥

ఏవమేవ తత్రితత్రి కాండత్రయం ప్రతిపాదితం। ఏతేషాం విష
యే పూర్వాచార్యాణా మాశయాః విలిఖ్యంతే॥

శంకరాచార్యాశయః.

శంకరభగవత్పాదాః కర్మోపాసనా జ్ఞానానాం పరస్పర భేదముర
రీకుర్వాణాః ఉపాసనాం కర్మాంగత్వేన ప్రతిపాదయంతః కర్మ
జ్ఞానయోః పరస్పర నైరపేక్ష్యమేవ సిద్ధాంతయంతః బ్రహ్మప్రాప్తిః జ్ఞా
నేనైవ భవతి నకర్మణేతి తచ్చ జ్ఞాన మనుభవాత్మక మితిచ నిశ్చిక్యుః॥

యదా అనుభవ జ్ఞాన మేవ బ్రహ్మప్రాప్తి సాధనం బభూవ త
దా కర్మణః బ్రహ్మప్రాప్తి సాధనత్వాభావః నిశ్చీయతే! తస్య జ్ఞానస్యా
పి సన్యాసిన ఏవాధికారిణః గృహస్థాస్తు కర్మణ ఏవాధికారిణ ఇతి॥

నీలకంఠాచార్యాశయః.

నీలకంఠ భగవత్పాదాః విద్యానామ, ఉపాసనైవ। అయం
చ జ్ఞాన విశేషః తస్మాదేవ జ్ఞానశబ్దేన వ్యవహ్రియతే। పరమేశ్వర సాక్షా
త్కారస్య ఉపాసనైవ సాధనం భవతి। సహావిద్యతే హ్యనుభవజ్ఞానమ
స్యత్। కర్మ సహితోపాసనైవ ఈశ్వర సాక్షాత్కారస్య సాధనం భవ
తి॥ సర్వేషాం కర్మాధికారస్య సత్వాత్ సర్వే మోక్షాధికారిణ ఇత్య
వాదిషుః॥

[illegible] వేశ్వరాశయః

మహాత్మాయం బసవేశ్వరః జ్ఞానకర్మణోః నైరపేక్ష్యం ప్రతిపాదయన్ ఉ
పాసనా సాధనీభూత శైవదీక్షాం గృహీత్వా వర్ణాశ్రమాచారాన్ స్థిర

స్యైవ, కలియుగే వర్ణాశ్రమ ధర్మ సారక్షణ మతీవ దుష్కర మితి తను
క్త కర్మాచరణేనాపి జ్ఞానస్య అపరోక్షః ప్రవ్రజ్యేత ఇతిచ సంభావ్య వ
ర్ణాశ్రమ ధర్మనిరాసం ప్రత్యపాదయదివ యథాజ్ఞాన సాధనస్య కర్మాచ
రణం ప్రతిబంధకమితి సంభావ్యేవశంకరాచార్యః।

కర్మజ్ఞానాపేక్ష్య కథా.

శివోపదిష్ట వర్ణాశ్రమ ధర్మానుష్ఠానాత్మక కర్మాచరణమపి ప
రమేశ్వరో పాసకత్వేనఫలతి। యథారాజసేవా, రాజాజ్ఞాపరిపాలకానాం
సచివాదీనాం సేవాచ భృత్యస్య రాజసేవకత్వేన పర్యవస్యతి। తథైవే
శ్వర సేవా, శివోక్త దేవ తాంతర సేవాచ తదుపాసకత్వే నైవ ఫల
తి। తతః ఈశ్వర పరతంత్రాణాం జీవానాం కర్మాచరణ మీశ్వరో పా
సనంచ పరిగ్రాహ్య మేవ। అనేనవోక్తం గ్రంథాంతరే॥

శ్లో॥ అపశ్య న్నంధకో దగ్ధః పశ్య న్నధావతి పంగులః
అంధపంగుప దన్యోన్య సాపేక్షే జ్ఞానకర్మణీ॥

అత్ర పంగుసాదృశ్యం జ్ఞానస్య అంధకసాదృశ్యం కర్మణః॥ దవా
తోగృహాత్ పంగుః అంధస్య గృహాద్వారా వివ యుంకథ యిత్వా తస్య
భుజావారుహ్య మార్గందర్శయన్ స్వయం పాదాపాయాదపగచ్ఛతిరక్ష
తిచ మిత్రం, తద్వత్ జ్ఞానకర్మణోః పరస్పరలోపే ప్రసక్తే హ్యన్యోన్యం
మిళిత్వారక్షతస్తే ప్రాణిన ఇతి భావః।

అపిచ శ్లో॥ జ్ఞానం ప్రధానం నతు కర్మహీనం
కర్మ ప్రధానం నతు జ్ఞానహీనం
తస్మా ద్వయో రేవ భవే త్ప్రసిద్ధిః
నహ్యేకపక్షో విహగః ప్రయాతి॥

ఏకపక్ష సహితో విహంగో యథా ఉత్పతితు మసమర్థః తథా
జ్ఞానకర్మణో రేకమేవ గృహీత్వాముక్తి సౌధారో హణం నామముము
క్షూణాం మహతే కష్టాయ కల్పతే। అతః కర్మోపాసనేద్వే అప్యవశ్యం
తేషాం పరిగ్రాహ్యేభవత ఇవ॥

శైవ దీక్షా

వినా శైవదీక్షయా శివోపాసనాయామధికారో నవిద్య తే యథా యజ్ఞోపవీతేన వినాగ్న్యాజత్వం నసిధ్యతి। యథా నామాగాది కర్మాచరణ మపి నసంగచ్ఛతే ॥ విద్యమానా స్వపిబహ్వీషు శైవదీక్షా సు శాంభవ వ్రత మేవా వశ్యం స్వీకరణీయ మస్తు సర్వభవకాంక్షిభిః॥

ఇదమేవ శిరోవ్రతం పాశుపత వ్రత మిత్యాదినా మథి రుద్రా హ్రియతేహి సిషత్సు ధర్మశాస్త్రేషుచ॥

"అత్యాశ్రమ శిరోవ్రత పాశుపత శాంభవ వ్రతానామేకార్థ తా నిశ్చీయతే। అన్యథా ముండకే అధికారి విశేషణత్వేన నిర్దిష్టస్య శిరోవ్రతస్య ఇతి ప్రతిశ్రుత్యేక ప్రతీతేః ॥ పాశుపతస్యాపరథా వినిగమ కాభావా దష్ట దోష వికల్పాపత్తే స్తత్పరిహారా యాధికార్యైక్యస్యా త్యాది నాకాళహస్తీశ్వర భాష్యే కాళహస్తి దీక్షితేనచ। స్కాందే కుమార సంహితాయాం తీర్థయాత్రా ఖండే। మహాతపస్వీ నామిత్యార భ్య, శ్లో॥ లింగధారణ కం నామ వ్రతం మాహేశ్వరాభిధం యే ధారణం ప్రకుర్వంతి తేయాంతి పరమం పదం వ్రతం పాశుపతం నామ శివలింగార్చనం శుభం। పాట్కాలిక త్రికాలం వా ఏక కాలం మహేశ్వరం యేపూజ యంతి విప్రశ్రేష్ఠే యాంతి శివమందిర మితి॥ లింగం శివో భవే క్షేత్ర మంగం సురయోగ ఆశ్రయః॥ తస్మాల్లింగాంగ సంయుక్తో యోపి సోత్యాశ్రమీ భవేదితిచ నందికేశ్వరావతారేణచ విభూతిరుద్రాక్ష లింగధారణ రూప పాశుపత వ్రతస్య అత్యాశ్రమ శిరోవ్రత శాంభవవ్రత నామభిస్సామానాధికరణ్య స్యనిర్ధారితత్వాత్ ॥నహిభేదముత్ప్రేక్ష్యామః॥

వినా చేన వ్రతేన నమోక్ష సాధనార్హతా ప్రతిపాద్యతే నిగమై రేవ। అత స్సర్వైరపి యథాఅగ్ని హోత్రాదికం కర్మాచరితుం యజ్ఞోపవీతం, తథాశివోపాసనా మాచరితుం పాశుపతవ్రతంచ గ్రహీతవ్య మేవ॥

లింగ విచారః

శ్లో॥ శివ ఏవ స్వయం లింగమితి లింగస్య వైభవం।

ఇతి లింగం నామ శివ ఏవేతి సంకీర్తితం శివానుభవ సూత్రాదిషు। లీయతేఽస్మిన్నంత కాలే జగత్సర్వం సృష్టికాలే బహిర్గచ్ఛతీతి లింగమితి శాస్త్రకారైరపి వ్యాఖ్యాతం॥ తాదృశ మహాలింగమేవాచారలింగాది భేదేన షడ్విధతాం ప్రాప్య సేవ్యతే హ్యనిశం పాశుపత వ్రతపరాయణైః॥

ఆచారలింగం

నిరంతరశివోపాసనయా శివసాయుజ్య ప్రతిపాదకలింగధారిణః శివభక్తైరాధార భూత స్థూల బింద్వాశ్రిత భస్మ రుద్రాక్ష ధారణాది శైవ ధర్మ సంపత్తిరేవాచార లింగ మిత్యుచ్యతే॥

గురులింగం.

తత్సదాచారాశ్రిత వాగ్రూప శైవ షడక్షరీ మంత్ర మేవ గురు లింగ మిత్యుచ్యతే॥

శివలింగం.

తన్మంత్రాశ్రిత తేజోరూపార్థ ఏవ శివ లింగ మిత్యుచ్యతే॥

చరలింగం.

తదర్థాధార భూత మంత్ర మయ సూక్ష్మ బింద్వాశ్రిత ప్రాణరూప స్థూల నాద ఏవ చరలింగ మిత్యుచ్యతే॥

ప్రసాద లింగం.

తత్స్థూల నాదోత్పత్తి స్థాన భూత కారణ బింద్వాశ్రిత జ్ఞానరూప సూక్ష్మ నాద ఏవ ప్రసాద లింగ మిత్యుచ్యతే॥

మహాలింగం

తత్సూక్ష్మ నాదావసాన స్థల మూలకారణ చిద్బింద్వాశ్రితాత్మరూప చిన్నాద ఏవ మహాలింగ మిత్యుచ్యతే॥

షల్లింగాని.

ఆచార లింగం విశ్వ బ్రహ్మ॥ గురులింగ మక్షర బ్రహ్మ॥ శివలిం

గం మాయా సంబంధతః పరిచ్ఛిన్న బ్రహ్మ । చరలింగ [illegible] శ
బ్ద బ్రహ్మ [illegible] మహా శబ్ద బ్రహ్మ । మహా లింగం సర్వశబ్దార్థ బ్ర
హ్మ [illegible] జ్ఞానచిన్మాద్యంత స్థిత సర్వాధార సర్వాతీత చిద్బ్ర
హ్మైవ [illegible] బ్రహ్మేత్యుచ్యతే । ఆచార లింగాది మహా లింగాంతాని
షడ్విధ లింగాన్యేవ ముక్తాని।

షట్స్థలాని.

భక్తస్థలం.

సద్వాసనావృత స్థూల బిందురేవ ఆచార లింగస్యాంగ భూతం భక్తస్థల మిత్యుచ్యతే।

మాహేశ్వరస్థలం.

తత్స్థూల బిందు సమాయోగేన ప్రవర్తిత మంత్రోచ్చారణ మేవ గురు లింగస్యాంగ భూతం మహేశ్వరస్థల మిత్యుచ్యతే।

ప్రసాది స్థలం.

సన్మంత్రావృత సూక్ష్మ బిందురేవ శివ లింగస్యాంగ భూతం ప్రసాది స్థలం।

ప్రాణలింగి స్థలం.

తత్సూక్ష్మ బిందు సమాయోగేన ప్రవర్తిత ప్రాణ స్థైర్య మేవ చరలింగస్యాంగ భూతం ప్రాణ లింగిస్థలం।

శరణ స్థలం.

తత్ప్రాణ విశ్రాంత్యావృత కారణ బిందురేవ ప్రసాద లింగస్యాంగ భూతం శరణ స్థలం।

ఐక్యస్థలం.

తత్కారణ బింద్వధిష్ఠిత విజ్ఞానాగత భావావృత చిద్బిందురేవ మహా లింగస్యాంగ భూతం భావ యోగ సంయుక్త మైక్య స్థలం।
ఇతి భక్తస్థలాదైక్యస్థలాంతాని షడ్విధా న్యంగ స్థలాని ప్రోక్తాని॥

ముఖం	హస్తః	లింగం
ఘ్రాణముఖం	చిత్తగమ్య	ఆచార లింగం
జిహ్వా ముఖం	బుద్ధి గమ్యం	గురు లింగం
చక్షుర్ముఖం	అహంకార గమ్యం	శివలింగం
త్వఙ్ముఖం	మనోగమ్యం	చరలింగం
శ్రోత్ర ముఖం	జ్ఞానగమ్యం	ప్రసాదలింగం
హృదయ ముఖం	భావ గమ్యం	మహాలింగం

ఉపాసనావిధిః

ఆజ్ఞాభక్తః చిత్తహస్తే ఆధారచక్రస్థిత నకారాత్మక ఆచార లింగం ధృత్వా సద్భక్త్యా తదుపాసనాం కరోతి!

తతో మాహేశ్వరో బుద్ధిహస్తే స్వాధిష్ఠాన చక్రస్థిత మకారాత్మకం గురులింగం ధృత్వా నిష్ఠాభక్త్యా తదుపాసనాం కరోతి॥

తతః ప్రసాదీ అహంకారహస్తే మణిపూరక చక్రస్థిత శికారాత్మకం శివ లింగం ధృత్వా అవధానభక్త్యా తదుపాసనాం కరోతి॥

తతః ప్రాణ లింగీ ప్రాణముఖే మనోహస్తే అనాహత చక్రస్థిత వకారాత్మక చరలింగం ధృత్వా అనుభవభక్త్యా తదుపాసనాం కరోతి॥

తతశ్శరణః జ్ఞానహస్తే విశుద్ధ చక్రస్థితం యకారాత్మకం ప్రసాద లింగం ధృత్వా అనుభవ భక్త్యా తదుపాసనాం కరోతి॥

తతః ఐక్యః భావహస్తే ఆజ్ఞా చక్రస్థితం ఓంకారాత్మక మహాలింగం ధృత్వా సమరస భక్త్యా తదుపాసనాం కరోతి॥

తత స్వహస్తాగ్ర స్థిత తచ్చిత్కళా సంయుక్తః జీవన్ముక్తో భవతీతి క్రియా జ్ఞాన సమాయోగి సాక్షాత్ షట్స్థల బ్రహ్మాత్మక వీరశైవ లక్షణం॥ చిత్కళైవ ఉపాధిభేదేన షడ్విధా చభవతి॥ తద్యథా॥

లింగం	శక్తిః	కళా
ఆచారలింగస్థిత	క్రియాశక్తి సంజ్ఞా	నివృత్తి కళేత్యుచ్యతే
గురులింగస్థిత	జ్ఞానశక్తి సంజ్ఞా	ప్రతిష్ఠా కళేత్యుచ్యతే॥

శివ లింగ స్థితే చ్ఛా శక్తి సంజ్ఞా విద్యా కళేత్యుచ్యతే॥
చరలింగ స్థితా ది శక్తి సంజ్ఞా శాంతి కళేత్యుచ్యతే॥
ప్రసాదలింగస్థిత పరాశక్తి సంజ్ఞా శాంత్యతీతా కళేత్యుచ్యతే॥
మహాలింగ స్థిత చిచ్ఛక్తి సంజ్ఞా శాంత్యతీతోత్తరాక
ళేత్యుచ్యతే॥

సేవ ప్రసాధికా సతీ చిత్కళాభవతి॥ సర్వత్రైషా పరమశివ
శక్తి రుపాస్యాజంగమేన॥

సమాహేశ్వరస్య సహస్రారస్థితాయామస్యాం కళాయామేవా
త్మాన మేకీకృత్య తదూర్ధ్వే శిఖాన్తే భావలయం కృత్వాతదూర్ధ్వస్థి
తపూర్వోక్త దాసోహంభావ లయాఽదాగతే పశ్చిమపదే సుస్థిరోఽము
క్తో భవతి॥

చంద్ర మండలం.

తచ్ఛిఖా చక్రాదారభ్య విశుద్ధ చక్రపర్యంతం చంద్ర మండలం స్థితం

సూర్యమండలం.

తత్సహస్రార చక్రాదారభ్యా నాహత చక్రపర్యంతం సూర్య మండ
లం స్థితం॥

అగ్నిమండలం.

తదాజ్ఞా చక్రాదారభ్య మణిపూరచక్ర పర్యంతం అగ్నిమం
డలం స్థితం॥

ఆచార లింగోపాసనా.

తదధోభాగ స్థితాధార చక్రే భూమితత్వం స్థితం॥ ఏత చ్చతుర్ద
ళాధార చక్రస్థిత భూతత్వం స్వాధిష్ఠాన పర్యంతం వర్తతే। తస్మిన్నేవ
శైవ ధర్మరూపం ఆచారలింగం సేవ్యతే॥

గురు లింగో పాసనా.

మధ్య స్వాధిష్ఠాన చక్రస్థిత జలతత్వం మణిపూరక చక్రపర్యం
తం విద్యతే। తస్మిన్నేవ షడక్షరీ మంత్రరూపం గురులింగం భావ్యతే॥

శివలింగోపాసనా.

దశదళ మణిపూరక చక్ర స్థిత దశకళా సమేతాగ్ని తత్వం పశ్చిమ చక్రా దాగత చిత్కళా వృత్త(స్థ)జ్వాలన సమాగమేన జాఠరా భి ధానం సత్ అనాహత చక్రపర్యంతం వర్తతే। తస్మిన్నేవ తేజోరూపం శివలింగం ధ్యాయతే।

చరలింగోపాసనా.

ద్వాదశ దళానాహత చక్ర స్థితవాయూ తదగ్నిస మాగమే న తదూర్ధ్వం విశుద్ధ చక్రస్థితచంద్ర మండలా త్స్రివత్సుధా యోగేనచ పూర్వోక్త చిత్కళైవ ద్వాదశకళా సంయుక్త సూర్యోభూత్వా తత్ర స్థితా నైవానిల నాదరూప చరలింగత్వేన సంస్తూయతే। సర్వేంద్రియ ముఖద్వారా ప్రకాశతేచ॥

తత్ప్రదేశస్థిత వాయు మూర్ధ్వాంగే సంచర త్ప్రాణ రూపస్సన్ శివయోగిభిః మనసా సహ ఏకీకృతస్సన్ విశుద్ధి చక్ర పర్యంతం వర్తతే।

ప్రసాదలింగోపాసనా

షోడశదళ విశుద్ధ చక్రస్థిత భూతాకాశే తద్వాయు సమాగమే న చిత్కళా స్వయమేవ షోడశకళా సంపూర్ణ చంద్రో భూత్వా తత్ర సంస్థితా నైవ సూక్ష్మనాదరూప ప్రసాదలింగ త్వేనోపభుజ్యతే।జ్యోతిర్మయాకారేణ వ్యాప్యతేచ।

తత్ప్రదేశ స్థితభూతాకాశ సూక్ష్మనాదస్వరూప తాదాత్మ్యాత్మక చైతన్యా కృతిత్వేన ఆజ్ఞాచక్ర పర్యంతం స్థితః విద్యోతతే।

మహాలింగోపాసనా.

ద్విదళాజ్ఞా చక్రస్థిత చిదాకాశే తద్భూతా కాశే సమాగ మేనచ చిత్కళైవ శీర్షద్వయ సంయుక్తా బైందవాగ్నిర్భూత్వా తత్రతిష్ఠతి॥ చిదగ్ని రితి తదేవోచ్యతే॥

తత్ప్రదేశ స్థిత చిదాకాశః చిన్నాదస్వరూప కేశ్వరనామక చైతన్యాకృతి త్వేన సహస్రార చక్రపర్యంతం వర్తతే.

ద్వాదశాంతం.

తత్సహస్రార చక్రస్థిత చిదాకాశే తన్మహదాకాశ సమారోగేణ సాచిత్కళా సహస్ర కిరణ చిదాదిత్య స్వరూపేణ సర్వాంతర్వ్యాపిత్వేనావ భాసతేచ॥

అస్య నిత్యాసర్వస్య అనాహత చక్రస్థిత ద్వాదశ కళాత్మకతేస్నై తత్సహస్రార పర్యంతం స్థితత్వాత్ తత్సహస్రారచక్రం ద్వాదశాంతాభిధానమిత్యుచ్యతే॥

చిత్కళా నిర్గమన మార్గః

తత్ప్రదేశ స్థిత చిదాకాశః ప్రమాణాతీత ప్రభాకారేణశిఖాచక్ర పర్యంతం స్థితః॥ తచ్ఛిఖా చక్రస్థిత నిశ్శబ్దపరాకాశే తచ్చిదాకాశ సమారోగేన సైవచిత్కళా హ్యపరిమిత సదానందచంద్ర స్వరూపేణ విరాజతే తత్రైవచంద్రమండలమస్తి తదేవచిత్కళానిర్గ మనమార్గః॥

కైలాసం.

తద్బహిరవకాశం పరమశివ పర బ్రహ్మ సాంజ్ఞికసన్నాత్రం పశ్చిమ పదం సర్వాతీతం నేతినేతీతి శేషితం దాసోహం భావలయాదాగతం చిత్కళా రూపేణ సర్వ గతం ప్రభాస తేహి॥ తదేవ కైలాసాభి ధానం పరాత్పరం పదమితిశ్రీవీర శైవా చార్యాః ప్రవదంతి॥

షట్చక్రాణాం- వర్ణదళ స్థానా న్యేవం ప్రతి పాదితా నిపృథక్పృథక్॥

శ్లో॥ మూలాధారం గుదస్థానం స్వాధిష్ఠానం తు మేహనం,
నాభి స్తు మణిపూరాఖ్యం హృదయాబ్జ మనాహతం.
తాలుమూలం విశుద్ధాఖ్య మాజ్ఞాఖ్యం నిటలాంబుజం,
సహస్రారం బ్రహరంధ్ర మిత్యాగమ విదో విదుః॥

శ్లో. ఆధార స్తు చతుర్దళో రుణరుచి ర్వాసాంత వర్ణాశ్రయః
స్వాధిష్ఠాన మనేక వైద్యుత నిభం బాలాంత షట్పత్రకం,
రత్నాభం మణిపూరకం దశదళం డాద్యం ఫకారాంతకం
పత్రైర్ద్వాదశభి స్త్వనాహతపురీ హైమీ కఠాంతాన్వితా॥

శ్లో॥ దృష్ట్వారం స్వరషోడశైశ్చ సహితం జ్యోతిర్వి శుద్ధాంబుజం
హం క్షేత్యక్షిరపద్మ పత్రయుగళం రత్నోప మాజ్ఞాపురీ,
తస్మా దూర్ధ్వ మధోముఖం వికసితం పద్మం సహస్రచ్ఛదం,
నిత్యానందమయీం సదా శివపురీ శక్తేః నమ శ్శాశ్వతం॥

ఏవం ప్రకారేణ అనుభవ సూత్ర పరమ రహస్యాది శైవ గ్రంథేషు శైవ సాంప్రదా యాగతామూల్య విషయాః బహవః బహుధా ప్రపంచితాః। విస్తరతస్తు తత్రైవ ద్రష్టవ్యం॥ శైవ భేదా నధి కృత్య వి చార్యతే సాంప్రతం దిఙ్మాత్రం॥

శైవ మతం

శ్లో॥ శైవంచ వైష్ణవంశాక్తం। సౌరంగాణాపతంతథా।
స్కాందంచభక్తిమార్గస్య। దర్శనానిష డేవహి॥

ఇత్యాదినా సర్వమతేషు శైవ మతస్యైవా గ్రేసరతా తన్మూలా శ్రేష్ఠ తాచ ప్రతిపాదితా। విష్ణుశక్త్యా దిత్యగణపతి స్కాందానాం శివస్య భక్తత్వ పత్నీత్వ నేత్రత్వ కుమారత్వ ప్రతిపాదానాత్, సర్వ ప్రపంచ స్యాష్టమూర్త్యాత్మక పర శివాత్మక త్వాచ్చ, ఏతాదృశ శివో పాసనా పరాయణానాం శైవానాం మతమేవ పరాంకోటి మధి తిష్ఠతీత్యత్రనాస్తి విచికిత్సాలవోపి॥

శైవ భేదాః

శైవమతే బహవో భేదాః దృశ్యంతే॥ ప్రోచ్యంతేచ సామాన్యత స్తేషు కేషాంచనలక్షణాని॥ ఆదౌ శైవం శ్రౌతమిత్యశ్రౌ తమితి ద్వివిధం॥

శ్రౌత శైవం

వేదవిరుద్ధ ధర్మాచరణా భావవత్వే సతి వేదశాస్త్ర ప్రామాణ్య పూర్వక తదుక్త ధర్మాచార వత్వం శ్రౌత శైవ లక్షణం॥

అశ్రౌత శైవం

వేదవిరుద్ధ ధర్మాచరణ వత్వే సతి వేదేష్వ ప్రామాణ్యేన తదుక్త ధర్మాచార రహితత్వ మశ్రౌత శైవం॥

శ్రౌత శైవ భేదః

పూర్వశైవ మిత్యుత్తరశైవ మితి శైవం ద్వివిధం॥

పూర్వ శైవ లక్షణం

నిగమాగమ ప్రామాణ్య పూర్వక తదుక్త కర్మాచరణ వత్వే సతి, భస్మ రుద్రాక్షధారణ మంత్రోపదేశ లింగార్చనా కలితత్వం పూర్వశైవలక్షణం॥ +

ఉత్తర శైవ లక్షణం

వేదానురోధి శివోక్త సకలాగమప్రామాణ్యవిశిష్టత్వేసతి వేదాగమోక్తకర్మాచార వత్వేసతి భస్మరుద్రాక్ష స్వేష్ట లింగధారణ షట్స్థలాత్మక శివపూజా పరాయణత్వేసతి దేహావసాన సమనంతర, సంప్రాప్త కేవల సమాధి ధర్మవత్వం ఉత్తరశైవ లక్షణం॥ +

ఆశ్రమాః

లోకేఖిలు బ్రహ్మచారి, గృహస్థవానప్రస్థయత్యాశ్రమనామభిర్వ్యవహ్రియంతే ఆశ్రమాః, తథైవ శైవమతే- వీరశైవ- సామాన్య వీరశైవ-విశేషవీరశైవ-నిరాభారవీరశైవాశ్రమనామభిర్వ్యవహ్రియంతే॥ మతేస్మిన్ శైవే,శైవ- ఆత్మాశ్రమ- పాశుపత- ఉత్తరశైవ- వీర శైవాది సంజ్ఞా ప్రతిబోధ్యమానే, బ్రాహ్మణ క్షత్రియ- వైశ్య- శూద్రాది జాతయః వర్తంతే॥ తాశ్చసర్వాఅపి- తత్తదాచార కలితా విద్యోతంతే, ఆసేతు హిమాచల పర్యంతం॥

బ్రహ్మచార్య పరనామక వీరశైవ లక్షణం

కర్మాధి కారిత్వేసతి, లింగధారణ మాత్రత్వంవీరశైవలక్షణం॥

గృహస్థ పరనామక సామాన్యవీరశైవ లక్షణం

వేదోక్త కర్మాచరణత్వే సతిభస్మరుద్రాక్షలింగధారణ పరతంత్రత్వేసతి శివపూజా పరాయణత్వం॥ సామాన్య వీరశైవ లక్షణం॥

వానప్రస్థపర నామక విశేష వీరశైవ లక్షణం

కర్మాచరణ పరాయణత్వేసతి అష్టావరణ పంచాచారేషు విశేషానూ

కాగిత్వే సతి। షట్కాల శివపూజా పరాయణత్వం॥ విశేషవీర శైవల
క్షణం॥ ✗

ఉత్కృష్టపరవాచక నిరాభారి వీరశైవలక్షణం

సంసార విషయ పరాఙ్ముఖత్వే సతి అష్టావరణ పంచాచారవి
షయకబద్ధదృఢానురాగిత్వే సతియతిధర్మవత్త్వం।

వాతులాగమ తర్గత శమపటలే క్రియా శైవే ప్రతి పాదితేషు
భేదేషు చతుర్షు వీరశైవ నామ్నా ఇద మేవ శైవ మనూదితం బహవో
భేదాస్తు తత్ర తత్ర ప్రతిపాదితాః గ్రంధ విస్తర భయా దత్ర నలిఖ్యంతే।
అస్మిన్నే వగ్రంథే సూత సంహితా ది ప్రతి పాదిత కేవల వై
దిక- కేవల తాంత్రిక వైదిక తాంత్రిక- తాంత్రిక వైదిక విభాగం శ్రై
త్యాస్త్వ మతం శైవ లక్షణ పరిష్కారేణా వేదితం భవానీ శంకరేణ।

శైవనామధేయం

త్రిలోక గురు, జగద్గుర్విత్యాది బిరుదాంకితానాం షట్స్థలవిధి కలి
త శివపూజా పరాయణానాం విశ్వారాధ్య (ఉద్భటారాధ్య) కోటిప
ల్యారాధ్య- వేమనారాధ్య- శ్రీపతి పండిత మంచన పండిత మల్లికా
ర్జున పండితాద్యాచార్య పీఠస్థానా మారాధ్య శిరోమణీనాం శైవా ఇ
త్యేవ నామధేయం పూర్వాచార పరంపరా సముపాగతం జోఘుష్యే
తే గ్రంథాంతరేషు।

బ్రాహ్మణ నామోచ్చారణ మాత్రేణ యథా వైదికానా
మేవ పురతో ర్ధావబోధః తథైవ విద్య మానేష్వపి బహుషు- పూర్వ
శైవాది నామధారిషు శైవ శబ్ద ప్రవృత్తి నిమిత్తకత్వం లింగధారి
బ్రాహ్మణానేవాభిధత్తే।

యౌగిక నామ ధేయాని.

అస్య శైవమతస్య బహూని యౌగిక నామ ధేయాని సంతి। తేషు
శివపూజా పరాకాష్ఠయా కేనాపి కారణేన వ్రతపరి పూర్త్యా భావేన
నిబ్రాహ్మణానాం త్రైణాయ మస్య మానత్వేనచ ఏ తేషాం శైవానాం వీర శై

బఖ్రీనామ సముపాగతం॥

ఆశ్రమచతుష్టయాతీతత్వేన అత్యాశ్రమ ఇతి లింగధారణా-
దిలోకోత్తర ధర్మాణాం జ్ఞానవతామేవ కర్తవ్యత్వేన నిర్ణీతసమాధ్యా-
ది పూజ్యధర్మాణాంచ ఏతస్మిన్ శైవమతే విద్యమానత్వాత్, ఉత్తరశై
వా ఇతి- లింగస్య ధృతత్వాత్, బ్రాహ్మణత్వాచ్చలింగధారి బ్రాహ్మ
ణా ఇతి పాశుపతదీక్షా కలితత్వాత్, పాశుపతా ఇతి ఏవమేవ యౌగిక నా
మాన్యాగతాని, పరంతు(మూఢిన్యాగమ పహారతి)మోగ్రాదూనైర్భ్రి
యసీతిన్యాయానురోధాత్, శైవమిత్యేవ నామ ఏతేషామా

ధ్యానాం సుప్రసిద్ధతయా అనాదితయా నిశ్చీయతే॥

ఏతద్గ్రంథకర్తౄణాం భవానీశంకరారాధ్యానామప్యాశయః అయ
మేవేతి నిశ్చినుమః॥ కిం నామ శైవత్వమిత్యాకాంక్ష్య మహేశ్వర ప్రణీతా
గమానుసారేణ ఇత్యంగతే అష్టావింశతి శమ్షే పృష్టే ఘ తత్వా
త్, శైవానామేవలక్షణ పరిష్కారస్య కృతత్వాచ్చ గ్రంథకర్తౄ రా
మోప్యయమేవేత్యలం విస్తరేణ॥

భవానీ శంకరారాధ్య చరిత్ర

సంభావయామోవయం సుగృహీతనామధేయస్య జనపతం
శోయం స్వజన్మనా దక్షవాటీపురీమేవాలంచకారేతి। ఏతస్య భవానీశంక
ర ఇతి బాల్యనామధేయన్తు వీరేశ్వర ఇతి। మల్లికార్జున పండిత వంశే
బభూవ బాలకస్యాస్య జన్మ॥ అంతర్వాణి కుల తిలకస్యైతస్య జన
కస్య నామ గౌరారాధ్య ఇతి। నైతస్య జనన్యాః నామ, ఉత, ని
ర్ధారణస్య వా నామ నిశ్చేతుం మయం సమయః దుర్విధ దశామనుభవతి।

జనకస్య నామధేయంత్వథః ప్రదర్శయిష్యమాణాద్వంశవృ
క్షాదవగమ్యతే।

మాణవకోయం అతీవసుందరః। సువర్ణచ్ఛాయాయాః శ
ంకమ్మా పాదయత్యేతస్య శరీర ప్రభా। విధవశా ద్వయస్యల్ప

యస్యైవై తస్య బాలకస్య జనకః కైలాసపురీమలమకార్షీత్। గతే పక్షే శ్రీమతాం వీరేశ్వరారాధ్య శిష్యాణాం గృహేషు వివాహః ప్రవర్తిత। అహూతోఽయం వీరేశ్వరః జనన్యాసహ శిష్యైః తద్గృహం గతవాన్।

సోఽపిశిష్యాగ్రేసరః గురూనతి ప్రేమ్ణా భక్త్యా చాద్రియతే స్మ। యదా సుముహూర్త సమయః, తదాసర్వాన్ విప్రజనాన్ సంభావయామాసభూరి సత్కారేణ। గురవేదాతుం సహస్ర రూప్యాణి సమానేతుం వార్తాంచ ప్రాహిణోత్ శిష్యాగ్రణీః।

ఏతదంతరే మహాన్ వివాదస్సమభూత్ పండిత ప్రకాండానాం మధ్యే। యతోవిద్యా గంధవిహీనస్యాపి బాలకస్య గురువంశోద్భవస్య రూప్యాణాం సహస్రం దాతుమైచ్ఛత్ శిష్యః।

సర్వేమాణ వకంశిష్యంచమూఢ ఇత్యావాదిషుః। శిష్యస్యాపిమనసి మహాన్ పరితాప స్సముజని। తథాపి సత్క్రియాంచ మహతీంచకార। తాదృశ మవమాన లేశ మప్యసహమానో వీరేశ్వరః, అవిజ్ఞా తస్సగృహ నవృత్తాంతః కాశీపురీ మయాసీత్।

యదా కాశీ వీథీషు గచ్ఛతిస్మతదా సౌధోపరి స్థిత వంగీయకాంతామణి రపుత్రవతీ దేహకాంతి మేతస్య పశ్యంతీ పరదేశ వాసీబాలకోఽయ మితిమనసి భావయంతీ తమానేతు మేకాంపరి చారికాం ప్రాహిణోత్, తయాసాకంవీరేశ్వరఃవంగీయ కాంతాయాః గృహాన్ ప్రావిశత్। తయాచ పృష్టః, స్వోదంతి మావేదయా మాసతస్యై సర్వమపివిద్యా వ్యసనీ వీరేశ్వరః।

అపుత్రవతీ సానారీ మణిః " బాలక! త్వంకుత్రాపి మాగమః తవాహమేవ విద్యా మధ్యాపయి ష్యామీత్య వోచత్। తతోవీరేశ్వ త త్రత్రైవ న్యవాత్సీత్।

సాపి రసజ్ఞీమణిః బాలకస్య సౌశీల్యాకార సౌందర్యాదికం దృ
ష్ట్వా సంతుష్యంతీ స్వప్రాసాద సమీపవర్తి మహానుభావోపాధ్యాయవి
రుదాంకిత విశ్వేశ్వర భట్టారక సమీపే విద్యామభ్యసితుం ప్రేషయా
మాస బాలకం వీరేశ్వరం। పోషయతి స్మ తం సుత నిర్విశేషం॥

విశ్వేశ్వర భట్టారకస్య విద్యాశాలాయాం బహవో బాలకా అ
ధీయతే స్మ తర్క వ్యాకరణాది విద్యాః। అభ్యస్యమానేషు తేషు సర్వేషు
వీరేశ్వర ఏవ మందః। అతిపుష్టిః విద్యానష్టిశ్చైవమేతా ప్రత్యయానాం
స హ్యబాలకః మూర్ఖ శిరోమందః। నహ్యనేన సంస్కృతి కటా
క్ష ప్రసాద లేశేనాపి స తోషయితుం మనసి సంభావయామాస। అధ్యా
పకోపి మహాత్మా [illegible] పూర్ణవానోపి ధనకాంక్షయా శ్రద్ధయా తస్మై అ
లాభిత విద్యా ప్రారంభ దశాయా మేవానయా మహద్ధనం। సఞ్జిహీతి
స్మ తేన హేతునా॥

సర్వమేతత్పశ్యంశ్చ వీరేశ్వరస్యాపి హృదయ ముకురః మాలి
న్య మవాప। ప్రవృత్తి మేతాం శృణ్వంతీ సాగీయ కాంతా మణిః సిద్ధల
క్షణవతీ మేతస్యదత్వా అన్నపూర్ణేశ్వరాలయే తపస్తప్తు మారేభే। త
[illegible] సారేణ సాపి మణికర్ణికాయాం స్నాత్వా, అన్నపూర్ణాలయే
తపస్తేపే నిరాహారః॥

నిరశనవ్రత ధారిణః వీరేశ్వరస్యదృఢ చిత్తతామాకలయ్య త
స్యాః ప్రీతః విశ్వనాథ సమేతా ప్రత్యక్షమాసీదన్నపూర్ణా। తత్ప్రార్థన
యా చ సముపే భీర్బీజాక్షరాణి జిహ్వాయాం। తతః క్రమశస్తస్యాచిరకాల
ఏవ సర్వా అపి విద్యాస్సమాగతాః। స తర్క వ్యాకరణాది ష్వపార పాండితీ
మాపేదే। గురవస్య సుమహాత్ముహః। మాతృవనుప చర్యమాణా సా చన
నిత్రా మణి రప్యానందస్య పరాంకాష్ఠా మధిరోహ॥

తదానీమేవ నవద్వీప స్థిత పండిత తత్రీయాం సర్వాదేశేషు జానుప
ప్రసిద్ధాః స్వప్రాశస్త్య కాంక్షిత పండితానామపి జేతుమయా ప్రేషయామాసుః। ప్రతి
నాః। సర్వే పండితాః శ్రుత్వా నిషయమి మంభీతాః ప్రాంచక్రిరే। విశ్వే
శ్వర భట్టారకోపి విచార మవాప। స్వప్నే చ తస్య విశ్వనాథః ప్రోవాచ

వాదాయ । ప్రేషయత శిష్యాగ్రేసరం మదన్మోహన శాస్త్రిణమితి । తస్మి
న్నవసరే తస్య తదానీం న పురతః కమప్యపశ్యత్ । కింతు సమశ్చకార మనసి
విశ్వనాథం ॥

ఆగంతుం ప్రేషితాః పత్రికాః నవద్వీప పండితానాం । సమాగ
తాస్తే మహా వైభవేన । నియమితా మహాసభా । గ్రథితాని పండితరత్నా
ని । స్థాపితాని నవరత్నఖచితాని పీఠాని । ఆరబ్ధో వివాదః కాశీస్థానాం నవ
ద్వీప స్థానాంచ పండిత శిరోమణీనాం । తస్మిన్వివాదే కాశీ పండితా
నాం లఘుతాం పశ్యన్నభియయౌ విశ్వేశ్వర భట్టారకః । సోపిస్వల్పభు
తామవిందత । తదానీమేవాస్తంజగామ భానుమండలం । విరమిత స్స
భావ్యవహారః ॥

అన్యస్మిన్దినే సభాక్రమః ప్రారభ్యత తదధికారిభిః । విశ్వేశ్వరా
జ్ఞావశాత్ విశ్వేశ్వరభట్టారకః వీరేశ్వరం ప్రాహిణోద్వివాదాయ । ఉభయో
రపి మధ్యే జవనికా బద్ధా । మహతీ శాస్త్ర చర్చా బభూవ । నవద్వీపపం
డితా అపి పరాజితా అభూవన్ । కోయమితి తే జవనికా ముద్ధృత్య వీరే
శ్వరం యదా దదృశుస్తదా తస్యప్రతిభా నిర్జితాస్సర్వే తేషాం దృష్టి
రధ మవాపతత్ । జతావయం ధన్యాస్మః ... ఇతి వదంతస్తస్య
పాదపద్మయోః పతిత పండితశ్రేణ్యః । కాశీస్థాః నవద్వీపస్థాః ఉ
భావపి పండితాః మహాంతం విభ్రమ మాపేదిరే । సునాశి స్వబహుమా
నం వీరేశ్వరం భవానీ శంకరానుగ్రహ పాత్రమితి । అతస్సర్వే పండి
తాః మిళిత్వా తస్య "భవానీశంకర" ఇతి బిరుద మదదుః ।

తతో వీరేశ్వరః పితృ వితాలలామభూతయోః మాతృసదృశాగాయాంవంగ
కాంతాయాః నమస్కృత్య తదాశీర్వచనం తదనుజ్ఞాం ప్రాప్య ... సభ
హాంచ, భవానీ శంకరయోర్నమస్కృత్య ప్రాప్య తదనుగ్రహం స్వ
గృహాన్నాగతవాన్ । స్వకీయే గృహే భర్తృవియోగేన పుత్రవిరహేణ
చ విలపంత్యా అర్ధాయా స్వజనన్యాః విశ్వేశ్వర మహిమ్నా స్వేన తే
ప్రసాద్య మహాంత మానంద మకరోత్ । తతస్సర్వైశ్శిష్యైశ్చకృతాం
కోలికాది మహోత్సవః విజయతేతమాం భవానీశంకరః ॥

ఏతాదృశ వైభవమసహమానైః స్మార్తైః కైశ్చన కృత లిం

గకార ఇవిష యక ప్రశ్నానాం సర్వేషాం విగమాగమ ప్రకాశేతి పాసాగ
మాది ప్రదర్శయక లింగధారణ దీపికేతి నామ్నా అలంకృతి మిమం గ్రం
థ మరరచత్ భవానీశంకరః॥ శ్రుతిసార నామక గ్రంథాంతర మప్యేతే
న కృతమితి "శృత్యాది సార గ్రంథేన మయాకించిత్ప్రకాశితః" ఇత్యనేనవ
చసా నావగమ్యతే।

కాల నిర్ణయః (క్రీ. ౧౬౭౦-౧౭౨౫)

అయంచ భవానీశంకరః స్వగ్రంథే సోమనాథం కాశీవాసి దీ
క్షితం చ అస్మార్షీత్। తయోర్యయ మేతాభ్యా మర్వాచీన ఇతి విజ్ఞాయతే। సోమ
నా రాధ్యస్తు క్రీస్తీయ ద్వాదశ శతాబ్ద్యాం వర్తతే। ఏతస్య సమకాలి
కో వా, కిం నిశ్చయస్య కాలస్థితిర్ నాభవత్ మల్లికార్జున పండితారాధ్యః
పండితారాధ్య [illegible] ర్ణ మస్తు శివతత్వ సారేకృతః కీ॥ శే। సోమనాథారాధ్యల
ప్రాణ మనుమానశయోశ్చ ప్రకృతి విశేష ప్రశ్నః॥

అయంచ భవానీశంకరః ప్రధాన పురుషస్య షష్ఠ్యుత్తర శతతమే
సరే విద్యమానస్య మల్లికార్జున పండితారాధ్యస్య
ఏకోనవింశతి తమః పురుషః। మల్లికార్జునపండితారాధ్యభవతారాత్ పర్యంతం
పంచ వింశతితమాసి పురుషాంతరాణ్యాసన్।

ప్రత్యేకస్య పురుషాంతరస్య త్రింశద్వత్సరగణనా యాం
కృతాయాం సత్యాం పండితారాధ్య కాలనిర్ణయః సుష్ఠు కృత ఇ
తి విజ్ఞాయతే। ఏవమేవ దానీమారభ్య సప్తమ పురుషస్య భవానీ శంక
రస్యాపి గణనా యది క్రియతే చేదయం భవానీ శంకరః క్రీస్తీయ స
ప్త దశ శతాబ్ద్యా ఉత్తర భాగే వా అష్టాదశ శతాబ్ద్యాః పూర్వ భాగే
వా వర్తత ఇతి దృఢతయా నిర్ణేతుం శక్నుమః॥

పండిత ప్రకాండస్యైతస్య వంశావళీ మత్ర ప్రదర్శయామః॥

వంశవృక్షః

భీమన పండితః — గౌరాంబా
(భీమనపండితస్య జాయా)

|

మల్లికార్జునపండితః

|

కేదారపండితః

|

మనుపండితః

ఏతస్యాం మనుపండిత సంతతౌ, విద్యమానాః, అధునాతనాః ఆరాధ్యాః పశ్చిమ దేశే నివసంతిః కొల్హాపుర, నిర్మల, జగిత్యాల కోండాపుర గృహనామభిః వ్యవహ్రియంతేః

భీమనపండితః

అస్యాం భీమనపండిత సంతతౌ విద్యమానాః పురుషాః చప్పిపత్తిపాటి గృహనామభిః ప్రథమం వ్యవహృతాః

పశ్చాత్ చప్పిడిగృహనామ సంకలితాః ఆరాధ్యాః ఇంకొల్లు తోటపల్లి గృహనామభిః ద్వైవిధ్యేన విభక్తాః॥ ఇంకొల్లిరితి గృహనామధారిషు శేషేషు తత్ర గ్రామవాస్తవ్యత్వేన నాగంబూడి మడివెల్లితి గృహనామభిః విఖ్యాతాః ఇంకొల్లు గృహనామధారిణః ఆరాధ్యాః ద్వివిధ శాఖా విభిన్నా యాతాః॥

యాశాఖా తోటపల్లిగృహనామ్నా వ్యవహృతా తస్యాః కుడిపాటి నామధేయ సంకలితాః కేచన ప్రతిష్ఠితాః॥

అదౌ విఖ్యాతే చప్పిడి ప్రతిపాటికా ఖ్యాన్వయే ప్రతిపాటి శాఖాయాః ఇంకొల్లు గోట శాఖా గిద్దెశాఖా ఇతి ద్వే శాఖే ప్రవర్తేతేః॥

మహాదేవ పండితః

|
మల్లనారాధ్యః
|
కేదారపండితః
|
మహాదేవారాధ్యః
|
భీమారాధ్యః
|
కేదారపండితః
|
మహాదేవ పండితః
|
వీరనారాధ్యః
|
భోగనారాధ్యః
|
సోమనారాధ్య
|
వీరనారాధ్య
|
కేదార పండితః

చెన్నపండితః

అస్యాం చెన్నపండిత సంతతౌ స్థితాః, పురుషాః కాళేశ్వర, రామగిరీతి గృహనామధారిణః ప్రవర్తంతే। తేషు కాళేశ్వర శాఖాయాః కుండికాఖ్యా– వెలగదపల్లి క్షేత్రే శాఖే,

రామగిరిశాఖాయాః నుస్తేపల్లి, ఇంబానుపల్లీతి క్షేత్రాశ్రేః సమాగతే భవతః॥

కేదార పండిత పుత్రస్య వంశః.

|

మహాదేవ పండితః

|

పండితారాధ్యః
విద్యానగర వాస్తవ్యత్వేన విద్యానగరేతి గృహనామ్నా ఏతద్వంశీయాః వ్యవహ్రియంతే స్మ। తేచ సాంప్రతికాలే కుత్రాపి దృశ్యంతే

భోగలింగారాధ్యః
(అయంచ కొండవీటి సీమాయాం) బహుకాల నివాసేనాస్యైవ వంశస్య కొండవీటి వారితి వ్యవహారః।

కొండవీరారాధ్యః

కేదారలింగారాధ్యః
ఏతద్వంశీయాః ముత్యం ... కోదండరామ మాతా కో దండరామ విశ్వపతి ముక్తి కో ... ఇతి గృహనామ్నా ... ప్రసిద్ధ పురుషనామ ... వ్యవహ్రియంతే।

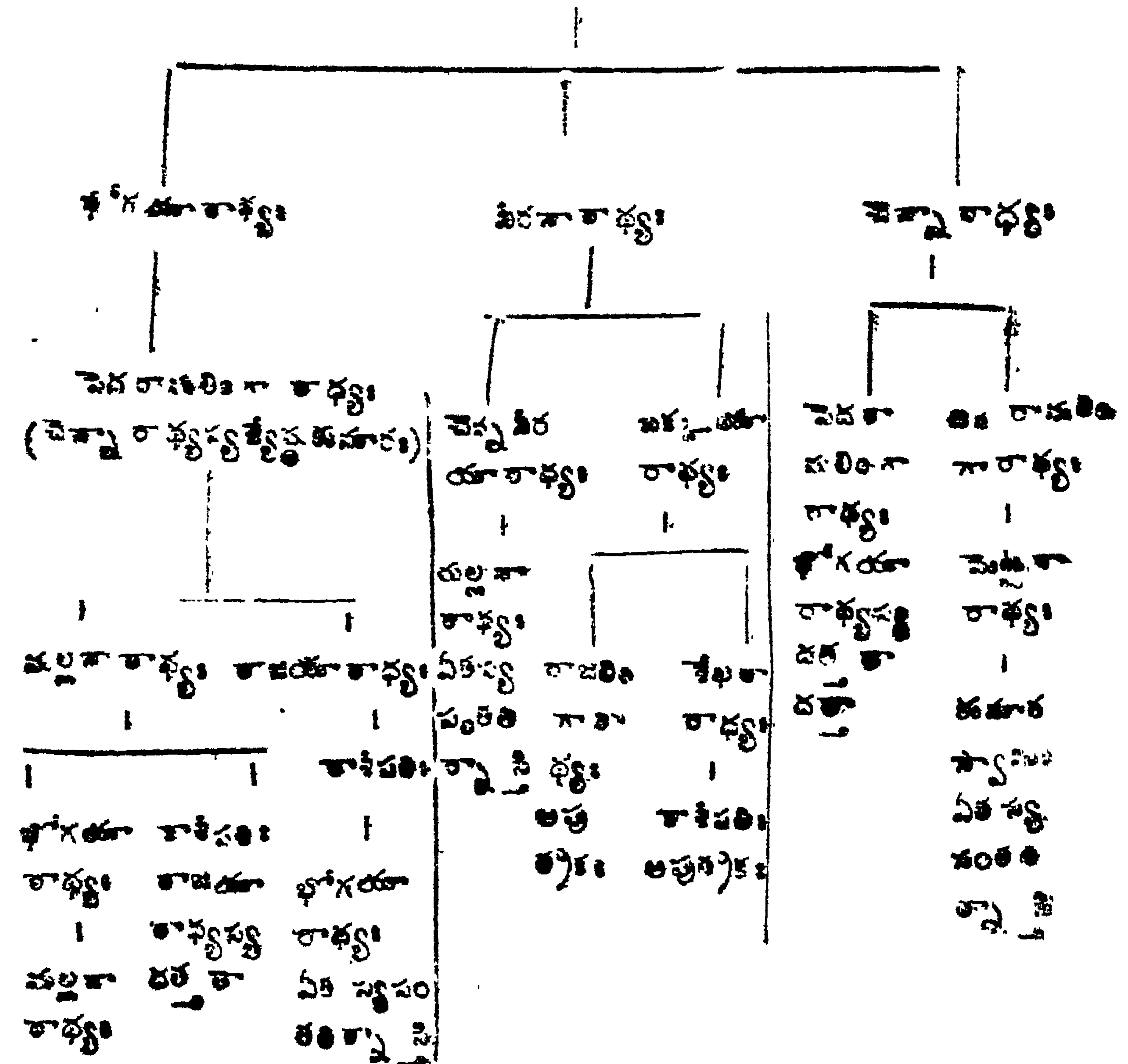
|

గిరారాధ్యః
|
విశ్వేశ్వరారాధ్యః
ఏతస్య సంతతిర్నాస్తి
(భవానీశంకర బిరుద ధారీ లింగ ధారణ దీపికా కుర్తిసారాంశగ్రంథః కర్తా ... మేవేతి వ్యవహ్రియతే।

చెన్నారాధ్యః
|
సోమనారాధ్యః
|
మల్లనారాధ్యః
ఏతస్య సంతతిర్నాస్తి

భోగలింగారాధ్యః
|
కాశీపతిః
ఏతస్య వంశః ... తిమేవ ... ప్రసిద్ధః

అమృతలింగః
ఏతస్య వంశః ... తమేవ ప్రసిద్ధః

([illegible])

భోగసోమలింగారాధ్యః

అప్పలింగారాధ్యః

కేశవారాధ్యః — ఏతస్య సంతతి ర్నాస్తి

లింగయారాధ్యః

రాజవీరారాధ్యః

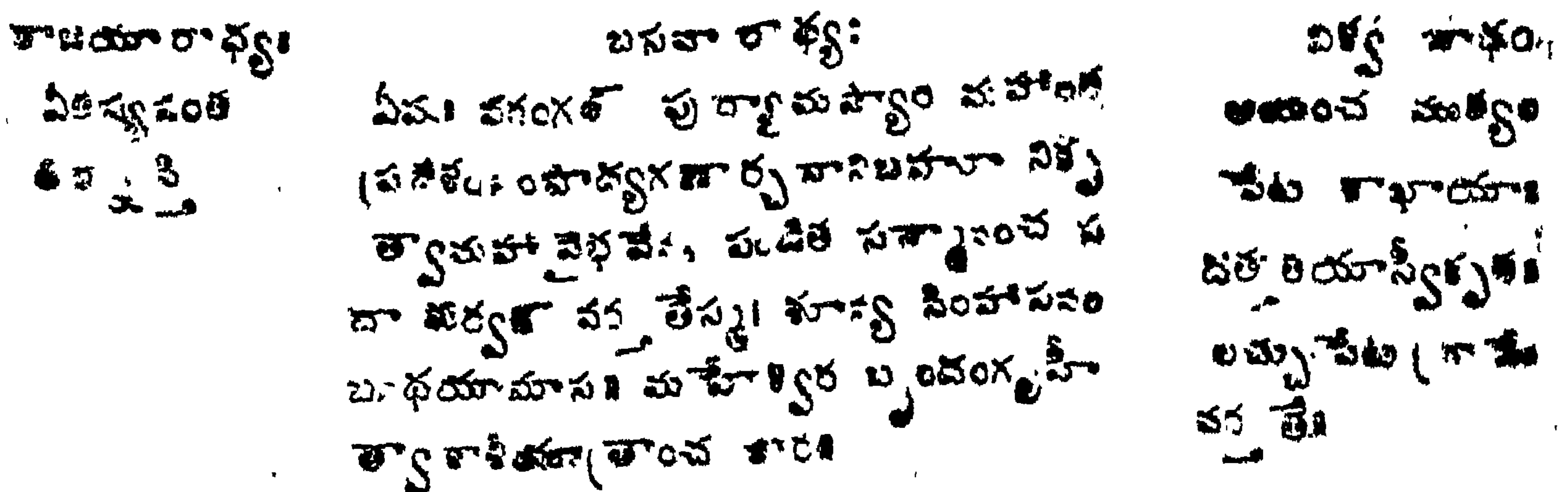
రాజయారాధ్యః

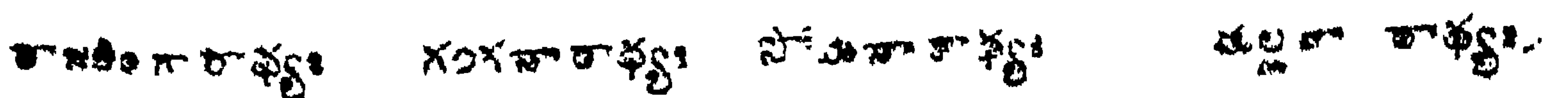
లింగనారాధ్యః

మల్లయారాధ్యః

నాగయారాధ్యః — ఏతస్యాసంతతిః

పెదమల్లారాధ్యః

అనంతరం మహేశ్వర ... శ్రీశైల ... ప్రాంచ ... ర్నాస్తి ... ఇయం ...

ఉపసంహారః.

ఏతాదృశైః పండిత శిరోమణిభిః విరచితం కాలగర్భే విలీనతాం ప్రాప్తు మభిముఖం గ్రంథ సంచయం పశ్యతా మస్మాకం నేత్రాభ్యా మశ్రుబిందూని పతంతి! అహో! కాలస్య మహిమా!

ఏతాదృశానాం గ్రంథ రత్నానాం ముద్రణవిషయే దత్తదృష్టిభిర్భాష్యాం శైవమహాజనైః। మహతా ప్రయాసే నాస్మాకం కలాశాలావిద్యార్థిభిః తదధీమానశాలిభీ రాజలింగారాధ్యైః తదనుజైశ్చ-పూర్వాసరతంభా శంభసంపాదితగణద్రవ్యసాహాయ్యేనముద్రితమే తద్గ్రంథ రత్నం। అత్రస్తే షాంకృతజ్ఞతా మావేదయా మః! అంబూరు గ్రామవాస్తవ్యాః (శ్రీ) లో. పులిపాకమహానంది శాస్త్రిణః-జగ్గయ్యపేట గ్రామవాస్తవ్యాః (శ్రీ) లో. ములుగువీరభద్రశాస్త్రిణః। యామిని గ్రామవాస్తవ్యాః (శ్రీ) లో. తాడికొండ పూర్ణయ్య శాస్త్రిణశ్చ తేషాం సకాశే విద్యమానాన్ లిఖిత గ్రంథాన్ తాళపత్ర గ్రంధాంశ్చ। దేవయిత్వాస్మాక మహతీ ముపకృతి మకార్షుః! తేభ్యోనేకశః కృతజ్ఞతా పూర్వకా న్ధన్య వాదాన్ సమర్పయామః।

హంస క్షీర న్యాయేన సుగుణ వత్సైః సుకవివరేణ్యైః పండిత మణిభిశ్చ గుణ సంతతి రేవ గ్రాహ్యా! యద్యత్ర క్వాపిదోషలేశాః ప్రమాదపతితా వర్తేరన్ ప్రమాదోధిమతాం అపీతి న్యాయేనానుసారేణానుగృహ్యావేదయంతు, తాన్ ద్వితీయముద్రణే సంస్కరిష్యామః।

ఏతాదృశం గ్రంథరత్నం గ్రంథ మాలానుబంధేన ముద్రాపితయిత్రాన్ (శ్రీ) లో. కోడిమేల రాజలింగారాధ్యాన్-తాళపత్ర గ్రంథేభ్యస్సముద్ధృత్య మహతా ప్రయాసేన, శబ్దసౌష్ఠవ ముద్దిశ్య కార్యాంచ విచార్య వినాకేవల లేఖన మాత్రేణ బహు భాసాహాయ్యం కుర్వతో

స్నాకంసో దరాన్ రామలింగ శాస్త్రిణశ్చ పాఠకానాం స్మృతి పథ మారోపయామః॥

ఇతః పూర్వం భవానీ శంకర చరిత్రే వంశ వృక్షేచ లిఖిత మస్మాభిః వీరేశ్వరారాధ్యాపరనామక భవానీ శంకరస్య పితా గౌరారాధ్య ఇతి। అస్మిన్ గ్రంథే ద్వావింశే పృష్ఠే “భీమారాధ్య ఇతి ప్రసిద్ధి మగమద్యా రాధ్యవంశే హిమయః॥ ధాత్రేణ పుత్రేణ గిరిశమంత్ర పాత్రేణ మిత్రేణ చతస్య జేత్రా” ఇతి, గ్రంథాంతే భీమారాధ్య పుత్రభవానీ శంకరారాధ్య కృత ఇతిచ భవానీశంకరస్య భీమారాధ్య పుత్రతయా కథితత్వాత్ అస్య జనకః భీమారాధ్యః గౌరారాధ్యోవా ఇతివిచికిత్సా జాయతే। కేచిచ్చ ఇమమేవ భవానీశంకరం కాచాపురం వీరేశ్వర ఇత్యవదన్।

విచార్యమాణేసతి నహి కాచాపుర గృహనామ ధారిణాం వంశే వీరేశ్వరశాస్త్రినామ దృశ్యతే। తస్య జనకః గౌరారాధ్య ఇతి వా భీమారాధ్య ఇతివా నప్రతి పాదితః। అతోఽయం కాచాపురవంశస్థోనభవతి।

కాళేశ్వరఇతి గృహనామ ధారిణాం వంశే ఽపరః గౌరారాధ్యః వర్తతే। తస్యసుత చతుష్టయే, తృతీయపుత్రః భీమన్నాపరనామక భవానీ శంకరః ఏకః వర్తతే తస్యపుత్రః భవానీ శంకర ఇత్యపరశ్చ దృశ్యతే।

గౌరారాధ్యస్యచతుర్థ పుత్రస్య భీమారాధ్యస్య సుతః భవానీశంకర ఇత్యన్యః పరిదృశ్యతే। మహాదేవ పండిత సంతతౌ చ కశ్చన భవానీశంకరః ప్రతి పాదితః ఏతేషు చతుర్షు భవానీ శంకర నామధారిషు కోవాగ్రంథకర్తా భవేదితి నిశ్చేతుం ప్రమాణ సామగ్రీమయమేవేతిన శక్నుమః సాంప్రతం। అస్మిన్ గ్రంథే ధాత్రేణ పుత్రేణేతి కథనేన అయం భీమారాధ్యః నహి కేవలం భవానీశంకరస్య జనకః కింతు లింగధారణ దీక్షా గురురపీ తి వయం మన్యామహే॥ ప్రాయశః గౌరారాధ్యస్యైవ భీమారాధ్యఇతి నామాంతరం భవేత్। తథాపి ఏత ద్గ్రంథ కర్తృ రచిత

శ్రుతి సార గ్రంథ ప్రాప్తే రనంతరమేవజనక నివాసాది నిర్ణయో స్యా యఇతి మత్వాసాం ప్రతం లేఖ న్యాఃవిశ్రాంతిం ప్రదదామః॥

యతోఽయం గ్రంథఃపరమేశ్వర రానుగ్రహేణ ముద్రితస్తతో వయంమహదానంద మాప్నువానాః వినతి వితతి మర్పయంతో సర్వే శ్వరాయ,కలో విరమామః॥

విద్వాన్

వరంగల్ — ముదిగొండ వీరేశలింగ శాస్త్రి.

26-1-29 — శైవప్రచారిణీ సంస్కృత విద్యాశాల.

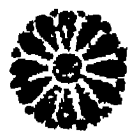
ఈలింగ ధారణ దీపికను ముద్రించుటకు శుభాశుభ సమయము లందు గణతాంబూలము లిచ్చిన వారి నామములు.

దాతల నామములు.	గ్రామములు	రు. అ. పై
1 "బ్ర॥ శివపురం వీరయ్య గారు	వరంగల్	1 0 0
2 "బ్ర॥ చాగంటి భాస్కర లింగం గారు	"	2-0-0
3 "కీ॥ శే॥ అన్నదేవర బాలలింగయ్య గారు	"	1-0-0
4 "కీ॥ శే॥ కొడిమేల మల్లయ్య అయ్యగారు	"	1-0-0
5 "బ్ర॥ శ్రీ॥ అన్నదేవర రాజశేఖరయ్యగారు	"	1 0-0
6 "బ్ర॥ శ్రీ॥ శిరిపురం శంకరయ్య గారు	మహాబుపేట	5 0 0
7 "కీ॥ శే॥ శివదేవుని వీరేశలింగంగారు	వరంగల్	1 0 0
8 "మ॥ రా॥ వెలగందుల వీరమల్లు గారు	కమలాపురం	3 0 0
9 "మాడశెట్టి వెంకయ్య గారు	"	1 0 0
10 "గుండాబుచ్చయ్యగారు	వరంగల్	1 0 0
11 " భూపతి రాజలింగం గారు	"	1 0 0
12 " పాలకుర్తి మల్లయ్య గారు	"	1 0 0
13 " బొల్లం గౌరయ్య గారు	"	1 0 0
14 " భూపతి రాజక్క గారు	"	1 0 0
15 " బొల్లం నర్సయ్యగారు	"	1 0 0
16 " కొమరవెల్లి ముసలయ్య గారు	"	8 0 0
17 " కొమరవెల్లి బాలరాజు గారు	"	1 0 0

18. మ॥ రా॥ పిడ్డిరామయ్య గారు-	రాజాపేట	8 0 0
19 " పబ్బాసిద్దయ్య గారు-	జనగాము	7 0 0
20 " దిడ్డికలక్ష్మయ్యగారు	"	9 0 0
21 " ధర్మశాలలో	"	4 0 0
22 " ఉప్పలసోమయ్య గారు	దమ్మన్నపేట	7 8 0
23 " పబ్బాకొండయ్య గారు	పెండేల	1 0 0
24 " భూపతి రత్నం గారు	వరంగల్	2 0 0
25 " పబ్బాలింగయ్య గారు	వంగపాడు	1 0 0
26 " పబ్బాభద్రయ్య గారు	"	1 0 0
27 " పబ్బారాజయ్య గారు	"	1 0 0
28 " పబ్బానాగయ్యగారు	"	1 0 0
29 పేర్లువ్రాయక గణ తాంబూలము		
బాపతుగా వచ్చిన జమ రూపాయలు		9 0
విభవ సం॥ పుష్య శు॥ ౧ లవరకు		
గణ తాంబూలము జమ మొత్తము-		82 12 0

లింగధారణ దీక్షకైన చార్జీల వివరము	రు అ పై
౦పోజుచార్జి ...	72 0 0
కాగితముచార్జి ...	24 0 0
కటింగువగైరా ...	18 0 0
టైటల్ ...	2 0 0
మొత్తము	116 0
ఇందులో గణతాంబూలము బాపతు కిస్బ	82 120
పోగాబాకీ	33 4

సమాప్తము

శ్రీరాజేశ్వరాయ నమః

లింగధారణదీపిక

శ్లో. శ్రీదం మోదపదం పరా1 త్పరతరం। ధ్యానాధి రూఢం2చయ।
ద్వేదాంతైః ప్రతిపాద్యమానమతులం। వేద్యంసదాయోగిభిః।
పాదధ్యానవివేకినాంతు సులభం। విశ్వేశతే సర్వదా।
3తద్రూపంపరమాత్మసంజ్ఞికమిదం। భాత్యేవ4చాద్యంమహః॥ ౧

శ్లో. తదేవ మాయోపహితం శివాభిధం।
విద్యాది భేదాద్గుణ భేదత స్త్రిధా।
శివాత్మకం లింగశరీర భేదా।
త్సర్వాత్మకం సర్వ పదార్థ భేదాత్॥ ౨

శ్లో. భక్తానుగ్రహ వాంఛయానిజమహః5 భావేనసర్వేశ్వరః।
కైవల్యాది సమస్త వేదశిఖరైః। ప్రోక్తం దధానో వపుః।
పంచాస్యంత్రివిలోచనం శశికళా।భాస్వజ్జటామండితం।
వామాంగాంకితశైలరాజతనయం। శ్రీనీలకంఠంపరం॥ 3

శ్లో. సర్వాలంకారసారో। 6ద్యతకరదశకం।పాద7రంనాగహా8రం।
కాంచీరాజన్నితం9బాఘునజనుసయు10తం।రమ్యపా11దంసమోదః।
సేవ్యో దేవైశ్చ సర్వై। ర్విదితభవ శివే।శాది శబ్దాభిధేయః।
ప్రాత్పద్మే సంవసన్మే। శృణు మమవచనంమద్ధృతేత్వంచలింగ॥ ౪

శ్లో. త్వం సత్యవాక్పరమ కారుణికస్త్వమేవ।
త్వం విశ్వ నాథ ఇతి సర్వ జన ప్రసిద్ధః।

---

1 త్మకమిదం 2 ధృతంవ 3 త్వ 4 మా 5 హా 6 ధృ 7 రో 8 రః 9 బో 10 త్రో 11 దః

జ్ఞాత్వాపి శైవ మధికాః పురుషా భ్రమంతి।
త్వన్నామ్నయయాః హత ధియో కృత పుణ్య సారాః॥ ౫
శ్లో. లింగోపాధిక చైతన్య। మంగో పాధిక సంవిదా॥
అభిన్న మితి చాఖ్యాతం। 1సయోగోహ్యంగ లింగయోః॥ ౬
శ్లో. ఇతి స్కంద పురాణాద్యా। స్ఫుట మేవావదచ్ఛివ॥
తథాప్యవిదితాః కేచి ద్వివదంతి త్వదీరితం॥ ౭
శ్లో. తన్నిరాస ప్రకారార్థం। సాహాయ్యం కురుశంకర।
శృత్యాది సార గ్రంథేస। మయా కించిత్ ప్రకాశితః॥

ఇహ ఖలు అనేక భవ సంచిత సుకృత విశేష శోధి తాంతఃక రణ దర్పణాః। శివ వాక్య 4 ప్రమాణైక శరణాః6।అంత జ్జ్యోతిర్లింగ ధారణ మాత్రాపరితుష్టు బహి ర్లింగ ధారణాః।నిర్వాణప్రాప్త్యైక కారణాః। లింగార్పి తోప భోగ సమస్త మలాప హారిణః। విభూతిరుద్రాక్ష శివ సామ్య విహారిణో మహేశ్వరైక భక్తి విశేషాను సారిణోలింగ ధారిణో దృశ్యంతే తత్రేదం చింత్యతే॥

లింగధారణస్య నిత్యత్వాది విచారః

కిం లింగధారణం*నిత్యం నైమిత్తికం కామ్యంవా। నాద్యః॥ ప్రత్యవాయాశ్ర వణాత్॥ నను సర్వ లింగగ్ స్థాప యతిపాణిమాత్రం పవిత్ర మిత్యాది శ్రుతిభి ర్లింగధారణస్య విహిత త్వేన। విధ్యన్యథాను పపత్యా యశ్ఛందసా మృషభో విశ్వరూప శ్ఛందోభ్యో ధ్యమృతాత్సంబభూవ సమేంద్రో మేధయా స్పృణోతు। అమృతస్య దేవధారణోభూయా సం శరీరంమే విచర్షణం। జిహ్వామే మధు మత్తమాః కర్ణాభ్యాంభూరివి శ్రువం। బ్రహ్మణః కోశోసి మేధయా పిహితః। శ్రుతం మేగోపా యేతి

---

1 సం 2 ఛిదః 3 తాస్స్వర్వేజానంతి తవేహితాః। [తం] 4 పామ్యైకశరణాః 5ణవ శీకరణాః 6తత్ప్రాప్త్యైక కరణాః॥

* అకరణే ప్రత్యవాయజనకత్వే సతికరణే ఫలాజన కత్వం నిత్యత్వం।అకరణేప్రత్యవాయ జనకత్వే సతి కరణే ఫల జనకత్వం నైమిత్తికత్వం। అకరణే ఫలాజనకత్వే సతికరణే ఫలజనకత్వం కామ్యత్వం॥

శ్రుతౌ దేవ ధారణో భూయాస మిత్యత్ర దేవ శబ్దస్య పరమేశ్వర ఏవ బహు[1]శః ప్రయోగా దితర దేవతా ధారణ కర్తవ్యతా ప్రతిపాదక వచనా [2]భావాత్॥ ధారణ శబ్దస్య కర్తరి ల్యుట్ప్రత్యయాంతత్వేన సిద్ధాంతితత్వాత్॥ దేవం ధరతీ త్యర్థేన స॥ యతః కారణాత్ ।అమృతస్య మోక్షార్థం దేవధారణో భూయాసం తతో మామాం మేధయా స్పృణోతు సంయోజయత్విత్యాదినా దేవధారణ ప్రతిపాదకపరాయాం, భూయాసమిత్యత్రాపి [3]లిజోపి సత్వేన విధ్యర్థస్యావశ్యకత్వాత్॥ తదవ్యథానుపపత్యా తదకరణే ప్రత్యవాయస్యావశ్యకత్వాత్॥ కించ।పిండతాపిండవిజ్ఞానం।సంసారగుణహేయతా।దీక్షా లింగధృతిశ్చైవ విభూతేరపి ధారణం, రుద్రాక్ష ధారణం చైవ। పంచాక్షర జప స్తథా।భక్తి మార్గక్రియా చైవ గురో ర్లింగస్య చార్చనం। యోగినశ్చ తథా హ్యేషాం ప్రసాద స్వీకృతి స్తథా। ఏతాని శివ భక్తస్య। కర్తవ్యాని ప్రయత్నత ఇతి॥ భక్తస్యాభిహితో లింగం। యావ త్ప్రాణవిధారణం।శ్వమాం స భక్షణం తావ। దన్నేన రచితం భవేత్॥ ఇత్యాది సిద్ధాంత శిఖామణి వాతూలాగమాది వచనై రకరణే ప్రత్యవాయస్య స్పష్ట ముక్తత్వాత్॥

లింగ ధారణం నిత్య మేవేతి చేత్ న। స్థాపయతీతి లడంతత్వేన లిజ్ లోట్తవ్య ప్రత్యయాంత త్వాభావేన విధ్యర్థా సంభవాత్। భూయాస మిత్యత్రా ప్యాశీ ర్లి ఙ్త్వేన విధ్యభావాత్। తదథాఽ సంభవాత్॥నహి ప్రీహోన్పో ర్ణక్షతి ప్రీహీఁనవహ -తీత్యత్ర విధ్యర్థ సంభవః తథాసతి।కో విధిరాశ్రియతే। అపూర్వవిధి।నియమవిధిః।పరిసంఖ్యావిధిర్వా। నాద్యః॥ వక్ష్యమాణోక్త రీత్యా పాణ్యాది కరణక లింగ పూజా ప్రతిపాదక పాణి మంత్ర మితి వి శేషణా[4]న్యథానుపపత్యా తద్ధారణస్య ప్రాప్తే। కాల త్రితయేపి కథ మప్య ప్రాప్తస్య ప్రాప్తి ఫలకత్వాసంభవాత్॥ నేతరా, లింగ ధారణ మేవ కర్తవ్యం। అన్యం నకర్తవ్య మిత్యర్థ ఫలితత్వేన విభూతి రుద్రాక్ష యజ్ఞోప వీత ధారణస్య

1 శ 2 నాశ్లాబా దాచాదాభావాత్ 3 ధ్యాంతత్వాత్ 4 వ

కర్తవ్యతా పహారాత్। నచ॥ లింగ ధారణం కర్తవ్య మేవేతి నియమో
స్తు। పూజాధి కరణాభావ ప్రసంగాత్। నచలింగ ధారణస్య కర్తవ్యత్వే
వ। నత్వకర్తవ్య తాస్యస్యే తీతరనివత్తి ఫలకపరిసంఖ్యావిధిర్వాస్త్వితివా
చ్యం। కర్తవ్యతా కర్తవ్య తయో శేకదా అప్రాప్తత్వేన ఏకస్మిన్ ద్వ
యోః ప్రాప్తౌ శేష్యాంతరస్య శేషాంతరస్య వా నివృత్త్య నివృత్తి ఫల
క పరిసంఖ్యా విధిత్వా సంభవాత్। పూర్వోదాహృత వచనానాంచా
ధికార భేదేన నియతత్వాత్॥

కించ॥ ఊర్ధ్వాయ నమః ఇత్యాదినా లింగస్య సర్వాత్మతారూ
పేణార్థవాదముక్త్వా ఏతత్సోమస్యసూర్యస్యేతిపత్త్ప్రకృత నమస్కార
పరా మర్శాత్। నమ శ్శబ్దయోగేనసూ॥నమ స్స్వస్తి స్వాహా స్వధా
లంవషడ్యోగా చ్చేతి చతుర్థ్య భావేన షష్ఠ్యం తప దాభి ధేయ సో
మ సూర్య నమ స్కారం చోక్త్వా శ్రుతి ర్వదతి॥సర్వ లింగస్థ స్థాప
యతీతితథాచ స్థాపయతీతిశబ్దస్వారస్యేన భూమ్యాదావేవ లింగ స్థాప
నం। తచ్చ లింగం పాణినా అభి మంత్రితం పవిత్రమిత్యేకా లాభా ల్లిం
గ ధారణ విచారో గగన భిత్తి చిత్రాయ మాన ఇతి యత్। కిం
చిదేతత్॥

నను భూమ్యా మేవేతి వినిగమకా భావాత్। శ్రుతే స్సరికో
పాసహిష్ణుత్వాచ్చ ఉభయ త్రాపి సత్వే నచ భూమి శరీర సాధా
రణ్యేన లింగ స్థాపనం విధీ యతే॥ కించ। సందే హేపి సందిగ్ధే
తు వాక్య శేషాదితి న్యాయేన అగ్రే తుత్ర[1]స్థ తుత్ర శబ్ద వత్ [2]అచ్ఛ
త్యా తూంతత్వేన పురాణాదౌ మాన్య ఇత్యాదౌ పూజార్థ కత్వేనప్ర
సిద్ధధాతు నిష్పన్నస్య మను శబ్దస్యాపి పూజార్థ కత్వేన పాణౌ మననా
త్పూజనా త్రాయతఇతిపాణి మంత్రమితి[3]। పూర్వోక్త సువర్ణాది లింగం
వా పాణ్యాదౌ శరీరే స్థాపయే దిత్యనేన ధారణ విధానేన ధారణ వి
ధాన పర్యవసాయినా[4]శరీరే లింగ స్థాపనం విధీయతే॥ పాణ్యాదౌ శచ్చ
యజ్ఞోప వీతం పరమం పవిత్రమితివత్ శౌచాచమనాది కాలాద

1 తుత్రి తుత్రి 2 ఐచ్ 3 త్రిం 4 ని 5 నాద్యనా

పాణితాం స్త్వ భావాయ పవిత్ర మితి లింగ విశేషణ బలేన పావిత్ర్య మితి విధీయతే।

నచానేక విధానే వాక్య భేదః। ఆగ్నేయ మష్టా కపాల మితి వత్। సర్వేషా మప్రాప్తత్వేన విధీయతే। అప్రాప్తత్వే విధీయంతే బహవో ప్యేక యత్నత। ఇత్యుక్తత్వాత్।నచ పాణినా మనసా త్యాజనా త్రియతఇత్యర్థ సంభవేన కథ మేవ మితి వాచ్యం। పాణి శబ్ద వైయర్థ్యాపత్తే।

నచేతర కరణానా మపి సంభవేన పాణి శబ్దో వ్యావర్తక ఇతి వాచ్యం" పాణి నైవేతి నియమే మానసా దీనాం పూజా కరణత్వా సంభవేన అనిష్టాపత్తేః తూష్ణీ మనువాదే వైయర్థ్యా తాదవస్థ్యాత్। యదపి పాణినా అభిమంత్రిత మితి తదపి నమంత్రి పదస్య గౌణార్థ స్వీకారే ఊహ త్యధికరణ విరోధా పత్తేః। ఊహతే ర్హ్నశబ్ద మిత్యత్రి తత్తేజ ఏషత ఆప ఏష తేత్యాదా గౌణార్థ గ్రహణేన ప్రాయః।పాతా దీక్షిత్వత్వ మపి గౌణ మితి పూర్వ పక్షీ కృత్య క్వచి ద్గౌణ శబ్దో ప్యస్త్యేత ఇతి శబ్ద ప్రమాణ కేభేశ సర్వత్రాపి తత్వం వక్తుం నయుక్త మితి ముఖ్యే క్షిత్వత్వ మాదాయ బ్రిహ్మపరత్వేన సిద్ధాంతితం ముఖ్యార్థ సంభవేన లాక్షణి కత్వా యోగాచ్చ। శ్రుతి॥ అయం మేహస్తో భగవా॥ అయం మే భగవత్తరః। అయం మే విశ్వ భేషజో౽యం శివాభి మర్శనః॥ అయం మాతా౽యం పితా౽యం జీవాతు రాగమత్। ఇదం తవ ప్రసర్పణం సుబంధ వే హి సిరిహి। అయం హస్తః శివ మభిత స్సర్వ దా స్పృశతీతి శివాభి మర్శనః॥ తథాచ సార్వ కాలీన స్పర్శా న్యథానుపపత్త్యా హస్తాదౌ ధారణాం లభ్యతే।

నచాభితః। సర్వ భాగే నేత్యర్థే సతి భూమ్యా దావేవ ప్రతిష్ఠిత లింగస్య తథా స్పర్శ ఇతి వాచ్యం॥ అభిత ఇతి వస్తాన్వయే పృష్ఠ భాగా ద్యవచ్ఛేదే నస్పర్శా సంభవాత్। తస్మా త్సర్వ దేశ్యర్థే సర్వ భాగే నేత్యర్థే హస్తాదౌ ధారణం లభ్యతే।

అత ఏవ। ధారయే ద్యస్తు హస్తేన లింగాకారం శివం సదా త స్య హస్త స్థితం విద్ధి మత్పదం సంపదాం పదం। ఇత్యాది వాతూలాగ మా ద్యుప బృంహణాని సంగతాని॥ యతః కారణా దయం శివాభి మ ర్శనః। జీవాతు ర్జీవ నౌషధం। మే హస్తః। హే సుబంధో పరమేశ ఇదం తవ ప్రసర్పణం అగమత్। ప్రాప్తః। తస్మా న్మే హస్తం ఏహి ని కేహీతి సర్వదా వసేత్యర్థః॥ ఏవంచ వామ హస్తస్య పూజా స్థలత్వేన దక్షిణ హస్తస్యశివపూజా కరణత్వేన శివాభి మర్శనః కరః ప్రశస్త ఇ తి కృత్వా భగవత్వ భగవ త్పరత్వ మాతృత్వ పితృత్వాది వైశిష్ట్యం ప్రతిపాదితం॥

శరీరస్య శివాభి మర్శనత్వ పూర్వోక్త ధర్మ వైశిష్ట్యం శివ రూ పత్వంచ కైముతిక న్యాయ సిద్ధం॥ అత ఏవ। రుద్రో భూత్వా యజే ద్రుద్రం నారుద్రో రుద్ర మర్చయేత్। ప్రాణ లింగాంగ సంబంధీ సరు ద్రో నాత్ర సంశయః॥ తస్మా ల్లింగాంగ సంబంధీ నిత్య నైమిత్తి కాశ్ర యం। సంప్రాప్య గురుణా దత్త మిష్ట లింగ మతంద్రితః॥ నిత్యం స్వ వామ హస్తాబ్జే సావధానేన పూజయేత్॥ ఇత్యాది శంకర సంహితా వచనాన్యపి సంగతాని భవంతి॥

ద్వితీయమంత్రేహి॥ నికేహీతి। సర్వదా వస్థానం ప్రార్థితం॥ యద్య పి సంహితాయా మేవ మానుపూర్వ్యం నాస్తి తథా ప్యర్థ క్రమా త్త థా మంత్రత్వేన పాఠా త్తథా లిఖితం॥ అహహా లింగ ధారణ మ హిమా। వామ హస్తస్య శివ పూజా స్థానత్వేన ఇతర హస్తస్య శివ పూజా కరణత్వేన చ సర్వం శరీరం పర మేశ్వరార్థం ప్రశస్త మితి తాత్పర్యం॥

కించ। జాబాలోపనిషది॥ త్రిపుండ్ర ధారణప్రస్తావే॥ త్రిపుం డ్రం యే వినిందంతి నిందంతి శివ మేవ తే। ధారయంతితు యే భక్త్యా ధా రయంతి తమేవ తే॥ ఇత్యత్ర శివ నిందాయాః అత్యంత పాప హే తు త్వం నిశ్చిత్య తత్సాదృశ్యం త్రిపుండ్ర నిందాయాః ప్రతిపాదితం॥ఏవ

షేవాత్యంత శుద్ధి హేతు లింగ రూప శివ ధారణ స్యాత్యంత పుణ్య
హేతుత్వం నిశ్చిత్య। తత్సాదృశ్యం తద్ధారణస్య ప్రతిపాదితం॥

న చైత స్యావిధాయకత్వాత్। అప్రయోజక మితి వాచ్యం॥ దృ
ష్టాంత తానుపపత్త్యా ఏతదర్థస్యైవ[1] విధాయక శ్రుత్యంత రానురూపక
త్వాత్॥ అత ఏవ తత్సమానార్థ కాలాగ్ని రుద్రోపనిషది॥ అధీహి భ
గవన్ త్రిపుండ్ర విధి మిత్యాది సనత్కుమార ప్రశ్నోత్తరీ భూత తిర్య
క్త్రిస్రో రేఖాః ప్రకుర్వీ తేతివాక్యా నంతరం॥ త్రిరేఖానాం త్రివేదాత్మ
కత్వం।అకారోకారమకారాత్మకత్వం।రుద్ర మహేశ్వర సదాశివాత్మక
త్వం చోక్త్వా। లింగధార ణావశ్యకత్వం ప్రతిపాదయతో వాక్య స్యా
య మేవార్థో గమ్యతే॥

కించ॥ ఋగ్వేదే॥ పవిత్రంతే వితతం బ్రహ్మణ స్పతే ప్ర
భు ర్గాత్రాణి పర్యేషి విశ్వతః॥ ఇత్యత్ర బ్రహ్మ శబ్దేన లింగస్య
పర బ్రహ్మ స్వరూప చిత్కళాభివ్యక్తి హేతుత్వేన। లీన మర్థం గ
మయతీతి తథా వచన శతాను సారేణ। లింగం తద్బ్రహ్మ సంజ్ఞిత మి
త్యపరార్థ స్తవాదా ఆచార్య ప్రయోగానుస్సా రేణ।బ్రహ్మశబ్దేన లిం
గ ముచ్యతే। తస్యాధిష్ఠాతృత్వేన ఈశ్వరత్వం॥ తథాచ॥ బ్రహ్మణస్పతే
లింగాధిష్ఠాన కలింగ రూపకేతి యావత్॥ తే తవ వితత శబ్దస్యాపి త
ను విస్తారేతి ధాతు నిష్పన్నత్వాచ్చ లింగ రూప శరీర మిత్యర్థః॥ తచ్చ
విత్రం తతశ్చ తాదృశ శరీరస్య ప్రభు ర్భుక్తి ముక్తి ఫల ప్రదాతా
గాత్రాణి భక్త శరీరాణి పర్యేషి ప్రాప్నోషి ధృతస్య సర్వదా తిష్ఠ
తీ త్యర్థః॥ తథాచ॥ తాదృశ శరీరాణి లింగరూప శరీరకః పరమేశ్వరో
ధార్యత ఇతి భావో భిహితః॥

కించ॥ యజుర్వేదే॥ యా తే రుద్ర శివా తనూ రఘోరా పా
పకాశినీ। ఇతి అపాపేషు శమ దమాది సంపన్నేషు భక్తేషు ప్రకాశతే॥
లింగ రూప శరీరం పుణ్య భక్తేషు సర్వదా ప్రకాశమానంస ద్వర్తత

---

1 దస్యైవ

ఇత్యర్థః॥ అతస్తద్ధారిణః పుణ్యాత్మానః శిష్టా ఇతి గమ్యతే॥ నచానయాఃశ్రుత్యా ధారణం నప్రతి పాద్యం॥ కింత్వం తః ప్రకాశత ఇత్యేవం పరతయా యోజ్య మితి వాచ్యం॥ అధ్యాహార దోషా పత్తేః॥

కించ॥ అంతః ప్రకాశ శ్చైతన్యస్య తనోర్వా॥ నాద్యః॥ చైతన్యస్య బహిరపి పాపాత్మస్వపి ప్రకాశత ఇతి శ్రుతేః తాత్పర్యా భావప్రసంగాత్॥ నద్వితీయః। తనో రంతర సత్వాత్॥ భావనయా వర్తత ఇతి చేన్న॥ తథా సతి గౌణార్థ స్వీకారే ఉక్త త్యధికరణ విరోధాపత్తేః। న చ పాపం కాశత ఇతి పాప కాశిని। సా నభవతీ త్యపాప కాశనీతి పాప కాశ కత్వం నిషిధ్యత ఇతి వాచ్యం॥ అప్రసిద్ధస్య నిషేధా యోగాత్॥ ప్రసక్తే శ్చాభావాత్॥ నహి శివ తనూః పాప కాశికత్వం ప్రసక్తం। వృత్తి ద్వయ స్వీకారే గౌరవాచ్చ। అపాప శబ్దస్య పుణ్యాత్మసు స్వప్ర సిద్ధత్వే నోక్త బాధకా భావాత్॥ కించ శ్వేతా శ్వత రోపనిషది॥ క్షరం ప్రధాన మమృతా క్షర హరః క్షరాత్మానా విశతే దేవ ఏకః। తస్యాభిధ్యానా ద్యోజనా త్తత్వ భావా ద్భూయ శ్చాంతే విశ్వ మాయా నివృత్తిః। ఇత్యత్ర తస్య హరస్య అభి ధ్యానా దంత రనుసంధానాత్। యోజనా త్సంయోగాత్ బాహ్యధారణా దిత్యర్థః॥తత్త్వభావా త్తత్త్వ సాక్షా త్కారాత్। సకల మాయానివృత్తి ర్భవతీతి। తత్సం యోగా త్సర్వదా కర్తవ్య ఇతి ప్రతీయతే॥

శ్లో॥ వేద శాస్త్ర పురాణేషు కామికాద్యాగమేషుచ। లింగధారణ మాఖ్యాతం వీరశైవస్య నిశ్చయాత్॥ ఇతి వేద ప్రోక్తత్వ ప్రతిపాదక సిద్ధాంత శిఖామణ్యాది వచనాను సారేణాపి తాదృశా ర్థోఽంగీకరణీయః॥ నచ విద్యారణ్య స్వామ్యాదిభి రన్యథార్థ ముక్తత్వాత్॥ అనుపపన్న మితి వాచ్యం। [1]పండితా రాధ్య జ్యోతిర్నాధ పర్వతనాధ సోమనాధ కాళహస్తి దీక్షితాది శైవై ర్లింగ ధారణ పరత్వేన వ్యాఖ్యానా

1 శ్రీమద్వేదాగమోభయ వేదాంత సిద్ధాంత విశేషాద్వైత స్థాపన పండిత భగవత్పాదారాధ్య శ్రీపతి

త్। అపిచ లింగ ధారణ జాబాలోపనిషది లింగధారణ పరత్వేన స్ప
ష్టం ప్రతిపాదితం॥

తస్మా దుదాహృత శ్రుతి కదంబక పర్యాలోచనయా స్థాపయ
తీతి శ్రుతే ర్లింగ ధారణ విధాయక 1 త్వా న్నిత్యత్వంవాస్త్వితి చేన్న॥
పాణౌ మనసా త్రాయత ఇతి సాపేక్షత్వేన సమాసానుప పత్త్యా ము
ఖ్యార్థా సంభవే పాణిసా అభి మంత్రిత మితి లాక్షణికార్థస్యైవ స్వీకా
ర్యత్వాత్॥ యదుక్తం అధికరణ విరోధ ఇతితన్న।తత్రచేతనపరత్వేన
ముఖ్యార్థ సంభవే ప్యత్ర తద భావాత్॥ యచ్చోక్తం। 2 అశు
చి స్థలే తద్ధారణాప నస్యానహ౯త్వేనశ్రుతే స్సంకోచావశ్యకత్వాత్॥
కించ విద్యారణ్య స్వామ్యాదిభి రవ్యాఖ్యాతత్వాచ్చ శృతిత్వ 3ఏవవి
వాదాచ్చ॥

నచ వేదమధ్య పాఠా ద్వేదత్వం రావణాది కృత తత్సంకేత
గ్రాహకవాక్యా నామపి శృతిత్వ ప్రసంగాత్। దేవ ధారణో భూ
యాస మిత్యత్రాపి గోపాయే త్యత్రా ప్యన్వయార్థం దేవేతి పద చ్ఛే
దేన అమృతస్య ధారణో భూయాస మిత్యత్రార్థ లాభాత్। నచ అమృ
తస్య ధారణ యోగ్యతా సన్నిహితా న్వయం పరిత్యజ్య వ్యవహితా
న్వయస్వీకరణమయుక్తమితి వాచ్యం।అమృతస్య ప్రణవార్థపరత్వేన వా
యోజ్యత్వాచ్చ సన్నిహితాన్వయేపి వ్యవహితాన్వయ స్యాప్యావశ్య
కత్వాత్॥ అయం మేహస్తో భగవానిత్యత్రాపి హస్త ఇత్యేక వచనస్వా
రస్యేన శివపూజా సమయే స్పర్శ మాత్రేణదక్షిణహస్తస్యప్రాశస్త్యప
రత్వేన శివపూజా ప్రాశస్త్య పరత్వాత్॥

యచ్చోక్తంవికల్ప్యం దూషణ మితి చేన్న ఆభిముఖ్యేన స్పృశత్య
ర్థాత్। యదపి కైముతిక న్యాయ సిద్ధే స్సర్వదా లింగస్పర్శఇతితన్న।
తన్న్యాయేన6 హస్త కృతపూజా ప్రాశస్త్యపరత్వాత్॥ కించ॥ శరీరే సర్వ
దా లింగధారణే శౌచాచమనాది కాలేపి7తద్వర్తత ఇతివాము హస్తో ని

1 త్వంనిత్యమేవా 2శధాన 3 త్వస్త్యైవవిహితత్వాచ్చ4 యమప 5 యస్యవర్జ నీయతే
6 హస్తస్యపూజా పాశిస్త్యాత్ 7 వర్త

షిద్ధ స్థల మితిహేతునా జాతకాదా పూజాకరణా వశ్య కర్త్వే నరజస్వ లాయాలపి లింగ సత్వావశ్య కర్త్వేనచ లింగధారణ పరత్వం శ్రుతీనా మనుప పన్న మేవ॥

నను వాతూలాగమే॥ ఉత్తమాంగే గళేవాపి। కక్షే వక్షస్థ లేపి వా। తథా హస్త తలే వాపి ప్రాణ లింగం ధరే త్సుధీః। ఉత్త మాంగే గళే కక్షే సర్వదా ధారయే చ్ఛివం। మూత్రా ద్యుత్సర్జనే యానే భోజ నేచ సదా శుచిః॥ గచ్ఛ న్తిష్ఠ న్స్వప న్జాగ్ర న్నున్మిష న్నిమిషన్నపి। శుచి ర్వాప్య శుచిర్వాపి లింగం సర్వత్ర ధార యేత్॥ ఇత్యాదినా ప్రకారేణ ప్రతిపా ద్యాన్య త్రాప్యేవ మేవ ఉక్తత్వాత్॥

సిద్ధాంత శిఖామణౌ॥ లింగధారీ సదా శుద్ధో నిజ లింగం మనోహరం। అర్చయ ద్గంధ పుష్పాద్యైః కర పీఠే సమాహితః॥ బాహ్య క్షితార్చనా దేత త్కర పీఠార్చనం వరం। సర్వేషాం వీర శైవానాం ముముక్షూణాం నిరంతరం॥ ఇతి శంకర సంహి తాయాం॥ యో హస్త పీఠే నిజ లింగ మిష్టం విన్యస్య తల్లీన మనః ప్రచారః। బాహ్య క్రియాసంకుల నిస్పృహాత్మా సంపూజయ త్యంగ స వీర శైవః॥ ఇతి॥ తదేవ హస్తాంబుజ పీఠ మధ్యే నిధాయ లింగం పర మాత్మ చిహ్నం సమర్చయేద్దైక్య ధియోప చారై ర్నిరస్త బాహ్యాంతర భేద భిన్నైః॥ ఇత్యాదిభిః కర పీఠ ప్రాశస్త్యవివర్ణ నాత్। ఉక్త రీత్యా సర్వస్యాపి శరీరస్య పరమేశ్వ రార్థే నయుక్తియుక్తత్వాచ్చ॥ నతస్య సూతకం పత్న ప్రాణలింగాంగ సంగినః। జననోద్భం మృతోద్భంవా విద్యతే పరమార్థత ఇతి॥ శైవం దేవార్చనం యస్య యస్య చాగ్ని పరిగ్రహః। బ్రహ్మచారీ యతీనాం చ శరీరే నాస్తి సూతకం॥ జాతకే మృతకే వాపి నత్యాజ్యం శివపూజనం॥ ఇత్యాదిభిః శంకర సంహి తాది ష్వ పురాణ స్మృతి వచనై ర్నిత్య సంకల్పిత బ్రహ్మ యజ్ఞాధ్యయనస్యానధ్యయనాదిదోషాభావాత్తత్తత్సంకల్ప ప్రాధాన్యేన తత్తత్కర్మ కరణవచ్చ నిత్య సంకల్పిత ధృత లింగ పూజాదేః కర్తవ్యతా యుక్తే వేత్యాది యుక్తి సహసై్రః జాతకాదావ

ౕ పశి పరతా . . . బి బవా . . .

షి పూ1జాయాః కర్తవ్యతా ప్రతి పాదనాత్॥

సిద్ధాంత శిఖామణౌ॥ గృహే యస్మిన్ ప్రసూతాపి సూతకం నాత్ర విద్యతే। లింగార్చన రతాయాశ్చ ఋతౌ నార్యాన సూతకం। తథా ప్రసూతి కాయాశ్చ సూతకం నైవ విద్యతే। లింగార్చన రతానాం సూతకేతు రజస్వలా। రవి రగ్ని ర్యథా వాయుః కోటి కోటిగుణైశ్శుచిః॥ ఇతి యథోచ్ఛిష్ట కాష్ఠాదే రగ్ని స్పర్శేన శుద్ధి ర్భవతి॥ తథాత్రాపి యుక్తి పురస్సరం రేణుకే నాగస్త్యం ప్రత్యుక్తత్వాత్॥

యథా హ్యగ్ని సమావేశాన్నాయో భవతి కేవలం। తథైవ మమ సాన్నిధ్యా న్నతే ప్రకృతి మానుషా॥ ఇతి॥ శైల యుక్తంతు కార్పాసం। జ్యోతి స్పర్శాత్తద్దైవతత్। స్నేహాయుక్తస్య భక్తస్య లింగ స్పర్శేన లింగతేత్యాది పద్మ పురాణ శివ రహస్యాది వచనైస్తథైవ ప్రతిపాదనాచ్చ॥

కామికాద్యాగమేష్వే వమేవ నిరుక్తత్వాచ్చ సూత కాదా సర్వథా లింగ ధారణ పూజాది కము పపన్న మేవ॥ నచతర్హి సర్వ కర్మ సాంకర్య మితి వాచ్యం॥ యథా జలాది నోచ్ఛిష్ట మలముఖ శుద్ధి ర్మాత్రా ద్యుచ్చారణాను కూలా 2 న్నస్పర్శా ద్యతి3ను కూలా ఏవ మేవ తాదృశ స్థలేపితథా విధశుద్ధిః పూజాద్యను కూలాన 4 స్పర్శాద్యను కూలాంచ న్యాయ సిద్ధత్వాత్॥

వచన సత్త్వేపి తాదృశ కుశంకా 5 శౌచాచమనాది కాలేపిధారణం త్రిమూర్త్యాత్మక పరమశివాశ్రయ గ్రంధి సంయుక్తా త్యంత శుద్ధి సాధ్య గాయత్రీ ధారణ యజ్ఞోప వీత ధారణ వత్। తథా శివాత్మ కకర్ణకంఠ ధృత రుద్రాక్షధారణ వత్ ఆహి తాగ్ని స్థితాగ్ని హోత్ర వత్॥ ఈశ్వర స్సర్వ భూతానాం హృద్దేశేర్జున తిష్ఠతి॥ ఆధారే కనక ప్రఖ్యం। హృదయే విద్రుమ ప్రభం। భ్రూమధ్యే స్ఫాటిక చ్ఛాయం। లింగం యోగీ విభావయేత్॥ ఇత్యాది ప్రతిపాదిత తాధారా ద్యత్యంత నికృష్ట మల స్థానేషు భావనాయయ పరమేశ్వర ధా

1 జాక 2 న్న 3 వను 4 న్న 5 నకా 6 త్తత్తద తని

రణ వదుపపన్న మేవ.

వామహస్త విషయక కు శంకాపివామహస్త కృతార్ఘ్య ప్రదాన వత్। యజుశ్శాఖీయ తర్పణ వత్। తత్కృత భక్ష్యాది వత్ వామ హస్తాదా పూజాదిక మప్యుప పన్న మేవ భవతీతి పరిహారణీయా॥ య స్తు హృదయాం తర్వర్తిత్వేన పరమేశ్వరం జానాతి భావయేచ్చ। సత్వే వంసవదేత, ఏవం వక్తా మూర్ఖః యజ్ఞాదౌ పశు విశసన ఖండనహవి రూపమాంస ఖండన పచన భక్షణాదికం। దృష్ట్వా ప్రత్యక్ష విరుద్ధ మి దమనుపపన్న మేవేతివదే దితి యత్కించి దేతత్॥

కించ శౌచాచమ నాది కాలే లింగ ధారణే శరీర స్యాశుద్ధి రుచ్యతే॥ ఆహోస్వి ల్లింగస్యవా, నాద్యః। మలాలయ శరీరస్య స ర్వత్రాశ్య శుద్ధి సత్వేన సర్వ స్యాపి అకర్తవ్యత్వ ప్రసంగాత్॥

విశేషాశుద్ధా మృత్తికా శౌచాదినా విశేష శుద్ధి కర్త వ్యతా యాః। అస్మదీయై రప్యంగీ కృతత్వాత్॥ నద్వితీయః॥ తత్ర స్ఫటికాదిశి లాయా ఆపాద్యతే చిత్స్వరూప పరమ శివస్య వా ఆపాద్యతే। నాద్యః శిలాత్మ కత్వేన తస్యా పూజ్య కత్వాత్॥నద్వితీయః॥శివ చైతన్యస్య సర్వ దావిశుద్ధత్వాత్।అన్యథాశుద్ధత్వ ప్రతిపాదక శ్రుతి శత విరోధాపత్తేః॥న చమంత్రాది సంస్కృతలింగ చిత్కళా దాయక శక్తి రశు ధ్యాదినా ని వృత్తిత్వే నా పూజ్యత్వ ప్రసంగ ఇతి వాచ్యం॥ తాదృశ శక్తేః సర్వ త్రావస్థిత చిదభ నాయకత్వా భావాత్॥ అవిద్యమాన చిదాదాయక త్వాభావాచ్చ॥ నచ। సర్వత్రావస్థిత చిద మేవ విశేషా కారే ణాభి వ్యంజయతి శక్తి రితి వాచ్యం॥ తాదృశ శక్తిర్లిం[1][2][3] గంస్వభావేన అభి వ్యంజయతీతి యది। తథా తురుష్కాదీ ష్వత్యపి శివ చైతన్య మభివ్యంజయే దితి నిత్య శుద్ధ స్వభావః పరమేశ్వరః పరమ కారుణి కో భుక్తి ముక్తి ఫల ప్రదాతా లింగే విశేషాకారేణ సర్వదా వర్త త ఇతి భావనా తత్పురుష స్వభావేన అభివ్యంజయేదితి వక్తవ్యత్వే

---

1 ప్రత్యా 2 క్తే 3 గష్వ

సశక్తే ర(ప్రయోజ కత్వాత్ ॥

నచ లింగస్య సంస్కారాదికం వినాపి పూజ్యతా ప్రసంగః॥ జా నస్తన శిలామాత్రాద్రా లింగ స్వరూపత్వేన పూజితః పరమేశ్వరః ఫల మదాదితి గాథా రూపేణ సర్వపురాణేషు వర్ణనాత్ ॥ నచ తర్హి లింగ సంస్కార (ప్రతి పాదకస్య సంస్కృత లింగస్య తత్త్ర దశుద్ధి పరిహారార్థ సంస్కార ప్రతిపాదకస్య (శుతిస్మృతి పురాణాగమశాస్త్రస్యజీవస్య శుద్ధి ప్రతి పాదక శాస్త్రస్యైవ స్వవా1చ్య వైయర్థ్య ప్రసంగ ఇతి వాచ్యం॥

సంస్కార ప్రతి పాదక శాస్త్రస్యేతర శిలా వైలక్షణ్యేన జ న్మాంతర సంపాదిత భావనోద్బోధ కత్వా ల్లిం 2 గ శుద్ధి (ప్రతిపాదక శాస్త్రస్య జీవత్వ వాసనయా కల్పితాశుద్ధి పరిహారార్థత్వాత్ ॥ తథా చ॥ కళావ్యాన ప్రాణ ప్రతిష్ఠా దినా సంస్కృతేత్యగుర్వాది దత్త లిం గే సర్వఫల ప్రదాతా భక్తా శుద్ధి పరిహార కారణశరీరక స్సచ్చిదా నంద విగ్రహో నిత్య శుద్ధస్సన్ సర్వదా వర్తతే॥ తాదృశ చైతన్యాధి ష్ఠాన నిత్య శుద్ధలింగ సంయుక్త శరీరోపాధి కోహమపి నిత్య శుద్ధ ఇతి భావనా లింగ ధారిణా మావశ్య 4 కీ సావస్తు స్వరూపాను బోధినీ న వేతి భవంత ఏవ వేదాంత రీత్యా విబుధాశ్చే ద్విమృశంతు॥

పగంతు। ఏత ద్విపరీ తత్వేన అహమ ప్యశుద్ధః॥ అశుచి పదా ర్థ సంబంధా దీశ్వర స్యాప్య శుద్ధత్వం వదతా మూర్ఖేణ 5 లింగా దికం శిలాత్మ కత్వేన భావయతా లింగ పూజేవ లింగ ధారణం6 నకర్త వ్యమేవ॥ ఇద మప్యశుచి పదార్థ సంబంధా ల్లింగ 7 స్యాశుచిత్వం శుచి లింగ సంబంధా దశుచి పరిహార ఇతి॥ భవద్భి రేవ విచారణీయం॥ శుచి లింగ సంబంధా దశుచి పరిహారో నేతి॥ *వక్తా పరమేశ్వరాష్ట మూర్త్యం త ర్గ 8 తో ము 9 ఖ స్పర్శకస్య పీత జలస్య శుద్ధాచమనాది రూపేణ పీతస్య పంచ గవ్యాదే రపి శోధకత్వావంగీ కారేణ తచ్ఛుద్ధి ప్రతి

1 చో 2 గస్యాశు 3 తగు 4 కతావస్తు 5 లింగధారణం శ 6 ణమక *ఏవ మేవ రజస్వ లాస్త్రీ దర్శన సురాపా నోచ్ఛిష్ట సోమపాన రజస్వలా నార్యుచ్చరిత వైదిక మంత్ర మే వ మేవ 7 స్యాశుచి పరిహారః 8 గ్గతో 9 ఖోచ్ఛిష్ట

పాదక శాస్త్ర మపి నాంగీ కుర్యాదితి యత్కించి దేతత్।

నచ తత్సంయోగే శరీరస్య శుద్ధత్వేన స్నానాదికం నకర్తవ్య మితి వాచ్యం। శోధిత ముఖాదికం కించి త్కార్యం ప్రతీవ లింగ సంయుక్త శరీర మపి కించి త్కార్యం ప్రత్యేవ శుద్ధమితి వక్తవ్యత్వాత్। భక్తి తారతమ్యేన భావనా తార తమ్యేన చ వేదాంత జ్ఞానవతా మిష్ట లింగధారిణాం తత్త త్కార్య[1]కర్తవ్యతా కర్తవ్యతయోః మత్కృతసూత్రాది సారాఖ్య గ్రంథే భక్తి భేద నిరూపణావసరే బహుధా ప్రపంచితత్వాచ్చ।

కించ లింగ ధారణ మాఖ్యాతం ద్వివిధా సర్వార్థ సాధకైః। బాహ్య మాభ్యంతరం చేతి మునిభి ర్మోక్షకాంక్షిభిః। ఆధారే హృదయే వాపి భ్రూ మధ్యే వానిరంతరం। జ్యోతి ర్లింగాను సంధానం తదిదాంత రముదాహృతం। అంత ర్ధారయితుం లింగ మశక్త శ్శక్త ఏవహి। బాహ్యేచ ధారయే ల్లింగం తద్రూప మితి నిశ్చయాత్। ఇతి తద్రూప మిదాంత ర్లింగ ధారణ రూపత్వేన బాహ్య లింగ ధారణం కర్తవ్య మితి। సిద్ధాంత శిఖామణ్యాదౌ ప్రతిపాదనాత్।

నను వాశుచి కాలే తద్ధారణ శంకాపంక కళంక స్స్వాంత ర్లింగ ధారణ దృష్టాంత జలేన క్షాళనీయః। తస్మా ల్లింగ స్పర్శేన దేహస్య శుద్ధత్వాత్। తద్ధారణం కర్తవ్య మితి చేన్న। నను వచనానామధికార భేదేన వ్యవస్థాప్యత్వాత్। శౌచాచమనాది కాలేపి తద్ధారణం కర్తవ్య మితి శ్రుత్యుక్తత్వాత్। వామ హస్త మధ్యే లింగ పూజాకరణే ఏక హస్త కృత పూజా నిరర్థికీ స్యాత్। తత్త దశుచి పదార్థ సంబంధేన దేహ స్యాశుచి త్వాంగీ కారేణ తదానీం లింగ స్పర్శాభావ ప్రతి పాదక వచనాను సారేణ లింగస్యా ప్యశుచిత్వ ప్రాప్తే భావనాయా స్సార్వత్రికత్వా త్సాక్షా ల్లింగ సంబంధా భావేన రజత పేటికాదినా వ్యవహిత తత్సంబంధ ఇతి పరంపరా సంబంధ విశేషా త్సర్వ

1 కర్తవ్యతాయాః మత్కృత్య. 2 మ 3 దంత 4 త్యాపా 5 ధా

దేహానా మపి తాదృశ సంబంధేన సర్వేషా మపి శుద్ధి మత్త్వ సంగా త్। శ్రుతీనాం లింగధారణే తాత్పర్యా నంగీకారాత్ ।అత ఏవ పూర్వో క్త ఋగ్వేద యజుర్వేద సామ వేదా థర్వణ వేద వాక్యా దీనాం వి ద్యారణ్యద్యుక్త ప్రకారే ణార్థ స్వీకార్యత్వాచ్చ॥

నచ । వేద ప్రోక్తత్వ ప్రతిపాదక వచనానుసారేణ తాత్పర్యం॥ తద్వ్యాఖ్యానా మంగీ కరణీయ మితి వాచ్యం॥ జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గ కా మో యజే తేత్యాది వాక్యానా మపి లింగ ధారణ ఏవ తాత్ప ర్యాం గీకార్యతాపత్తేః॥ తస్మా దుదాహృత శ్రుతీనాం లింగ ధారణ పరత్వ సంభ।[1]వేన చ నిత్యత్వం నాస్త్యేవ॥

ఏతేన నైమిత్తిక కామ్య పక్షావపి నిరాకృతౌ [2]తన్నిమిత్త మన యో రశ్రవణాచ్చ॥ కించ నిషేధ వచనత్వా దనుప పన్న మేవ॥ తథా హి॥ శైవాన్ పాశుపతాం శ్చైవ లింగినో వ్రతిన స్తథా । బిషాల వ్ర తిన శ్చైవ పాషండాన్ పరివర్జయేత్॥ యస్తు సంతప్తచక్రాది లింగాం కిత తను ర్ద్విజః । నాధి కారీ పరిజ్ఞేయ శ్శ్రౌత స్మార్తేషు కర్మసు॥ ఇతి శంఖ బృహన్నారదీయాది ప్రోక్తత్వాత్॥ శ్రాద్ధ భోక్త్రధికారి నిరూ పణావసరే॥ మునే రన్నం నభోక్తవ్యం యోగినాం లింగ ధారిణా మి తి స్మృత్యంతర వచన సత్వాచ్చ॥ పాషండం పతితం వ్రాత్యం చక్రిణాం లింగ ధారిణాం। తథా దేవలకం దృష్ట్వా సహసా జల మావిశేత్॥ ఇ తి ప్ర[3]త్యక్ష వచన సత్వా చ్చానుపపన్న మేవ॥ యద ప్యేత ద్వచన స్య మూలా శ్రవణాత్॥ [4]అనుష్ఠాంకిత మేవోష్ఠాంకితం నచాత్ర పాషం డా స్సర్వ లింగినః॥ ఇత్యమర కోశాను సారే ణోర్ధ్వ పుండ్రాది సర్వ లింగాన్నాం స్మార్తేషు ప్రసిద్ధత్వేన పరిశేష బలేనచ స్మార్తస్యాపి ప్రవే శాపత్త్యా చ శబ్దార్థ సముచ్చయకాభా[5]వేన తథా శబ్దస్య సన్నిహి తా భేద విశిష్టాన్వయాచ్చ సర్వ విశేషణ విశిష్ట స్యైకస్యైవ నిత్యత్వేన శం[6]ఖాది ధార వ్రాత్యస్య సర్వై ర్వైదికై ర్బహిష్కార్యత్వాత్॥

---

1 భవేనిత్య 2 నిమిత్త 3 త్యేక 4 అనుష్ఠాంకథమే 5 వక 6 ఖధారణ

శాస్త్ర దనిష్ట మితి వాచ్యం॥ అత్రచ శబ్దాద్యభావేపి వచ నాంతరేషు తత్సత్వాత్। 1 తథ్పా 2 ద్రోక్తశ్లోకే స్మృతా వేవ ముని లింగ శబ్ద యో ర్వ్యా వ్యవస్థ సన్యాసి పాశు పత ముద్రాది ధారి పరత్వేన వ్యా ఖ్యానాత్॥ నచ। నిషేధ వచనేష్వపి సన్యాసి తుల్యతా 3 స్యాదితి వాచ్యం। శ్వయు వమఘూనామ తద్ధితేతి సూత్ర వత్ ప్రాయః పా ఠ స్యాప్రయోజ కత్వాత్। నచ। తత్పూర్వ వచ నేనేత్యేక వచనాను సారేణ చక్రాంకిత స్యైవ లింగాంక ననిషేధః॥ ప్రత్యేక వచనానామ పి సత్వాత్॥ శుత్యనిషేధా దప్రయోజక మితి వాచ్యం। ఏతద్వచనా ను సారేణ తాదృశ శ్రుతే రనుమేయత్వాత్॥ నచ శరీరాది వియోగా దిషు మరణాంతః ప్రాయశ్చిత్తాది యుక్తా త్యంత కష్ట సాధ్య లింగ ధారణాది వ్రతస్య సంప్రాప్తస్య నిషేధో న్యాయ్య ఇతి వాక్య ప్రాప్తస్య నిషేధ ఇతి॥ ఇతి నిషేధ శ్రుత్యనుసారే ణైవ విధాయక శ్రుతి రప్యేకా అనుమేయా॥ ఇతి వాచ్యం। సామాన్యతో విధాయక శ్రుతే ర్బ్రాహ్మ ణస్య నిషేధక శ్రుతే రప్యనుమేయత్వాత్॥

నచ నిషేధ వచనేష్వపిద్విజాతి శబ్ద ప్రయోగ సత్వేన ద్విజ త్వేన ప్రసక్త శ్రౌత స్మార్త కర్మాది నిషేధాచ్ఛ ఏత దనుసారేణైవ శ్రుతే. రనుమేయత్వాత్॥ విధాయక శ్రుతేరపి ద్విజ విషయత్వ మే వాంగీ కరణీయ మితి వాచ్యం॥ శ్రౌత స్మార్తా నధికారి ద్విజ విషయ త్వం విధాయక శృతేః తదధి కారి ద్విజోత్తమ విషయత్వే నిషేధక శ్రు తే రితి తాత్పర్య కల్పనాత్॥ నచాంధపరం పరా ప4త్యమానవచనాను సారేణ తదధిక స్థ 5 దీక్షా తద్గురు త్వేన ఉత్తమ ఏవాంగీ కరణీయ మి తి వాచ్యం॥ వ్యవస్థా భావ ప్రసంగేన గురు రపి తాదృశ ఏవేత్యంగీ కార్యత్వాత్॥

నచ షోడశి గ్రహ ణాగ్రహణ వద్వి కల్పోప్యస్త్వితి వాచ్యం॥ ఏ కేన ద్వయ మపి కర్తు మశ 6క్యత్వాత్॥పురుష భేదేతు వినిగమ కాభా వాత్॥ నచ సర్వజ్ఞ నిష్కళంక పరమ శివ ప్రతిపాది తాగమాది వచ

1 నచ 2 ద్వశ్లో 3 సీది 4 పత్య 5కదీక్షా 6 కర్తా

సై రసర్వజ్ఞ స్మృతి కారాది ప్రతి పాదిత 1 వచనా నాం బాధ 2 ప్ర
వన నిషేధే తాత్పర్య మితి వాచ్యం॥ బౌద్ధావతారే విష్ణోః ప్రతారక
త్వస్య సర్వవాది సమ్మతి 3 త్వేన శివస్యాపి వంచక త్వాంగీకారే తద్వ
చనానాం ప్రాబల్యా భావాత్॥

నచ విష్ణో రామా ద్యవతారే భ్రమస్వరూపాజ్ఞానాది పురుష
దోషాంగీ కారస్య సర్వ సమ్మతత్వాత్। బౌద్ధావతారేపి కేనచి త్ప్రకా
రేణ వంచక త్వాంగీ కారే స్వరూపేణ ప్రవక్తృ 4 పరమ శివ స్యా
పి వంచకత్వే నిగమ కాభావాత్॥ స్మృతి కారాణాం పురాణ కారా
ణాం వేద పురుషస్యాపి ప్రతారక త్వాపత్తేః సర్వేషా మప్రామాణ్యా
స్యాదితి మూల చ్ఛేది పాండిత్య ప్రకర్ష స్స్యాదితి వాచ్యం॥ తత్ర తా
మ్యాది సాత్త్విక వామ పాశుపత పాశు శాక్తేయాద్యాచార ప్రవక్తృ
శివాదీనా మపి వంచక త్వాంగీ కారాత్॥

నచ కాపాల లాకుల వామ పాశు పత్యా ద్యాగమేషు శివేనై
వ వ్యవ స్థాపిత తత్త దధికార భేదేన ప్రతి పాదిత వామమంత్ర పావా
చారాది ప్రతిపాదకత్వ మాత్రేణ శివస్యాపి వంచకత్వ మంగీకృత్యమో
క్ష సాధనీ భూత ధర్మ జ్ఞాన సాధనం పరమం బ్రూహీత్యాది ప్రార్థనా
పురస్సరం పార్వతీ స్కంద నంద్యాదిభిః పృష్టే వేదశాస్త్ర రహస్యభూ
తధర్మ బ్రహ్మ్యాద్యుక్త ఇతి ప్రతిజ్ఞా యోక్త శివ వాక్యస్యాప్యప్రామా
ణ్యాభిచారాద విరుద్ధాచార ప్రతిపాదకాధర్మాణాం వేదవాక్యానామపి తా
దృశ వంచకత్వేన సత్వేన సర్వస్య వేదస్యైవా ప్రామాణ్య స్స్యాదితి వాచ్యం॥

కూర్మ పురాణే। ఏవం సంబోధితో రుద్రో మాధవేన మురా
రిణా। చకార మోహ శాస్త్రాణి కేశవోపి శివేరితః॥ కాపాలం లాకులం
శాక్తం। భైరవం పూర్వ పశ్చిమం। పాంచ రాత్రం పాశు పతంతథా
న్యాని సహస్రశః॥ ఇత్యన్యశబ్దేన సర్వ శివాగమానా మప్రా మాణ్య
ప్రతిపాదనాత్॥ భాగవతే। విశంతుశివ దీక్షాయాం జటా ధస్మాస్థి ధా

1 నిషేధవచ 2 వమయకనిషే 3 తౌస మంతి 4 తిస్యశివస్ నా

రిణః ॥ఇతి॥ శివ దీక్షాం నికృష్టాం మత్వా భృగుణాత 1 త్రిపిష్టానాం శాప దానాచ్చ॥

నను కూర్మపురాణ ఏవ। నిర్మితం హిమవత్పా పూర్వం వ్రతంపా శుపతం శుభం। గుహ్యా ద్గుహ్యతరం సూక్ష్మం। వేద సారం విముక్తయే ఏవ పాశు పతో యోగ స్సేవ నీయో ముముక్షుభిః। భస్మ చ్ఛన్నైర్హి సతతం నిష్కామై రపి నిత్యశః॥ ఇత్యాదినా శ్రౌతాగమ నిరూపణానం తరం॥ అన్యాని శైవ శాస్త్రాణి లోకేస్మిన్ మోహ నాయవై వేద బా హ విరుద్ధాని మయైవ కథి తానితు॥ తాని శానీ త్యక్త్వా వామంపాశు ప తం సోమం లాకులం చైవ భైరవం న సేవ్య మేత త్కథితం వేద బా హ్యంత థేతర ఇతి॥

కామికం యోగజం చింత్యం కారణం త్వజితం తథా। దీప్తం సూక్ష్మం సహస్రంచ అంశుమాన్ సుప్రభేదకం। విజయం చైవ విశ్వా సం స్వాయం భువ మథానిలం। వీరంచ కౌరవం చైవ మకుటం విమలం తథా। చంద్ర జ్ఞానంచ బింబంచ ప్రోద్గీతం లలితంతథా।సిద్ధం సంతాన శర్వోక్తం పారమేశ్వర మేవచ। కిరణం వాతులంచైవ అష్టావింశతి రా గమాః॥ ఇత్యాదినా కారణా ద్యాగమే ష్వన్యత్రాపి శ్రౌత త్వేన పరిగ ణి తా2న్య కాపాల లా కుల వామ శాక్తేయాదీనాంమోహశాస్త్ర తో క్తేః॥కామికాద్యాగమానాంని షేధవచనేష్వన్యత్రా ప్య పరిగణితత్వాచ్చ॥

కించ॥ వాయు వీయ సంహితాయాం॥ శివా గమో పి ద్వివి ధః। శ్రౌతా శ్రౌతాచ్చ సంస్మృతః। శ్రుతి సార మయః శ్రౌతః। స్వ తంత్ర ఇతరో మతః॥ స్వతంత్రో దశధా పూర్వం। తథాష్టా దశధా పునః॥ కామికాది ప్రభేదేన సి3ద్ధః సిద్ధాంత సంజ్ఞి4 తః॥ శృతి సార మ యాన్యస్తు శత కోటి ప్రవిస్తర ఇతి॥ కామికా ద్యాగమానాం శ్రేష్ఠ త్వోక్తేశ్చ॥ ఆగమానాం స్వాతంత్ర్యం నిరాతంక మేవ॥

నచాత్ర స్వతంత్రో దశధా పూర్వం ఇతి బహు గ్రంథేషు పా

---

1 త్రిపిదేశ కరణాచ్చ- (త్రిపిదేశశాప కరణాచ్చ) 2 నన్య 3 ద్ధం 4 తం

శా త్స్వాతంత్ర్యేణ ప్రామాణ్యోక్తేః॥ కథం శ్రౌతత్వ మితి వాచ్యం।
తాదృశ్యాపేక్షేపి స్వతంత్ర శివోక్త శివాగమయో ర్భేదం నపశ్యా
మః॥ శివాగమో ద్వివిధః॥ వేద రూప శివాగమః। కామికాది శివాగ
మశ్చేతి॥ ఉభయత్రాపి శివ ప్రోక్తత్వేన శివాగమ వ్యవహారాత్॥ ఏక
స్త్రైవర్ణిక విషయః॥ అన్య స్సర్వ విషయశ్చేతి నీలకంఠ 1 భాష్యారీ
త్యా శ్రుతి 2 రూప శివాగ మాగమ రూప శివాగమ 3 పరత్వేన
వ్యా 4 ఖ్యే యతాత్॥

శ్రుతి సార మయం శ్రుతి రూపం। అశ్రౌతశ్రౌత శ్రుతి భిన్న
త్వం। కామికా ద్యాగమ రూప సత్వే 5 వ్యాఖ్యానాత్॥ అశ్రౌత శ్రౌ
త 6 ఇతిపదం ప్రసిద్ధ శ్రౌతత్వ భ్రాంతి వారణాయ। శ్రౌతత్వంనామ
శ్రుత్యర్థ వ్యాఖ్యాన రూపత్వేన శ్రుతి సార మయత్వం॥ అశ్రౌతాశ్రౌ
తత్వం నామ తద్భిన్నత్వేన స్వతంత్ర గ్రంథ రూప మితి స్వేనవ్యా
ఖ్యానాత్। 7 స్వాహేంద్రిశత్ర వధే స్వేత్యాదా స్వర భేదేనార్థ
భేదో యథా। తరిభాపశాధి నాథే తానాస్తి త్యేవం పరత్వేన హా
భిధే త్యల్ప శ్రుతా ద్వే 9 దోమామయం ప్రతరిష్యతి॥ ఇతిహాస పు
రాణాభ్యాం వేదార్థ ముప బృంహయేత్॥

తస్మాదుప బృంహణాను సారేణైవ వేదార్థ స్వీకార్య ఇతి బ
హు వచన సత్వేన పరమేశ్వర ముఖా న్నిశ్వాస ముఖేన రూపేణ నిర్గ
చ్ఛ ద్వేదార్థే స్వీకారే పశ్చా దీశ్వర ప్రోక్తఛందో బద్ధైక వాక్య
తా పన్నాగ మాద్య ర్థావ బోధా పేక్షా యథా తథా వేదార్థావ
బోధా పేక్షా ఆగమార్థ స్వీకారేనాస్తీ త్యేవం పరత్వేన పాపపక్షణీ
యత్వాత్॥

యద్వా। వేదాగమానా మీశ్వర ప్రోక్తత్వా ద్విశేషా ద్వేద
ప్రామాణ్యే ఆగ మాపేక్షా యథా। తథా ఆగమ ప్రామాణ్యేపి వే

1 శ్రీకంఠ 2 రపి 3 సత్వే 4 ఖ్యానాత్ [ఖ్యేతత్వాత్.] 5 న 6 ఇత్యత్ర 7 స్వా
తంత్ర్య ప్రతి పాదనంచ 8 దా 9 దాయద

దాద్యపేక్షత్వేన రూపే నైవ స్వాతంత్ర్యస్య వివక్షితత్వాత్॥
స్వతంత్రా ఇతి పాఠేతు జాబాలోపనిషదాదివత్ ఛందోబద్ధ వేద
రూపత్వేన వేదవత్ప్రామాణ్యం నిరాతంకమేవ॥

న చాగమేషు సర్వత్ర స్వోక్తార్థస్య వేద ప్రోక్తత్వ ప్రతిపా
దనాద్వేదాపేక్షైవ ప్రామాణ్యమితి వాచ్యం॥ ఋగాది ప్రోక్తత్వ
ప్రతిపాదక వేదవత్ స్వోక్తార్థస్య ప్రమాణాంతర సంవాదః॥ అన్య
థా॥ తదేష శ్లోకో భవతి। తత్రాయం శ్లోక ఇతి తైత్తిరీయాద్యుప
నిషత్సు శ్లోక ప్రోక్తత్వ ప్రతిపాదనాత్॥ వేదస్య శ్లోకత్వేనాప్ర
సిద్ధత్వాత్॥ స్మృతి పురాణాదినా తు తద్రూప జీవత్వేన తన్నిదర్శ నావ
శ్యకత్వాత్॥ శ్లోకత్వేన ప్రసిద్ధాగమానామివ తన్నిదర్శనమితి వేదప్రా
మాణ్యమప్యాగమాపేక్ష్యం స్యాత్॥

నచ స్వాతంత్ర్యేణ ప్రామాణ్యే బుద్ధాగమ తుల్యతా స్యాదితి
వాచ్యం॥ సర్వత్ర వేద ప్రోక్తత్వ ప్రతిపాదనే వేద ప్రామాణ్యాంగీ
కారేణ చ తద్వైషమ్యాత్॥ నచాగమానాం వేదరూపత్వే వేదవ
త్త్రైవర్ణిక విషయా ఏవ స్యాదితి వాచ్యం॥ కించిదాశ్రమాధికారి క
ర్మకాండ వ్యతిరిక్త బ్రహ్మ కాండస్య సర్వాశ్రమాధికారికత్వవత్। స్వ
రాది వైషమ్య హీన ఛందోబద్ధాగమ వేద రూపస్య వేదస్య చతు
ర్వర్ణాధికారికత్వాత్॥ అత ఏవ। శివ శాఖా సంహితేత్యాది వ్యవ
హారస్సంగచ్ఛతే॥

నచ చతుర్దశ విద్యాస్వంతర్భావః॥ జాబాల శాఖాదివ
త్। శివ శాఖాత్వేన వేదేష్వంతర్భూతత్వాత్। నచ పరిగణిత శా
ఖాభిన్నత్వం। అనంతా వై వేదా ఇతి అనేన వేదానామపరిగణిత
త్వాత్॥ తస్మాత్స్వతంత్ర ఇతి పాఠే వేదత్వేనైవ ప్రామాణ్యం। శ్రౌ
[illegible] మయత్వేన ప్రామాణ్యమాగమానాం ని
[illegible] సంకేత స్మృతిస్స్మృతి నచ నానా మిదాగమ విరోధ స్మృతీనామ

[illegible] శివేతర సంకేత భావః

ప్రామాణ్యమేవేతి చేన్న॥ ఉభయోః సిద్ధః॥ తథాపి॥ నతావ చ్చోదితత్వేన ప్రామాణ్యం॥

నచ దేవాలయోత్సవాచార మంత్ర న్యాస సూతకాది దేవ పూజాది కర్మ ణాది శ్రుత్యనుక్త ప్రతిష్ఠాంత విధీనాం శ్రౌతత్వాసిద్ధిః। శ్రుత్యనుక్త స్మార్తా చారా దేరివ శ్రౌతత్వే నోభయ వాది సిద్ధ స్మృతి పురాణాద్యవిషిద్ధత్వేన శ్రౌతత్వాను మే 1యస్య చాసిషిద్ధత్వాత్

నచ శ్రుతి పురాణాదిష్వేవ తాదృగర్థస్య ఉక్తత్వాత్॥ శ్రౌత 2త్వమనుమేయ మితి వాచ్యం॥ యత్తు తంత్రాను రోధేన కథితం తత్పరి త్యజేత్॥ పురాణే ధర్మ శాస్త్రే వా ఇత్యాది వచ 3 నై స్తంత్రాౕనుసా రి స్మృతి పురాణాదీనామపితద్వదేవ ప్రామాణ్యోక్తేః॥ నచ శై4వాచా ర నిషేధ వచనానాం 5శైవ తంత్రాను రోధిత్వేన వైష్ణ వాచార ని షేధ వచనానాం 6 వైష్ణవ తంత్రాను రోధిత్వేన నిషేధ వచనానా మప్యప్రామాణ్యం స్యాదితి వాచ్యం॥ శిష్టా చారాను రోధిత్వేన నిషే ధ వచనానాం తంత్రాను రోధిత్వా భావాత్॥ పరిగణిత స్మృతి పురా ణాది కల్ప సూత్రాది ష్వనంత ర్భావాత్। అతిరిక్త కల్పనే చతుర్దశ సంఖ్యా భంగ ప్రసంగాత్॥ కూర్మ పురాణాది వచనా నాంతు వేదేపి శివాగమ వ్యవహార త్వేన వేద రూప శివాగమ విష యత్వాత్। తస్మా త్ తాసాం స్వాతంత్ర్యే 7 ప్రామాణ్యం॥

తచ్చ స్వాతంత్ర్యం వేదత్వేన శివ వాక్యత్వేన వా॥ నాద్యః। వేదత్వే నాపరి గణితత్వాత్॥ నచాగమ వచనై రేవ వేద 8 త్వనిశ్చ యాదితి వాచ్యం। ఆగమానాం ప్రామాణ్యే సిద్ధే తద్వచనై ర్వేద త్వం వేదత్వే సిద్ధే తత్వేన తేషాం ప్రామాణ్య మిత్యన్యో న్యాశ్రి యా పత్తేః॥ యచ్చోక్తం। జాబాల శాఖా వత్। శివ శాఖేతి చేన్న॥ 9 శిష్టై రనుక్తత్వాత్॥ అన్యథా బుద్ధాగ మాదినామపి జాబాల శా ఖాత్వాదినా వేదత్వ ప్రసంగః॥ యద్వ ప్యుక్తం శ్లోక ఇత్యుదాహృతం

---

1 యేచా 2 త్వా 3 నితంత్రా 4 వనిషేధవ 5 వైష్ణవతం 6 శైవతం 7 వా 8 త్వం 9 వి

వేజ్జేనేతి తన్న। తచ్ఛిష్టై రనుక్తత్వాత్॥ బుద్ధాగమ శ్లోక ప్రతి 1బో ధ్య నిరా 2 సాత్॥

నను శ్రుతి సతివాద శ్రుతి ప్రామాణ్యాంగీకారేణ తద్వైషమ్య మితి చేన్న॥ నహింస్యా త్సర్వభూతా నీత్యాది యత్కించి చ్ఛ్రుతి సంవాద శ్రుతి ప్రామాణ్యయో॥ సర్వాగ మేపి తుల్యత్వాత్॥ నద్వితీయః శి 3 వ వాక్యానాం తాంత్రిక బ్రాహ్మణ విషయత్వే4నావైదిక విషయ 5 త్వ మిత్యుక్తత్వాత్॥ నచ తాంత్రిక విషయత్వే సతితంత్ర ప్రవేశే సతి తాంత్రికత్వ మిత్యన్యో న్యాశ్రియ ఇతి వాచ్యం॥ తాంత్రికకు లోద్భవ త్వమాత్రే శైవతాంత్రికత్వ ప్రవేశ ఇతి శివాగమానాం హీన బ్రాహ్మణ విషయత్వేన శ్రుతీనాం లింగధారణే తాత్పర్యం నాస్తీతి ధూర్తాః॥

శ్లో. స్మార్తానాదమో వదంత్యే7వంలింగ ధారణ వారణం।
వారణాంకుశ రూపేణ। 8 శ్లై వేనేదం నివర్త్యతే॥

శ్లో. సుధ్యారాధ్య సుమేధ్య మధ్య విధు9ర । ధ్యారాధ్యమా నోధరా॥
10 రధ్యామధ్యమ 11మధ్యమాంగుళిధ12రా। సాధ్యాది గణ్యోధికః॥
బుధ్యాధిక్య విశుద్ధి యుక్త విబుధై । రాబుధ్య మానోధికః ।
భీమారాధ్య ఇతి ప్రసిద్ధి 13 మగమ ద్యారాధ్య వంశే హియః॥

శ్లో. ఘ్రాతేణ పుత్రేణ 14గిరీశమంత్రు। పాత్రేణ మిత్రేణచ తస్యజేత్రా॥
కళత్రిణ భవానీ పతిశంకరేణ। జాతః కృతోయం వర పూర్వపక్షః॥

శ్లో. భవానీశంకరో 15 నామ। భవ పూజా పరాయణః ।
భవానీ శోహ మిత్యేవం। భవానీ శంకరో వదేత్॥

ఇతిపూర్వపక్ష స్సమాప్తః

1 బం 2 రసవాత్ 3 వాగమనాం 4 న 5 త్వేవ 6 కత్వేసతి 7 వ 8 మత్తైవే 9 పా 10 రాధ్యా 11 కనిష్ఠికా 12 రో 13 ముదగా 14గిరి, శమాత్ర 15భవానీశంకరారాధ్యప్రతి

లింగధారణ శాస్త్రాంతః ప్రారంభః

శ్లో. శంకరం శాశ్వతం శర్వ। మీశ్వరం విశ్వసంశ్రయం॥
విశ్వాసరూప వేదాశ్వం। విశ్వాసే నాశ్రయే శ్రియే॥

శ్లో. వస్తుతస్తు పరంవస్తు। పురస్తుష్టం ప్రియస్తుతి।
ఆవిరస్తు శివంనస్తు। కుర్వదస్తు మహాస్తుతం॥

అత్రోచ్యతే॥ కూర్మపురాణే॥ నిర్మితం హిమయా పూర్వం వ్రతం పాశుపతంశుభం గుహ్యాద్గుహ్యతమంసూక్ష్మం వేదసారంవిముక్తయే॥ ఏషపాశుపతోయోగస్సేవనీయో ముముక్షుభిః॥ ఇత్యాద్యనంతరంలి సిధారావ్రతరూప లింగధారణ విభూతి రుద్రాక్ష ధారణ వ్రతస్య పాశుపతస్య ముముక్షుభిస్సేవ్యత్వముక్త్వా స్వనిర్మితాగమానాం కేషాంచి చ్ఛ్రుతిసారమయత్వంస్ఫుటీకృత్యచ కూర్మపురాణ ఏవపూర్వవచనేషు పరిగణిత కాపాలలాకుల సోమభైరవపూర్వపశ్చిమ పాంచరాత్ర పాశుపతశాస్త్రాణిసంగృహ్యవక్తుఃపరమేశ్వరస్యాగ్రిమవాక్యే ॥ అన్యానిశైవ శాస్త్రాణి లోకేస్మిన్ మోహనాయవై। వేదవాదవిరుద్ధాని మయైవకథితానితు ॥ వామం పాశుపతం సోమం। లాకులం చేతి భైరవం। వసేవ్య మేతత్కథితం వేద బాహ్యం తథేతరత్॥ ఇత్యాది రూపేణ పాంచరాత్ర శాక్తాదేః ఇతర శబ్దేన నిషేధాత్ । పరమేశ్వర నిర్మిత కామికాద్యాగమానా మేవ శృతి సార మయత్వ 1 స్య ప్రత్యక్ష సిద్ధత్వాత్॥

తథాహి॥ మహా వాక్యార్థ రూప లింగాంగ సంబంధస్య జ్ఞానస్య ఈశ కేనోప నిషదాది సకల వేదాంత రహస్య భూతస్య ప్రతి పాదనాత్॥ జాబాల కాలాగ్ని రుద్రోపనిషదా ద్యుదాహృత పాసుపత శాంభవాది సంజ్ఞాపురస్సరం భస్మధారణాది వ్రతస్య ప్రతిపాదనాత్॥ కాత్యాయ 2న శాఖా సిద్ధ రుద్రాక్ష ధారణస్య ప్రతి పాదనాత్॥

---

1 త్వం 2 ని

శ్రుతిః। తస్మాద్రుద్రః పశూనా మధిపతి రసానీతి జ్ఞాత్వా దేవం సర్వ పాశాప హాని రితి జ్ఞాన నిర్మథనా భ్యాసా త్పాశం దహతి పండితః॥ ఇత్యాది కర్మ కాండ శ్వేతా శ్వతర కైవల్యోప నిషదాది ప్రతి పాదితానాం। పశు పాశ పతి సంజ్ఞితానాం। జీవ ప్రపంచ పరమేశ్వరాణాం । తత్తత్సంకేత పురస్సరం। తత్త దుక్తార్థస్య నిరుక్తత్వా దథర్వ శి రోథర్వ శిఖా కైవల్యోప నిషద్బృహజ్జాబాలోప నిష ద్భస్మజాబాలోప నిషదాది సిద్ధ త్రిలోచన నీలకంఠత్వాది మూర్త్యుపాసనాయాం తత్తత్సిద్ధ శివేశాన శాంభవాది శబ్దై రేవ తదుక్తార్థస్య ప్రతిపాదనాత్॥

హంస పరహంసోప నిషదాది సిద్ధ షట్చక్ర న్యాసాది ప్రతిపాదనాత్॥ యజురారణ్య సిద్ధ పంచ బ్రహ్మ త్ర్యంబకా ఘోర జాతవేద సారాది మంత్ర ప్రతిపాద నాత్॥ అధ్వనా మధ్వనః పతి రితి సిద్ధ షడధ్వ ప్రతిపాదనేన నమశ్శివాది సిద్ధ పంచాక్షరీ గాయత్రీ మంత్ర ప్రతిపాదనాత్॥ మాండూక్యాది శ్రుతి సిద్ధ విశ్వ తైజస ప్రాజ్ఞాది జీవ స్వరూపస్య। తత్సంకేత పురస్సరం ప్రతిపాదిత బృహదారణ్యకా ద్యనేకోపనిష త్సిద్ధ సచ్చిదానంద పర బ్రహ్మ మాయా ద్యాహంకా రాది సంకేత పురస్సరం। బ్రహ్మ స్వరూప జీవ స్వరూప ప్రపంచ స్వరూపాణాం చ ప్రతిపాదనాత్॥ తత్తత్కర్మ కాండ సిద్ధ తత్త త్కర్మ ప్రతిపాదనాచ్చ॥ ఏత దంశే శ్రుతి సార మయత్వం నిర్వా[1] దం॥

ఏవం చోపక్రమోప సంహారాభ్యాస రూపేణ వైదికత్వే సిద్ధే మధ్యే మధ్యే ప్రతిపాదిత లింగ ధారణాది తత్త ద్వీరశైవా చార స్యాపివైదికత్వం సందంశన్యాయ సిద్ధం వైదికశిత్వ ప్రతి పాదక వచనై రపివైదికత్వం సిద్ధం భవతి॥

కించ॥ వాయవీయ సంహితాయాం శివాగమస్తు ద్వివిధః। శ్రౌతో శ్రౌతశ్చ సంస్మృతః। శ్రుతి సార మయ శ్రౌతః। స్వతంత్ర ఇతరో మతః స్వతంత్రం దశధా పూర్వం తథాష్టాదశధా పునః। కామికాది ప్రభేదేన

1 దః 2 త్వం

సిద్ధ 1 స్సిద్ధాంత సంజ్ఞితః॥ శృతి సార మహోన్యస్తు। శత కోటి ప్రవిస్త
రః॥ శ్రుతి రూప శివాగమః। ఆగమ రూప శివాగమ శ్చైవమచ శ్రుతి
వ్యాఖ్యాన రూప మేవేత్యర్థః॥ సాంగ్రహాకా శ్రుతి సార మయాకా ప్ర
హ్మా సన్నిధి స్థితాపన॥ 4 అన్యేచభూలోకావతర కామికాదయస్తు కూర్మ
పురాణోక్త రీత్యా వేద ప్రామాణ్యా 5 నురోధిత్వేన శ్రుతి వ్యాఖ్యాన
మాత్ర భిన్నత్వేన స్వతంత్ర గంధ సంయు 6 తత్వేన ప్రతిపాదితం స్వాతం
త్ర్యంచ పూర్వ పక్షే 7 ఏవ వివక్షితం॥

యద్వా ప్రామాణ్య మేవస్వాతంత్ర్య మస్తు నను చోక్తం॥ 8 బు
ద్ధాగమ తుల్యతేతి చేన్న॥ పూర్వోక్త ప్రకారేణ సర్వ్యావచ్ఛేదేన శ్రు
తి సంవాదే సిద్ధే తన్న్యాయేనైవ లింగ ధారణా ద్యాచారా ద్యవచ్ఛేదే
నాపి శ్రుతి సంవా 9 ది తత్వాత్॥

అన్యథా ప్రణవ గాయత్రి రుద్రాధ్యాయ పంచాక్షర త్రియం
బ కాఘోరాది మంత్రాణాం అష్ట త్రింశత్కలాన్యాస వదన ముద్రా
పురశ్చరణ ప్రయోగాది పరికరాణాం వేదేష్వభావేన సాంగ ముపాస
న మేవ నస్యాత్॥ లింగ స్థాపనాదికమపి కర్షణాది ప్రతిష్ఠాంత విధీనాం
వేదే ష్వభావేన సాంగం నస్యాత్॥ శివ పూజా ప్రతి పాదక శ్రుతీ
నాం భవదుక్త రీత్యా మానస పూజా విషయత్వ కల్పనయా ప్రతిమా
పూజా విషయత్వే ప్రమాణాభావస్స్యాత్॥

నచ స్మృత్యాదిభి రేవ 11 తత్ర తత్ర ప్రతిపాదితత్వాత్॥ శ్రౌత
త్వ మితి వాచ్యం॥ యత్తు తంత్రాను రోధేన కథితం తత్పరిత్యజేత్॥ పు
రాణే ధర్మశాస్త్రేవ ఇత్యాది వచన రీత్యా వేదానుక్త పూజా న్యాసా
ది ప్రకారస్య స్మృత్యాద్యుక్త స్యాపి భవదుక్త రీత్యా తంత్రాను రోధి
త్వా పత్యా తత్పరిత్యాగ స్యావస్యకత్వాత్॥

నచేష్టాపత్తిః। శంకరాచార్య విద్యారణ్య స్వామ్యాదికృత ప

---

1 ద్ధం 2 శ్చైత్యర్థః 3 తస్తు 4 అన్యస్తు 5 నిరోధత్వే 6 తప్త) 7 పే 8 త్యేవా 9 వసత్వే అత్యంత వైషమ్యాత్ 10 వాత్ 11 తేషాం

శికర భాగస్య పురశ్చరణాది ప్రకారస్య తంత్రోక్తస్యైవ నిరూపణాత్॥ భవన్మతే శిష్టాచార 1విరోధాపత్తేః నచ సూతసంహితాయాం। పూజా స్వరూపాది నిరూపణావసరే। వైదికే వైదికస్యైవ। తాంత్రికే తాంత్రికస్యేతి వైదిక పూజాయాం తాంత్రిక పూజాయాం వైదికస్య నిషేధాత్॥

కథం శిష్టాచార విరోధ ఇతి చేత్ । ఉచ్యతే॥ వైదికాద్వివిధాః॥ శ్రౌతాః స్మార్తా శ్చేతి॥ తాంత్రికా స్త్రివిధాః॥ శైవా వైష్ణవా శాక్తా శ్చేతి॥ ఆద్యాఅపి ప్రత్యేకం ద్వివిధాః॥ కేవల వైదికాః తాంత్రిక వైదికా శ్చేతి॥ 2అంత్యాఅపి ద్వివిధాః॥ కేవల తాంత్రికాః వైదికతాంత్రికా శ్చేతి॥

యస్తు వేద ఏవ ప్రధాన మితి మత్వా అగ్నిహోత్రాదికం కర్మ కుర్వన్ హృదయాదావేవ పరమేశ్వరోపాసనం కరోతి సతు కేవల వైదికః॥ 3యస్తు వైదిక కర్మ హిత్వా తాంత్రిక మేవ కరోతి సతు కేవల తాంత్రికః॥ తాంత్రిక వైదిక వైదిక తాంత్రికయోస్తు ఇయాంస్తు భేదః॥ వేద ఏవ ప్రధాన మితి మత్వా తదనురోధిత్వేన తం 4త్రోక్తాచార మపి కరోతి సతు వైదిక తాంత్రికః॥ యస్తు తంత్ర మేవ ప్రధాన మితి మత్వా తంత్రానురోధిత్వేన వేదో 5క్తాచార మపి కరోతి సతు తాంత్రిక వైదికః॥ యద్వా యస్మిన్ తంత్రే వేదనిషిద్ధాంశో నాస్తి వేదోక్త కర్మ కర్తవ్యతాంచ ప్రతిపా 6దయతే తత్తంత్రానురోధీ వైదిక తాంత్రికః॥ ఏవంచ సూత సంహితాది వైదికతాంత్రిక విషా 7గః కేవల తాంత్రిక విషయః॥ అన్యథా 8 అగ్రే తన తాంత్రిక దీక్షా ప్రకార పూజా ప్రకారప్రతిపాదన 9విరోధాపత్తేః॥

నచ 10వేదోక్తకర్మ కర్తవ్యతా ప్రతిపాదనే దహనాద్యంశః కిమితి

1 విరోధాపత్తేః 2 అంత్యానామ తాంత్రికా అపి 3 యస్తు తంత్రఏవ ప్రధాన మితి మత్వా తదుక్తాచారకర్మ కుర్వన్ లింగధారణ పూజాదికం కరోతి సతు కేవల తాంత్రికః 4తంత్రమపి ప్రధానం యస్యతు తంత్రమపి ప్రధానంపతు 6 దయతిసతతం 7 గతః 8 వైదికస్మార్త్రే అగ్రే 9 తద్గా10 క్తకర్త

నాంగీ క్రియతా మితి వాచ్యం॥ స్మృత్యాదిభి ర్నిషిద్ధ మితిమత్వా లింగ
ధారణాద్యంశః భవద్భి 1 రివాగమ వచనై ర్దహనా ద్యంశస్య స్ప
ష్టం నిషిద్ధత్వాత్॥ అస్మాభి రపి తదంశ స్యానంగీకృతత్వాత్॥ తదంశే
పి శ్రుతి ప్రతిపాద్య త్వ స్యాగ్రే ప్రతిపాద్యత్వాచ్చ తాదృశ విభా
గోపి॥ వైదిక స్తాంత్రికో మిశ్ర ఇతి మే త్రివిధో మతః॥ ఇతి భాగవత
కామిక కారణా ద్యాగమ వచనాచా రాదిభిః వ్యవస్థాపనీయః॥ తస్మా
త్తంత్రాను రోధిదేవతా ప్రతిష్ఠా పూజా న్యాసాదీనాం భవద్భి రంగీకృ
తత్వాత్॥ ఇతి ఇష్టాపత్తి రితి వక్తు మయుక్తం॥

కించ॥ భవద్భిః స్మృతిత్వాద్యా చార నిరూప ణావసరే తిథ్యాది
నిర్ణయ స్థలే శైవ స్మార్త వైష్ణవ విభాగం కృత్వా శ్రాద్ధ కాల విభూ
తి రుద్రాక్ష ధారణ ప్రతి పాదక వచనాని శైవ విషయాణి॥ శైవస్మా
ర్త విషయైకాదశీయం వైష్ణవ విషయైకా దశీయం॥ ఇత్యేవం రూపేణ ప్ర
తి పాదక వ్యాజేన శివాగమాదీనాం ప్రామాణ్య 4 స్యాంగీకృతత్వాత్॥
నను శైవత్వం నామ శివభక్తత్వం వైష్ణవత్వం నామ విష్ణు భక్తత్వ మి
త్యేతావతా శివాగమానాం ప్రామాణ్యం కథ మాయాతీతి చేన్న॥
స్మార్తేష్వ ప్యుక్త లక్షణ సత్వేన తేషా మపి శ్రాద్ధ కాల విభూతి రుద్రాక్ష
ధారణ దేవతా నైవేద్యానంతరం వైశ్వ దేవాది కర్మ కర్తవ్యతాపత్తేః॥
విభాగ కథన వైయర్థ్యా పత్తేశ్చ॥

నను తర్హి కిం నామ శైవత్వం నతావ చ్ఛివపూజా కారిత్వం
శివాధిక్య ప్రతిపాద కత్వం వా॥ స్మార్తేష్వతి వ్యాప్తేః॥ నాపిశివపూజా
మాత్ర కారిత్వం॥ గుర్వాది నంస్కార్యా(?)వాదనాది కరణేనా 5సంభవాపత్తేః
శివచైక్య బుధ్యా తత్కరణేవ తత్రైవ పర్యవస్యతీతి నావ్యాప్తిః సర్వ
త్రైక్య బుధ్యా తత్కరణే న స్మార్తే ష్వతి వ్యాప్తిః తాద వస్థ్యాత్॥
నచ సర్వత్ర శివత్వేన భావనయా తత్కర్తృత్వం పామర శైవే

---

1 రితిత్యాదా 3 దీక్షా 4 న్యమ 5 వ్యాప్త్యాపత్తేః 6 నాపి శివపూజామాత్ర కారిత్వం
గుర్వాది పూజాకరణే ఽపూజ్యాకరణే నావ్యాప్త్యాపత్తేః॥

అవ్యాప్త్యాపత్తేః॥ నాపి లింగధారిత్వాం తదుక్తాచారవత్వం వా। అత్రశచ్ఛబ్దస్య ప్రామాణికాగమోర్థః॥ అలింగధారి శైవే వ్యాప్తేః॥ నాపి శివదీక్షావత్వం శివాగమోక్తాచారత్వంవా॥ యత్కించిద్వ్యా 1 వృత్త్యా2వికల్ప దుష్టత్వాత్॥

తస్మాచ్ఛైవత్వం దుర్నిరూప్య మితి చేన్న॥ శివ ప్రణీత సకలాగమోక్తాచార వత్వాత్యంతా భావాధికరణతా యోగ్యతా రాహిత్యస్య వివక్షితత్వాత్॥ యద్వా స్వవిషయత్వే నానంగీకృతా ప్రామాణ్య శివ ప్రణీ 3 తాగమోక్తాచార వత్వం వివక్షితం॥ ఏత దాగమానామస్య విషయత్వే నాంగీకృతత్వా న్నతత్రా 4 తి వ్యాప్తిః॥

తాదృశాగమార్థ్యేతర స్మార్తేషు అతివ్యాప్తేః పరిహారాయాచార 5 పదం॥ తాదృశాగమానభిజ్ఞ పామర శైవే వ్యాప్తి పరిహారా 6 యవత్పదం॥ నచ శైవ బాలే వ్యాప్తిః॥ తస్యాలక్ష్యత్వేపిదోషాభావాత్॥

యద్వా స్వవిషయత్వే నానంగీకృత ప్రామాణ్య శివ ప్రణీ 7 తాగమోక్తాచార వత్వస్య వివక్షితత్వాత్॥ నచ స్మార్త బాలేఽతివ్యాప్తిః స్వాధికారికత్వే నానంగీకృతా మాణ్య శివ ప్రణీత సకలాగమత్వేసతి తదుక్తాచార 9వత్వాత్యంతా భావాధికరణతా యోగ్యతా రాహి 10 త్వంచవివక్షిత మితి నకోపి దోషః॥ య11 శ్చైవ మంగీకృత్యతన్నాచరతి తదాచార యుక్త పరిచర్యాదికం కుర్వతః తన్నివృత్త్యేన శైవత్వమస్త్యేవేతి నకించి ద్బాధకం॥

అత ఏవ శంకర భాష్యే మాహేశ్వరా ఇతి ఫక్కికా వ్యాఖ్యానావసరే। మహేశ్వర ప్రణీతాగమానుసారిణ ఇత్యుక్తం॥ వాచస్పతిమిశ్రైః స్మార్త 12త్వేస్వస్వవిషయత్వే నాంగికృతా ప్రామాణ్యశుశ్రుతిస్మృతి మాత్రోక్తాచార వత్వే సతి తదుక్తాచా13రవత్వాత్యంతా భావాధ

1 పత్యా2ని 3తసకలాగ 4వ్యాప్తిః 5 వత్పదం 6యాచార 7 నిగమాగమోక్త (సకలాగమోక్త 8 వ్యాప్తిః 9 రాత్యం 10 స్య 11శ్చై 12 త్వంచ 13 రాత్యం

కరణతో యోగ్యతా రాహిత్యస్య వివక్షితత్వాత్॥

ఏవం జాబాలోపనిషది విభూతి రుద్రాక్ష ధారణ ప్రస్తావే॥ యతీనాం పాశు పతానాంచ సర్వత్రా వస్థితం భస్మేత్యాది రూపేణ పాశు పత శబ్దేన పశు పతి ప్రణీత సక లాగ మాను సారిత్వస్యచ వివక్షితత్వాత్॥

కించ। యత్ర యత్ర శైవ మాహేశ్వర పాశు పతాది శబ్ద పురస్కా రేణ ప్రోచ్యతే। తత్ర సర్వే రప్యుక్త మిత్యాగమ ప్రామాణ్య మంగీ కృత మేవ॥

కించ॥ శంకరాచార్యైః పత్యుర సామంజస్యాత్॥ ఇతి సూత్ర వ్యాఖ్యానావసరే మాహేశ్వరాస్తు మన్యంతే కార్య కారణ యోగ విధిదుఃఖాంతాః పంచ పదార్థాః పశు పతి నేశ్వరేణ పశు పాశవిమోక్షా యోపదిష్టాః॥ పశు పతి ప్రోక్త మోక్షా ర్థోపదిష్టాగమోక్త పదార్థా నుల్లంఘ్య తేషాం తాత్పర్యా నభిజ్ఞా కేవల నిమిత్త కారణ2తాభిమతం నిరస్య తత్పదార్థ3 దూషణేన పాశు పతాగమానాం ప్రామా4ణ్య స్యాంగీకారాత్॥

కించ సూత సంహితాయాం॥ పురాణ గణనా ప్రస్తావే॥ అష్టాదశ పురాణానాం కర్తా సత్యవతీ సుతః। కామికాది ప్రభేదస్య యథా దేవో మహేశ్వరః॥ ఇతి పురాణస్య ప్రామాణ్యార్థం తత్రాప్రమాణ్య నిదర్శనం కృతం॥

తద్వ్యాఖ్యాతృ విద్యారణ్య స్వామ్యాదిభి రపి యథా కామికాద్యాగమానా మీశ్వర ప్రోక్త త్వా త్ప్రామాణ్యం। తథా వ్యాస ప్రోక్త త్వా త్పురాణానాం ప్రామాణ్య మితి వ్యాఖ్యాతం॥ అన్యోపి॥అథ స్రోతోద్భ వార్థ స్రోతోద్భవ భేదేన ద్వైవిధ్య ముక్త్వా ఊర్ధ్వస్రోతోద్భవ సంజ్ఞిక కామికా ద్యాగమానాం సర్వాపేక్షయా ప్రాశస్త్యం ప్రతి పాదితం॥

---

1 ముఖా 2 తాంచ- తావా అభి 3 దోషేణ 4 ణ్యమంగీ

నచ త1త్రోపి వేద స్యాత్కృష్ట్య ప్రతిపాదనా త్తత్పథ మితివా చ్యం॥ వేద ప్రామాణ్య ప్రతి పాదక పరాయాం సూత సంహితాయాం ప్రకరణాను సారేణ బ్రహ్మకాండా పేక్షయా కర్మ కాండ స్యైవ వే దా పేక్షయా కించి న్న్యూనత్వం ప్రతిపాదితం॥

న చైతావ తాగమానాం2క్షతిః॥ కించ॥ సూత సంహితాయాం॥ త్రిపదార్థం చతుష్పాదం మహా తంత్రం జగత్పతిః। ప్రోక్త వాన్ హిమ వత్ పుత్ర్యై ధర్మార్థో మోక్షైక సాధన 3 మిత్యాది నాగ మానాంమో క్షైక ప్రయోజకత్వ ముక్తం॥

భాగవతేపి॥ త్వామే వాన్యే శివోక్తేన మార్గేణ శివ రూపిణం। బహ్వాచార్య విభేదేన। భగవన్ త్సముపాస్యతే॥ ఇతి॥ తద్వ్యాఖ్యాతృభి రపి శివాగ మోక్త దీక్షా ప్రకారేణ త్వామేవ శైవా భజంత ఇతి॥ వి ష్ణో స్సర్వాత్మ కత్వేన స్తు 4 తి రిత్యుక్తం॥

బ్రహ్మోత్తర ఖండాద్యా శనిత్రయోదశీ పూజా ప్రకార ని రూపణావసరే॥ ఆగమోక్త ప్రకారేణ పీఠ మామంత్రయే త్సుధీః॥ ఇ తి తదుక్త పీఠ శక్త్యాదికం ప్రతి పాదితం॥ మహా భారతేపి॥ సాంఖ్యం యోగః పాంచరాత్రం। వేదాః పాశుపతం తథా। జ్ఞేయా న్యేతాని రా జర్షే। విద్ధి నానా మతానివై॥ఇతి వేద పాశుపత మతయో స్సర్వో త్కర్షే ప్రోక్త త్వా దితరా పేక్షయాధిక్యం పాశు పత మతస్య తత్రోప్య గ్రే ప్రతి పాదితత్వాత్॥

తత్రో ప్యాధిక్యం సూచితం॥ మహిమ్న స్తవే ॥ త్రయీ సాం ఖ్యం యోగః పశు పతి మతం వైష్ణవ మితి। ప్రభిన్నే ప్రస్థానే పర మి ద మదః పథ్య మితిచ। రుచీనాం వైచిత్ర్యా దృజు కుటిల నానా పథ జుషాం। నృణా మేకో గమ్య స్త్వమసి పయసా మర్ణవ ఇవ॥ ఇతి అభి మానిః శ్రైష్ఠ్య మృజు కుటిల మార్గత్వంచ సామాన్యత ఉక్త్వాంతే ప శుపతే స్సర్వ మతస్థ గమ్యత్వ ప్రతిపాదనేన పశుపతి ప్రోక్తాగమాను

1 త్రాపి 2 శాక్షతిః 3 నాఖ 4 త్యర్థమిత్యు

సార్య ననుసారిణాం బుజుత్వే కుటిలత్వే నూచితే॥ అన్యథా త్వదుక్త మార్గః కుటిల ఇతి పశుపతిం ప్రత్యుచ్య మానే స్తుతి వ్యాఘాత ఇతి అ స్వారస్యంస్యాత్॥

కాళహస్తి విలాసే॥ వీరతంత్రే॥ శివధర్మోత్తరే॥ శివ సంస్కారిణాం చైవ జ్ఞాన ధర్మ రతాం సతాం। అష్టా వింశతి భేదేన ప్రోక్తం శైవ మితి స్మృతం॥ కామికం యోగజం చింత్యం కారణం త్వజితం తథా। దీప్తం సూక్ష్మం సహస్రంచ అంశుమాన్ సుప్రభేదకం। విజయం చైవ విశ్వాసం। స్వాయం భువ మథా నిలం। వీరంచ కౌరవం చైవ ముకుటం విమలం తథా। చంద్ర జ్ఞానంచ బింబంచ ప్రోద్గీతం లలితం తథా। సిద్ధం సంతాన శర్వోక్తం పారమేశ్వర మేవచ। కిరణం వాతులం చైవ అష్టా వింశతి 1 రాగమాః॥ ఇత్యాగమేషు వేదేషు వేదాంతోప నిషత్సుచ ధర్మస్తు శాశ్వతః ప్రోక్తో। ముఖ్యో మాహేశ్వరో మహా ని తి। సత్పురుషాధికారి కర్మ బ్రహ్మ ప్రతిపాది తాగమానాం వేదవేదాం త 2 సాధారణప్రామాణ్యస్యోక్తత్వాత్॥ కారణా ద్యాగమే ష్వేవ మేవ ప్రతిపాదనాత్॥ విద్యారణ్య నిర్ణయ సింధ్వాది నిబంధన కారైరపి కామికా ద్యాగమ వచనానాం ప్రామాణ్యత్వే నోదాహృతత్వాత్॥ తద్వ ద్విశిష్య శివ ప్రణీత కామికా ద్యాగమానాం కుతాప్య ప్రతిషిద్ధత్వా త్॥ ఏతేషాం ప్రామాణ్యం నిరవద్యం॥

కించ। శివాగమ ప్రామాణ్య కథనే మహా ననర్థో క్త స్తథా॥ శివ ధర్మోత్తరే॥ తథా విధి వాక్య మిదం సిద్ధం। నార్థ వాదః శ్శివాత్మ కః। లోకానుగ్రహ కర్తా। యస్సమృషార్థం కథం వదేత్॥ సర్వజ్ఞ స్స ర్వపూర్ణత్వా దన్యథా కేన హేతునా।వ్యామూ ద్వాక్యం శివ స్వాంత స్సర్వ దోష వివర్జితః॥ యద్యథా వస్థితం వస్తు గుణ దోషై స్స్వభావ తః। యావత్ఫలం యచ్చ పుణ్యం సర్వజ్ఞ స్తత్తథా వదేత్॥ రాగ జ్ఞా నాదిభి దోషై ర్గ్రస్తత్వా దనృతం వదేత్। తేచేశ్వరేణ విద్యంతేన

---

1 సంహితాః 2 సాధారణ్యస్యోక్తప్రామాణ్యస్యోక్తత్వాత్

బ్యాయా త్యథ మన్యథా॥ అనాశా దోష లేశేన సర్వజ్ఞేన శివేన యు క్త్। ప్రణీత మఖిలం వాక్యం తత్ప్రమాణం నసంశయః। తస్మాద్దీశ్వ ర వాక్యాని శ్రద్ధేయాని విపశ్చితా। యథార్థం పాప పుణ్యేషు తదశ్ర ద్ధో వ్రజేత్యధః॥

తదవిశ్వాస మాత్రేణ దుర్గతి రుక్తా॥ స్కాందే। శంకర సంహి తాయాం॥ రాజాజ్ఞా భంగ కర్తౄణాం యథా దండో భవేన్నృణాం శివాజ్ఞా భంగ కర్తౄణాం దండో హి నరక స్తథా। ఇతి సూతేన ఋ షీన్ ప్రత్యుక్తం॥

కించ। ఆదిత్య పురాణే॥ శివ నిందా పరా యేచ యే పాశు ప త నిందకాః। విద్విష్టా మమ తే జ్ఞేయాః। పతంతి నరకే శుచా॥ శివ నిందా రతో మూఢః। శివ శాస్త్ర వినిందకః॥ తస్య నో నిష్కృతిర్దృ ష్టా క్వాపి శాస్త్రేణ కేనచిదితి॥

కాళ హస్తి విలాసే ప్యేత దుదాహృత మితి॥ దక్షాధ్వరే దధీ చినా ఉక్తం। యస్మాద్వినిష్కృతో దేవో భవద్భిః పరమేశ్వరః। వి నిందితో మహాదేవః శంకరో లోక వందితః॥ భవిష్యధ్వం త్రయీబా హ్యా స్సర్వే పీశ్వర విద్విషః। నిందంతో హ్యైశ్వరం మార్గం కుశాస్త్రా సక్త చేతస ఇత్యాదినా త్యక్త్వాతపో ధనం కృత్స్నం గచ్ఛధ్వం నరకా న్పున రితి॥

శివగీతాసు॥ యో మాం గురుం పాశు పతిం ప్రతంద్వేష్టి న రాధమః। 2 నరకాన్నస ముచ్యేత కల్ప కోటి శతైరపి। తస్మాద్బహు వ చన విరోధా దాగమానాం ప్రామాణ్యం వేద వత్సిద్ధం॥

కించ। ఆగమానా మప్రామాణ్యే వేద స్యాప్య ప్రామాణ్యం స్యాత్॥ తథాహి॥ నతావ ద్వేదానాం 3 వేద వాక్యేపి ప్రామాణ్య 4 సందేహ త్తస్య తత్ప్రామాణ్య సాధన సమర్థత్వాత్॥ స్మృతి పురా ణయోస్తు తత్ప్రామాణ్యాది ప్రామాణ్య కత్వే నాన్యో న్యాశ్రయ గ్రి

---

1 ప్రామాణ్యం 2 విష్ణుం పాపమ [వప] 3 శైవత్వేన పాహి మా 4 సందిగ్ధే

ప్రత్యుక్తి॥

[illegible] స్వతంత్ర సర్వజ్ఞేశ్వర ప్రణీతత్వేన ప్రామాణ్యే సి
ద్ధే [illegible] త్వేన స్మృతి తత్ప్రామాణ్యం స్మృతే॥ నాదవేదప్రామా
ణ్యే [illegible] శ్శివేశ్వర సద్భావేపి సందేహా ఇతి గతం తద్వాక్యా
నాం ప్రామాణ్య సిద్ధి రితి వాచ్యం॥ అనుమానానా మీశ్వరం ప్రతిసాధక
[illegible] ప్రామాణ్య సిద్ధి రిత్యలం శాఖా చంక్రమణేన॥ త
[illegible] లింగాగమ మకుటాగమాది
[illegible] లింగ ధారణస్య తదాచార ఫలస్యచ ప్రతి పాద
నాత్॥ స్మృతి పురాణాని వ్యక్తి తథైవ ప్రతిపాదనాత్॥ తత్ర విస్తరేణ
ప్రతిపాదకం శాస్త్రం సర్వోత్కృష్ట మేవ॥

శ్రుతిస్మృతి [illegible] కృతీనాం లింగధారణే తాత్పర్యమస్త్యేవ॥ కించ
పురాణ [illegible] ప్రమాణం॥ సూత సంహితా బహు మత శంకర సంహి
తా [illegible] శివేశ్వర [illegible] ప్రభృతి సూత [illegible]
[illegible] లింగధారి [illegible] లింగధా
[illegible] లింగధారి కర్తవ్య పంచమ
[illegible] లింగాంగ యోగ తత్త్వ నిరూపణ తదాధిక్య
[illegible] లింగ ధారణం ప్రతిపాదితం॥

తథాహి॥ ఉపరిభాగే॥ ద్వ్యశీతి తమోఽధ్యాయాంతే॥ ఇ
తి పరమ రహస్యం సర్వ వేదాంత సారం సకల జన ముక్తి[illegible]
[illegible] భక్తి [illegible] కథిత [illegible] ధ్యాన కం [illegible]
[illegible] ప్రాణ లింగస్య [illegible]॥ ఇతి శంకరేణ [illegible]
ప్రత్యక్షం [illegible] సూతేన మునిభ్యః ప్రత్యక్షం॥

ద్వ్యశీతి తమోఽధ్యాయ మధ్యభాగే॥ [illegible] ప్రారబ్ధ క
ర్మోద్ధ సంసారః ప్రతి భాసతే, [illegible] కర్మాణి [illegible]
[illegible] ఇత్యాది నా లింగ ధారిణో వైదిక కర్మ కర్తవ్యతా ముక్త్వా

1 సంహితాయాం [illegible]

స్వప్నదృష్టాంత ముక్త్వా॥ తథా కృతంమహాపాపంలింగధారణతః పురా యదస్మి తల్లయం యాతి లింగ ధారణతః పరం ॥ అనేన సదృశం ధర్మం నపశ్యామి షడానన । వేద 1 శాస్త్రపురాణేషు । సత్యం సత్యం మయోదితం ॥ కాంక్షంతి సర్వే పితరః కులేన సంభూయ పుత్రాశ్శివ భక్తి యుక్తాః । సుతో భవిష్యతి విశుద్ధ శైవాః తేషాం పదే శోభి భృ యాశ్చ లింగం తస్య ప్రభావాద్వయ మీశ లోకం ప్రాప్యామహేనంత సుతృప్తి భాజః ॥

ఇతి తత్రైవ । ధృత లింగస్య మర్త్యస్య పాద ప్రక్షాళితం జలం। పాప శుధ్యర్థ మజ్ఞానాం తత్తీర్థం శిఖి వాహన। పాణి లింగైక్యనిష్ఠస్య దేహాంస్పృష్ట్వా సమీరణః॥ యత్రి గచ్ఛతి తత్స్థా మర్త్యా ముక్తా న సంశయః ॥ యుగప చ్ఛివ లింగైక్య పాదస్పృష్ట రజాంసిచ । పతంతి మస్తకే యస్య సముక్తో నాత్రి సంశయః ॥ అన్నంవాజల మాత్రంవా దద్యత్తం లింగధారిణే । తదన్నం మేరు సదృశం తజ్జలం సాగరోపమం॥ ఇత్యాదినా తద్భజనేన ఫల విశేష ముక్త్వా తిదవమానేన పపా వాప్తి రుక్తా ॥

త్ర్యశీతి శత తమాధ్యాయ మధ్యభాగే ॥ ధృత లింగం సదాచార నిరతం ద్విజ పుంగవం వీర మాహేశ్వరం సమ్య క్పూజయే ద్భక్తిమాన్నరః తస్మిన్ సంపూజితే 2భక్త్యాసర్వే దేవా స్సుపూజితాః ॥ క్రిమి కీట పతంగేభ్యః పశవః పక్షి యాధికాః । తేభ్యోపిచ నర శ్రేష్ఠాస్తేషు శ్రేష్ఠా ద్విజాతయః । ద్విజాతి ష్వధికా విప్రాః విప్రేషు క్రతు బుద్ధయః । క్రతు బుద్ధిషు కర్తారః తేభ్య స్సన్న్యాసి నోధికాః । తేభ్యో విజ్ఞానిన శ్శ్రేష్ఠా స్తేషు శంకర పూజకాః । తేషు శ్రేష్ఠా మహా భాగమమ లింగాంగ సంగినః ॥ లింగాంగ సంగే ష్వధికః షట్స్థల జ్ఞానవాన్సుమాన్ ॥ ఇత్యాదినా లింగ ధారిణః సర్వాధిక్యం పూజ్యత్వం చ ప్రతిపాదితం ॥

---

1 తంత్ర 2 పత్న్యా

పంచాశీతి శత తమోధ్యాయే ప్రథమతః॥ వక్ష్యామి ధృతలిం
గస్య చరణాం శ్రుతి సమ్మతం। శ్రుతి తంత్ర పురాణేషు ప్రసిద్ధం తే స
మాసతః॥ శ్రుతి స్మృత్యుదితం ధర్మం నిత్య నైమిత్తి కాశ్రియం। కు
ర్యా ల్లింగాంగ సంబంధీ ద్విజన్మా కామ వర్జితః। ఇత్యాది॥పద్మ పు
రాణే॥ శివ రాఘవ సంవాదేచ॥మస్తకే ధారణం ముఖ్యం।బ్రహ్మాద్యైశ్చత
థా కృతం। విష్ణుస్య ముకుట స్యాంతే ధారణం శుభ ముచ్యతే। బాణేన
చ ధృతం మూర్ధ్ని దశ శ్రవశి వాయునా కంఠేతు హారకంఠేన ముని
నాతు మహాత్మనా। వివిధిద్య లిధా గాత్రం లోహ స్థానం ప్రకల్ప్యచ।
ధారయంతి సదా లింగం రాక్షసాః కేచి దుత్తమాః। అధ మాధమ
మాఖ్యాతం నీవీ బంధాని ధారణం। అధమాధమ వృత్తీనాం సదానై
లింగ ధారణాం। పాపీనా మపి చాశ్చర్యం యమ లోకో నవిద్యతే॥

భవిష్యోత్తర పురాణే॥ శైవ సంహితాయాం॥ వ్యాస జైమి
ని సంవాదే॥ పూజా స్థానాదికం పృచ్ఛంతం జైమినిం ప్రతి వ్యాస
వాక్యం॥ రత్న సౌవర్ణ రజతే పీఠేవా చంద్రకాంతజే 1 స్ఫాటికే శైల
జేవాపి స్థాపయే ల్లింగ రూపిణం। ఉపచార పరత్వాచ్చ శివస్యై
తాః ప్రకల్పయేత్॥ ఉపచారాః సముత్పాద్యాథ స్తుత్వా నత్వాచ
ధారయేత్॥

తథాగస్త్యాది మునయౌ దూర్వాసో నందికేశ్వరః। మహాకా
లో దధీచిశ్చ పాశుపత్య కణాదయః స్కందో భృంగిరిటి వీరభద్రశ్చ ప్ర
మథాదయః। అజో హరి స్సహస్రాక్షో బాణాసుర దశాననాః।వశిష్ఠో
రుసువాల్మీకి భరద్వాజ్యాత్రి గౌతమాః। ఏతే పరమ శైవాశ్చ భజం
తి పరయా ముదా। ప్రసాద సేవనా ధ్యానా దర్చనా ద్ధారణా దపి। శై
వం పరం పదం యాంతి శివలో 2కై గవారితాః॥ అధాత్ లింగ ప్ర
సాద సేవనా ల్లింగ ధ్యానా 3ల్లింగ ధారణా దితి లభ్యతే॥

నచానంతర న్యాయేన ప్రసాద 4 సేవనాదిత్యర్థ స్యాదితి వాచ్యం॥

---

1 హీరకే 2 కేప్య 3 ల్లింగార్చనాదితి 4 ధారణా

వాఖ్యాతా శ్శాంత శైవాగమార్థవిత్। అనూచానః ప్రసన్నాత్మా శి
వ దీక్షాభి షేచతః। శివాగమజ్ఞో మతిమాన్। శివపూజా పరాయణః।
రుద్రాక్ష మాలాంబిభ్రచ్చ త్రిపుండ్రాంకిత మస్తకః। విశుద్ధ దేహా
[1]స్సులభః శివాచార సమన్వితః। వేద శాస్త్రార్థ తత్వజ్ఞో జ్ఞానవాన్
గురు రుచ్యతే॥ గురుశ్చ గుణవాన్ ప్రాజ్ఞః పరమానంద భాసకః। త
త్వవిద్భిన సంయుక్తో ముక్తిదో నతు చాపరః। నిరపేక్షం మునిం
శాంతం సర్వైగం సమదర్శనం। గురుం తమేవ ప్రణమే న్నాపరం మతి
మాన్ నరః॥

గురుశ్చ స్వాశ్రమే శిష్యం వర్ష మేకం పరీక్షయేత్॥ ఇత్యాది
నా గురుం ప్రతి శిష్య కృత లింగ ధారణ ప్రార్థనాదిక ముపవర్ణ్య ఋ
త్విగ్వరణా పురస్సరం వైదిక మంత్రై ర్లింగ ధారణాది దీక్షా ప్రకారః
ప్రతిపాదితః॥

సిద్ధాంత శిఖామణౌ॥ హేయోపాదేయ వస్తు స్వరూపం విదిత్వా
శిష్య తతో వివేక సంపన్నో విరాగీ శుద్ధ మానసః। జిజ్ఞాసు స్సర్వసం
సార దోష ధ్వంస కరం శివం। ఉపైతి లోక విఖ్యాతం లోభ మోహ
వివర్జితం। ఆత్మ తంత్ర విచారజ్ఞం విముక్త విషయ భ్రమం సర్వ తంత్రి
ప్రయోగజ్ఞం ధార్మికం సత్య వాదినం। శివ ధ్యాన పరం శాంతం శివ
తత్వ వివేకినం। భస్మోద్ధూళిత సర్వాంగం భస్మ తత్వ వివేకినం। త్రిపుం
డ్ర ధారణోత్కంఠ ధృత రుద్రాక్షమాలికం। లింగ ధారణ సంయు
క్తం లింగ పూజా పరాయణం। లింగాంగ యోగ తత్వజ్ఞం నిరాబా
ధ్యాయ వాసనం। లింగాంగ స్థల భేదజ్ఞం శ్రీగురుం శివవాదినం। సేవే
తి పరమాచార్యం శిష్యో భక్తి విభావితః॥ ఇత్యాదినా లింగ ధార
ణ దీక్షా ప్రకార ఉపదిష్టః॥

ఏవ మేవ చంద్రజ్ఞానాదౌ। శంకర సంహితాయాం॥ నిత్యాని
త్య విచారవాన్ ఇహపర త్రార్థాపేక్షి త్యార్థా రతిః। శాంత్యాద్యంగ సమ

[1]పులజః శైవశాస్త్ర

న్వితస్స్వచరిత్రో మోక్షార్థి తౌత్సుక్యవాన్ । సత్యానంద పరప్రకాశ పరిపూర్ణాత్మావబోధాన్వితం । కృత్యాకృత్య వివేకినం గురువరం శ్రేయాన్నరో బుద్ధిమాన్ ॥ ఇత్యాది లింగ ధారణ ప్రతిపాదకాగమ పురాణాదిషు నిరూఢాద్వయ వాసనత్వ తత్త్వవిచ్ఛిన్న సంయుక్తత్వాది విశేషణ విశిష్ట గుర్వన్వేషి సాధన చతుష్టయ సంపన్న శిష్యాధి కారికత్వ ముక్తం ॥

స్కాందే ॥ తుర్యాశ్రమస్తు సన్యాసః । పంచమో లింగ ధారణం ॥ సర్వాశ్రమాతి రేకేణ భవేదత్యాశ్రమీ ద్విజః ॥ తస్మాల్లింగాంగ సంబంధి రూపి సోత్యాశ్రమీ భవేత్ ॥ ఇత్యాద వచనైః స్సన్యాసాధికతా తుల్యతావా ప్రతిపాదితా॥

అత ఏవ సిద్ధాంత శిఖామణౌ॥ స్వమార్గాచార నిరతైః [1]స్సహవాసం సమాచరేత్ ॥ తేషాం గృహేషు భుంజీత నేతరేషాం కదాచన॥ స్వమార్గా చార విముఖైః భక్తైః ప్రాకృతాత్మభిః। ప్రేషితం సకలం ద్రవ్య మాత్మనీన మపి త్యజేత్ ॥ స్వమార్గాచార వర్తిభ్యః స్వజాతిభ్యః సదా వ్రతీ । దద్యాత్తేభ్య స్సమాదద్యాత్ కన్యాం కుల సముద్భవాం॥

ఇతి స్కాందే । లింగాంగ సంగిన శ్శుద్ధాన్ సదా శివపతి వ్రతాన్। పూజయేదాదరేణైవ శ్రద్ధా భక్తి సమన్వితః । నాన్య దేహార్చకాన్మర్త్యాన్ । సదా శివ బహిష్కృతాన్ ॥ ఇత్యాద్యనేక వచనేషు అలింగ ధారి స్పర్శ ముఖావలోకన విరహాద్యాచారః ప్రతిపాదితః । నచైతద్వచనానుసారే ణోత్తమాధి కారిక మేవ । నపండిత పామర సాధారణ్యం స్యాదితి వాచ్యం ॥ వీర శైవే త్రైవిధ్య స్యోక్తత్వాత్ ॥

తథాహి ॥ బింబాగమే ॥ విశేషేణ జయేద్ధ్యానం శైవ స్సర్వేషు వర్త్మసు । వీరశైవ స్సవిజ్ఞేయ స్తస్య భేదా స్త్రిధా మతాః ॥ సా

[1] స్వప్రైస్సహసమా

మాస్య సజ్ఞః ప్రథమో విశేషాఖ్యో ద్వితీయకః। నిరాధార స్తృతీయ స్స్యాత్తేషాం లక్షణ ముచ్యతే॥ శివ హస్త స్వశిరసో 1ర్యోగా గో2శ క్తి నిపాతనాత్ ॥ దీక్షా భేదే ష్వయ్వతమ। దీక్షయా భస్మధారణాత్ ॥ మూర్ధ్ని కంఠే భుజే హస్తే హృది నాభౌ భ్రువోంతరే। సంస్కృత్య గురు దత్తస్య స్వేష్ట లింగస్య ధారణాదితి ॥ యథా కథంచిల్లింగ ధారణ మ్మాత్రం వీరశైవ సామాన్యం ॥

వేధా దీక్షా విశేషేణ శివ కుంభాంబు సేచనాత్ ॥ పాశ వ్యపోహనా త్తత్వ శోధనా దధ్వ శోధనాత్ । ప్రాణ లింగోదయా చ్చక్ర భేదనా చ్ఛివ భావతః। శివ గుర్వవినా భావా దన్య దస్యన వర్జనాత్।ష ట్చక్రంచ షడ గంచ షడధ్వానం షడాననం। తత్త స్థానేషు విన్యస్య పంచ బ్రహ్మ న్యాసే త్తతః॥ యోగమార్గేణ భావనయా షట్చక్ర భేదేన షడధ్వ శుద్ధించ కృత్వా॥ 3మాతృకా న్యాసాదినా అంత ర్బహి శ్శ రీరం శోధయిత్వా అనంతరం గురు దత్త లింగం మంత్రించ ధారయే దితి ప్రపంచిత ప్రకార స్తు వీరశైవ విశేషితః॥

ఇదంచ ప్రకార ద్వయం సంసార పండిత పామర సాధారణం॥ అత ఏవ సాంకేతే॥ ఆపద్యపి దురంతాయాంగృహీ మాహేశ్వరో జనః। నస్వధర్మం త్యజే త్ప్రాజ్ఞః కాయేన మనసా గిరా। చోదనా లక్షణం ధర్మం శివే నాజ్ఞప్త మత్యజ । శంకరం పూజయే ద్యస్తు తస్మై శంభుః ప్రసీదతి ॥ ఇత్యాది వచనై గృహస్థ మాహేశ్వరస్య కర్మ కర్తవ్యతా ప్రతిపాదితా॥

తృతీయస్తు ప్రకారః। 4అసంసారి లింగధారి సన్యాస విషయః॥ యథా సంసార సౌఖ్య సంత్యాగా చ్ఛివ సంలీన చిత్తతః।కులశీలార్థ జాత్యాది పాశాష్టక విమోచనాత్ ॥ కంథాది ముద్రావహనా చ్ఛివ తీర్థ పరిభ్రమాత్ ॥ నిజ భక్తేషు ముఖ్యానాం స్వప్రసాద ప్రభావతః। శివ యోగ సమాభ్యాసా న్నిరాధారో నిగద్యతే ॥

---

1 త్యాగో 2 ధక్తి 3 అంతర్బహిర్వా 4 నిరాధారంసన్యా

ఇత్యేవం శంకర సంహితాయాం ॥ లింగ ధారి సన్యాసి చిహ్న దండ కమండల్వాది ధారణం సంసారి లింగ ధారి కర్తవ్య తద్వందన తత్పూజా తద్భిక్షా ప్రదానాదికం చోపవర్ణ్య । లింగ రూపో మహా దేవ స్సచ్చిదా నంద లక్షణః । అంగ రూపోహి జీవాత్మా । భవ భావ నియంత్రితః । తత్పదే నోచ్యతే సద్భిః లింగ రూప స్సదా శివః। త్వం పదే నాంగ రూపోహి జీవ స్సంసారి లక్షణః । తత్వం పదార్థో లింగాంగ రూపో న్యోన్య 1 విరుద్ధకః । ఉపాధి కృత వాచ్యార్థం త్యక్త్వా సచ్చిత్సుఖాత్మకం । అస్యార్థ మవిరుద్ధం యచ్ఛ్రవస్తదితి యామతిః। సాసంబాధ ఇతి ప్రోక్తో । వేదాంతగమ వేదిభిః । యోమాయో పాధికో దేవో లింగ రూప స్సదా శివః॥ సో విద్యోపాధికో భూత్వా భవత్యంగ స్వరూపభాక్। లీనం గచ్ఛతి యస్మిన్ సా మాయా దుర్ఘట కారిణీ। తల్లింగ మితి సన్మాత్రం రూప్యతే పరమార్థికైః ॥ తస్మాదంగ స్వరూపోసౌ జీవ స్సంసార వృత్తి భాక్ । లింగాంగ రూపయో యో సౌసంయోగ శ్శివ జీవయోః । ఏక స్వరూప సద్బోధ స్సుసంబంధ ఇతి స్మృతః ॥ తత్పదే నోచ్యతే లింగం త్వం పదేనాంగ మీరితం। అనయోరైక్య భావోహి సంబంధోసి పదేనచ। శివ ఏవ భవే ల్లింగం ఆత్మై వాంగం భవేత్తలు । తయో శ్చిదాత్మనో స్సమ్యగ్యోగ స్సంయోగ ఏవహి॥

ఇత్యాదినా వేదాంతాగమ రహస్య భూత జీవేశ్వర స్వరూప విచార కర్తవ్యతాచ ప్రతిపాదితా ॥ ఏవం విచరతస్తస్య ప్రాణ లింగాంగ సంగినః। విద్యా భార్యా సుత ప్రోక్తో। క్షమాహి పరిచారకః। మాతా భక్తిః పితాచారః సత్యం నష్టా శమ స్సఖా । వైరాగ్యం సుహృదాచార్యః । దమ శ్రద్ధా స్వసా మతా। దాసీ త్వహింసా దాసస్యాదస్తేయః పరికీర్తితః । మైత్రా ద్యాస్తనయా ప్రోక్తాఃధర్మో సౌ వాహనం మతం। జ్ఞానం దేహస్తథా క్షేత్రం విచార స్సర్వ గోచరః । దేశోపి తు స్సగమ్యోయం ప్రాణ లింగాంగ సంగినః । ఏతా స్పరిగ్రహా స్వత్స

1 విశుద్ధ

గృహీతి శ్శుద్ధ మానసః। పరి పూర్ణ చిదా నంద శ్శురే దుర్వీ మిమాం సరః ॥

ఇతి గృహి లింగ ధారి వ్యతిరేకేణ 1 విరాగ్యా ద్యతిరిక్తః ప్రోక్తః॥ ఏవ మేవ వాతూ లాగమ మకుటాగ మాదిషు ప్రతిపాది2త మేత త్ప్రికార త్రియం ద్రష్టవ్యం॥

అయ మేవ నిరాభా రాఖ్య వీర శైవః నిగమాదిషు క్వచి న్నిరాభారి శబ్దేన క్వచి త్సన్యాసి యతి విరాగ్యాది శబ్దైః క్వచి చ్ఛివ యోగ్యాది చర లింగాది శబ్దైః చర నారాయణాది శబ్దైః స్మార్త మితి సన్యాసీన వ్యవహ్రియతే॥

సిద్ధాంత శిఖామణౌ॥ నానమస్యేత కుత్రాపి శివ యోగిన మాతః। అవమానా ద్భవే త్తస్య దుర్గతిశ్చ నసంశయః॥ ఇత్యాదినా। అజంగమంతు యల్లి గం మృచ్ఛిలాది వినిర్మితం। తద్వరం జంగమం లింగం శివయోగీతు విస్మృతః। యేపశ్యంతి జగజ్జాలం స్వరూపంశివకిరూపతః। నిర్ధూత 4 మల సంస్పర్శా త్స్మృతా స్తే శివయోగినఇతి॥

తత్రైవ॥ జానం త్యతిశయాద్యేతు శివం విశ్వ ప్రకాశకం ॥ స్వస్వ రూపతయా తేతు జంగమా ఇతి కీర్తితాః॥ ఇత్యయమేవ నిరాభారాఖ్య వీర శైవః॥

లింగంతు ద్వివిధం ప్రోక్తం స్థావరం జంగ మాత్మకం॥ ఇత్యత్రజంగమ బ్ద ప్రయోగాత్। ఇదానీం జంగమ శబ్దాభిధేయత్వేన ప్రసిద్ధాఅవిరక్తాః రూఢాః శివ యోగ్యాది శబ్దాభిధేయా ఇతి కేషాం చిద్భమో నిరస్తః॥

పూర్వోక్త వచన ప్రతిపాదితాగమ విచార పూర్వక మహావాక్యార్థ రూప లింగాంగ సంబంధ జ్ఞానా దావధికారాభావాత్। అనూచానస్య ... శబ్ద ప్రయోగాభావాత్। బ్రాహ్మణాది వంద్యత్వాభి

1 వైరాగ్యాదితి 2 ప్రకార 3 భావతః 4 మఖిలంపాపం స్మృతా

ధారా భావాత్। సామాన్య విశేష వీర శైవయోః బ్రాహ్మణాది శ ద్రై రసాధారణ లింగైశ్చ బ్రాహ్మణ పరత్వేవిశ్చితే తదపేక్షయా తృ తీయ స్యాసంసారి నిరాభార స్యాపి బ్రాహ్మణపర!త్వస్యావశ్య కత్వాత్. తస్యైవ। తత్రి ప్రతిపాద్యత్వాచ్చ స్థావర శబ్ద సన్నిధి 2స్మృత జంగమ శబ్ద స్యాన్యార్థ కత్వ 3స్ఫురణాచ్చ జంగమ శబ్దస్య సర్వత్రాపి యోగ పురస్కారేణైవ ప్రవర్తితత్వాచ్చ॥ తద్వరం జాగమం లింగ మిత్యత్ర జంగమో లింగమితి ప్రయోగార్థశ్చ తస్మా 4దవ్యుత్పన్న భ్రమ నిబం ధన ముల్లంఘ్య పరిహార్య మితి యుక్తి రుచి దేతత్॥

పరంతు। తత్ర దుక్త లక్షణ లక్షితస్య బ్రాహ్మణ స్యైవ లింగ ధారిణః లింగ వత్పూజ్యత్వ ప్రదర్శనాయ సాక్షా చ్ఛివ శబ్దేన చరలిం గ శబ్దేన జంగమ శబ్దేన వ్యవహృతస్య పూజాదికం కర్తవ్యం॥

ఆధునిక జంగమానాంతు జంగమ లింగత్వా ద్యభిమానః॥ స్మా ర్త మతే జటాధారి శూద్రాణాం పరమ హంస త్వాభిమాన వత్। శ్రు తి ప్రతి పాదిత పరమ హంసాది శబ్ద ప్రతి పాద్య త్వాభి మాన వ న్నోపప ద్యతే॥

లింగధారి శూద్రాణాం ఆధిక్య ప్రతిపాదక వచనాని స్వజాత్య పేక్షయా యోజనీయాని॥ తథాచ। సంసార కర్మ త్యాగాది ప్రతి పా దక వచనాని నిరాభార విషయాణి॥ అధికారి విశేష దీక్షా విశేష ప్ర తి పాదక వచనాని వీర శైవ విశేష విషయాణి॥ ఇత రాణి సామాన్య వీర శైవ విషయాణి॥ సర్వం 6 సామంజ స్యాత్॥

సకల పండిత పామర సాధారణ మేవ శాస్త్రం॥ ః7తథా సతి ని రాభారస్యైవ అత్యా శ్రమత్వం। ఇతరయో రన్యాదితి వాచ్యం॥ బ్ర హ్మచారి గృహస్థోవా వానప్రస్థో యతిస్తువా యస్తు లింగాంగ సంబంధీ సఏవా త్యాశ్రమీ భవేత్॥

---

1 త్వావశ్య 2 స్మృతేః 3 స్ఫురణోచ్చరేణ జంగ4 దపిశ్వేంస భ్రమ నిబంధన దుశక్యం జం గమ శబ్దః పరి హార్య పరిహార్యమితి ॥ 5 త్యా 6 సమంజసం 7 చత

ఇతి స్కాందాది వచనై బ్రహ్మచర్యాది యుక్తస్యాపి అత్యాశ్రమిత్వ కథనాత్। ఏతేన బాల్య ఏవ లింగ ధారణం కర్తవ్య మితి నియమః॥

బ్రాహ్మణాధికారికత్వం జీవేశాభేదః॥ కర్మ కర్తవ్యతాచ నేత్యాది శంకా నిరాకృతా। యత స్తత్త్వో వివేక సంపన్న ఇత్యాది పూర్వోదాహృత వచన సందర్భేణ[1] తద్వ్యవహరీ తార్థస్య స్పష్టముక్తత్వాత్॥

అతఏవైతదపి నిరస్తం॥ అలింగ ధారిణోపి శివ దీక్షా గురుత్వమితి యతః పూర్వో దాహృత వచనేషు లింగ ధారణ సంయుక్త తత్త్వవిచ్ఛివ సంయుక్త త్వా[2]ది విశేషణ విశిష్టస్యైవ గురుత్వాభి[3]ధానాత్॥

య[4]త్రాపి కారణా[5]ద్యాగమేషు ఆచార్య లక్షణ నిరూపణావసరే లింగ [6]ధారిత్వాది విశేషణ స్యానుక్తత్వేపి అనుక్త మన్యత్రో గ్రాహ్య మితి గుణోప సంహారోక్త న్యాయేన ఆచార్య లక్షణైక్యే సిద్ధే లింగ ధారిత్వాది విశేషణ స్యాప్యావశ్యక[7]త్వేన। గురుం తమేవ ప్రణమే న్నాపరం మతిమా న్నరః॥

ఇత్యాది వాతూలాగమ చంద్ర జ్ఞానాగ మాదౌ అన్యస్య గురుత్వేన స్వీకారే నిషేధాచ్చ॥ తస్మాత్। శివ సంస్కారిణాం చైవ। జ్ఞాన ధర్మ వతాం సతాం। అష్టా వింశతి భేదేన ప్రోక్తం శైవ మితి స్మృతం। కామికం యోగజం చింత్యం కారణ మిత్యష్టా వింశతి రాగమాః॥ ఇత్యాగమేషు వేదేషు వేదాంతోప నిషత్సుచ॥ ధర్మస్తు శాశ్వతః ప్రోక్తో ముఖ్యో మాహేశ్వరో మహా నితి। ఇతర తంత్ర ప్రోక్తేషు ఏవ మేవ కారణా ద్యాగమ పరిగణితేషు। అష్టా దశ పురాణానాం కర్తా సత్యవతీ సుతః। కామికా ద్యాగమానాంతు యథా దేవో మహేశ్వర ఇతి॥

---

[1] ర్భేణాత్ [2] త్వా(దితి) [3] మానాత్ [4] త్రా [5] కతిపయేషు కారణాది పూర్వాగమే [6] ధారణాది [7] త్వాత్

నిర్మితంహి మయా పూర్వం వ్రతం పాశుపతం శుభం గుహ్యా ద్గుహ్య తమం సూక్ష్మం వేద సారం విముక్తయే ॥ ఏవ పాశు పతో యోగ స్సేవ నీయో ముముక్షుభిః ॥ ఇతి । సూత సంహితాయాం కూర్మపురాణవాయవీయసం1హితాసంఖాతేషు బహు శిష్ట 2మతేషుతథా శంకర సంహిత పద్మ పురాణ వామన పురాణ భవిష్యోత్తర పురాణ గౌతమ స్మృతి మనుస్మృతి శాతాతప స్మృత్యాదిషుచ నీలక ంఠాచార్య మాయిదేవాచార్య కాళహస్తిదీక్షిత హరదత్త శాంభవానంద బ్రహ్మ విద్యాశ్వర్య అప్పయదీక్షిత జ్యోతిర్నాథ ఘంటానాథ సోమనాథా ద్యుదాహృత వచనేషు బ్రాహ్మణో త్తమస్య లింగ ధారణ ప్రతి పాదనాత్ ॥

తథా కరణస్య వేద ప్రోక్తత్వ ప్రతిపాదనాత్ ॥ తథా పూర్వ ముదాహృత శ్వేతాశ్వతరాద్య శ బహు వచన సందర్భానుసారేణ ఆచా రకమంత్రేణ మంగి ళ కర్తవ్య 4 తా ప్రతిపాదక శ్రుతి రివ తత్త దే వైకక స్మృతి వచనేన తత్త దాచారక శ్రుతి రివ లింగ ధారణ ప్రతిపా 5 దకాకా చన శ్రుతి రనుమేయా। అనుమిత శ్రుత్యపేక్షయా పురాత న మహా శైవాగ్ర్యవాహృత శ్రుతి వాక్యానా మేవ లింగధారణే తా తర్య మంగీకరణీయం॥

వస్తుతస్తు లింగధారణ ఏవ పూర్వ పక్షో దాహృత శ్రుతీనాం సుముఖత్వం॥ నను చోక్తం॥ సర్వ లింగస్థు స్థాపయతి పాణి మంత్రం ప విత్ర మితి॥ శ్రుతౌ లింగ ధారణ విధిత్వంనసంభవ తీతి చేత్ నస్థాపయ తీతి అకరణే ప్రత్యవాయ ప్రతి పాదక వచన బాహుళ్యాచ్చ నియమ విధి త్వాంగీకారాత్ ॥

నను చోక్తం। కర్తవ్యాకర్తవ్యతయో రేకవాక్యప్రాప్తత్వేనఇతరప ప్రవృత్తి రూపో నియమో నసంభవతీతి చేన్న॥ సహకా 7ర్యాంతర విధిః ప క్షేణ తృతీ యాంతద్వతో వి 8ధ్యా దిత్యధికరణే యస్మిన్ పక్షే భేద

1 హితేషు 2 బహుమ 3 మా 4 తాచ5 దకతా6 త్తనియ7 ర్యాద్యతి ద్యాదివదిత్య

దర్శన ప్రాబల్యాత్ ॥ మననం ప్రాప్నోతీతి నిది ధ్యాసనే ప్రవృత్తిర్నస్యా దితి పాక్షిక ప్రాప్తి మాత్రేణ నియమవిధే 1రభ్యుపగతతయా తన్న్యాయేన కర్తవ్యతా కర్తవ్యతయో రేకదా అప్రాప్తత్వేపి యస్మిన్ పక్షే కర్తవ్యతా నాస్తి । తథా అకర్తవ్యతాయ 2 ప్రాప్తత్వేన తన్నివృత్తేః కరణీయత్వేన నియమ విధే స్సంభవాత్ ॥

యద్వా ॥ ఇతర నివృత్తి ఫలక పరి సంఖ్యా విధిర్వాఽస్తు । ఇతి నకించి దనుపపన్నం యత్తూక్తం । పాణి మంత్ర మిత్యత్ర సాపేక్షత్వేన 3 సమా సానుపపత్తిరితి తత్తుచ్ఛం మననా త్రాయత ఇతి మంత్రం పాణౌ మంత్రం పాణి మంత్రం ఇతి సమాసస్య అకృతత్వాత్ । పరంతు పాణౌ మననం పాణి మననం పాణి మననా త్రాయత ఇతి పాణి మంత్రమితి 4 వృత్తి ద్వయ స్వీకారే సాపేక్షత్వేన సమాసానుప పత్త్యభావాత్ ॥

యద ప్యుక్తం । విద్యారణ్యా ద్యవ్యాఖ్యాతత్వేన శ్రుతిత్వే వివాద ఇతి నస్పష్టార్థ త్వాదినా తదా వ్యాఖ్యాతత్వాత్ ॥ తదవ్యాఖ్యాతత్వ మాత్రేణ శ్రుతిత్వే బహు వైదిక సమ్మతత్వాత్ ॥ శ్రుతిత్వ వ్యవహార విరోధాపత్తేః ॥

అన్యథా । ఏత త్ప్రతిపాదిత లింగ స్థాపన పూజాదిక మపి శ్రౌతం నస్యాత్ । ఇష్టాపత్తౌ ॥ స్థాపనా నర్హత్వేన ఉదా హృత శ్రుతి పూర్వోక్త భవ త్సిద్ధాంత గ్రంథ విరోధాపత్తేః ॥

యద ప్యుక్తందేవ ధారణో భూయాస మితి శ్రుతౌ । దేవేతి ప ద చ్ఛేద ఇతి తన్న శ్రుతి హాసనా శ్రుతి కల్పనా ప్రసంగ భయేన త త్సన్నిభ శబ్దైనైవ దేవ శబ్దేన ధారణ శబ్ద స్యాన్వయాత్ ॥

యదప్యుక్తం । 5యం మే హస్తో భగవానితి శ్రుతౌ హస్త ఇ తి ఏక వచన స్వారస్యేన శివపూజా సమయే శివాభి మర్శన దక్షిణహస్త ప్రాశస్త్య పరమితి తన్న ఇత్యధి కరణ న్యాయేన ఉ6ద్దేశ గతైకత్వ

1 రపిలని 2 యప్రాప్త (యఅప్రా) 3 మనసా 4 త్రింవ్య 5 త్వా 6 ద్దిశ్య

స్య వివక్షితత్వాత్ ॥

అన్యథా ఏక పురుష హస్తస్య శివాభి మర్శనత్వేన సర్వేషా మపి పూజాది 1 కరణం నస్యాత్ ॥ యద్య ప్యుక్తం అభిమర్శన ఇత్యత్ర అభిముఖ్యేన స్పృశతీ త్యర్థ ఇతి తన్న ॥ శివాభి మర్శ ఇత్యత్రాభి శబ్దస్యాభి ముఖ్యార్థ కత్వే అభ్రి పతి ఆభిముఖ్యేతి సూత్రేణ సమాసే అభిశబ్దస్య పూర్వ నిపాతాపత్తేః ॥

కించ కైముత్తిక న్యాయేన వామహస్త దక్షిణ హస్త శరీరస్య సర్వస్యాపి శివార్థకత్వేన ప్రాశస్త్య మితి పూర్వ పక్షే ప్రోక్తం। వామ హస్తో నిషిద్ధ స్థల మితితు శంకా పూర్వ పక్షఏవ శతధా ఖండితా। వామ హస్తస్య పూజాధికర2ణత్వేన ఏక హస్త కృత పూజా నిరర్థికా స్యాత్ ॥ ఇతి యదుక్తం। తత్తుచ్ఛం॥ ఋష్యాఖ తర్పణ పర మేశ్వర గంధ లేపనాదా। ఏక హస్తస్య ప్రాశస్త్యాత్ ॥ యథా కథంచి దితర హస్త స్యోప యోగిత్వే కథనే అస్మాకం సుతరాం పూజాది కరణత్వే 2 నోపయోగిత్వ మేవే తియత్కించి దేతత్ ॥

శౌచాచమనాది కాలే ధారణీయ మితి శ్రుత్యనుక్తత్వేపి పవిత్ర మితి విశేషణ సామర్థ్య సిద్ధ సార్వ కాలీన పవిత్రతా ప్రతిపాదక వచన శతానుసారేణైవ తత్కాలీన సాధారణ ధారణస్య సిద్ధత్వాత్ ॥ తదానీం లింగస్పర్శాభావ ప్రతిపాదక వచనానాం శ్మ3శి లింగ విషయవ్యాప్తి ఉక్త విషయత్వేన మద్ధృత లింగ విషయత్వేన విశేష వచనాను సారే ణోత్సర్గాప వాద న్యాయేన లింగస్య శౌచాచమనాది కాలే ప్యశుచిత్వా భావకస్య పూర్వ పక్ష ఏవ శతధా సమర్థితత్వాత్ ॥

యదప్యుక్తం। సాక్షా ల్లింగ సంబంధా భావేన యథా కథంచిత్పరం పరా లింగ సంబంధః సర్వేషా 4 మవసిద్ధఇతి తన్న ॥ హిరణ్యావృత కర్ణ కంఠ ధృత రుద్రాక్ష ధారణ వత్ ॥ లింగ తదాశ్రయ సంబంధస్య వివక్షి తత్వాత్ ॥

---

1 కారణస్యాత్ 2 నేన 3 శి 4 మపిశిష్ట

అత ఏవ । త్రిపుండ్రం యే వినిందంతి నిందంతి శివ మేవతే। ధారయంతితు యేభక్త్యా ధారయంతి తమేవతే। ఇతి । క్షరం ప్రధాన మమృతాక్షరం హరః క్షరాత్మనే వీశతి దేవ ఏకః । తస్యాభి ధ్యానాద్యోజనా త్తత్త్వభావా ద్భూయ శ్చాంతే విశ్వ మాయా నివృత్తిః ॥ ఇతి । పవిత్రంతే వితతం బ్రహ్మ ణస్పతే ప్రభు ర్గాత్రాణి పర్యేషి విశ్వతః ఇతి॥ యాతే రుద్ర శివా తనూ రఘోరా పాప కాశినీ। ఇతి। జాబాలోపనిష త్శ్వేతా శ్వతరోపనిష దృగ్వేద యజు ర్వేదాది వాక్యానాం పూర్వోక్త ప్రకారేణ లింగ ధారణే తాత్పర్యమంగీ కరణీయం॥విద్యారణ్య ద్యుక్తిషు మహా శైవా ద్యుక్తి ప్రతిబంధ్యాసమాధే యత్వాత్॥

వస్తుతస్తు । సిద్ధాంత శిఖామణౌ ॥ ఋగిత్యాహ పవిత్రం తే వితతం బ్రహ్మణస్పతే । తస్మా త్పవిత్రం తల్లింగం ధార్యం శైవ మనామయం । అఘోరా పాప కాశీతి యా తే రుద్ర శివా తనూః । యజుషా గీయతే । యస్మా త్తస్మా చ్ఛైవో ఘో వర్జితః ॥ ఇత్యాదినా శ్లోకః ॥ యో లింగ ధారీ నియతాంత రాత్మా । నిత్యం శివా రాధన బద్ధ చిత్తః । సధారయే త్సర్వ మలాప హత్త్యై భస్మా మలం చారు యథా ప్రయోగం ॥ ఇత్యాదినాఽగస్త్య ప్రతి రేణుకేన పూర్వోక్త శ్రుతి ద్వయస్య లింగ ధారణ పరత్వేన వ్యాఖ్యా 1 నాత్ । నిరాతంక మేవ లింగ ధారణ తాత్పర్యం ॥

విద్యారణ్యా ద్యుక్త్యపేక్షయా మహర్షి ప్రోక్త్యైక సర్వజ్ఞ రేణుక వ్యాఖ్యానాను సారేణైవ అర్థ స్వీకారస్య యుక్తత్వాత్ ॥ విద్యారణ్యాదీనా మపి హారికేశా యేత్యాదా వన్యథా ధర్మ ప్రతీతి రితి గాథా వర్ణనాచ్చ ప్రకరణాది విరోధా భావాచ్చ ఏత దుపబృంహక వచన ద్వయం తత్త మంత్రాది విద్రావణాఖ్య గ్రంథే భట్టోజీ దీక్షితాది సనాతనై రప్యుదాహృతం ॥

యదప్యుక్తం ॥ నిషేధ వచన సత్త్వేన లింగ ధారణ స్యానర్హ

---

1 తత్వాత్

తత్వాచ్ఛ్రుతీనాం తత్ర తాత్పర్యం నాస్తీతి తదతి తుచ్ఛం ॥ తథాహి ॥ కిం నిషేధ మాత్ర వచన సత్వేన లింగ ధార్యత్త్వ మాధికారి నిరూపక వచనానాం 1 అప్రామాణ్యం ॥

ఉత తేషా2 మనన్యథా సిద్ధత్వేన వా నాద్యః । తథా సత్యాశ్రమ భేదేన వర్ణ భేదేన యుగ భేదేన శాఖా భేదేన దేశ భేదేన కాల భేదేన పురుష భేదేన వస్తు భేదేన సామాన్య విశేషా ద్యనుసారేణ వ్యవస్థిత మపి పరస్పర విరుధ్యమాన సర్వ శాస్త్రం సశ్రుతి స్మృతి సేతి హాస పురాణాగమం బహ్వ్యక్షమాణం ప్రసజ్యేత॥

తథాహి । సామాన్యతశ్శిఖా యజ్ఞోపవీత గాయత్రీ పరిత్యాగే పాతిత్య ప్రతిపాదక వచనానాం। విశిష్యచ ఆపస్తంబాది కృత సన్యాస నిషేధ కానాం। సామాన్యతో హింసా వినిషేధ ప్రతి పాదకానాం । యతి యాగాది విషయత్వేన అనిషద్ధానా మపి వాక్యానాం సత్వాత్ । తథా కృషి పాశు పాల్య వాణిజ్యాది నిషేధ కానాం కలి యుగ బ్రాహ్మణా ద్యవిషయ కానాంఏక హస్త కృత కర్మాది నిషేధకానాం। యజుశ్శాఖాతర్ప ణాద్య విషయకానాం। ఋక్శాఖా తర్పణాది విషయ కారిణాం। అపరాహ్ణ వ్యాప్త్యమావాస్యేతి క్రమణదోష ప్రతిపాదకానాం ప్రథమ శాఖాద్యవిషయ కారిణాం। మాతుల కన్యా పరిణ యాది నిషేధకానాం। ఆంధ్రి దేశా ద్యవిషయ కారా ణాం। శివ భక్తి విభూతి రుద్రాక్ష ధారణ నిషేధకానాం। విష్ణు పూజావిష్ణు భక్తి నిషేధకానాం వచనానాం సత్వేన సర్వ శాస్త్రమప్రామాణ్యమేవ స్యాత్ ॥

తథాచ బౌద్ధ నేవ ప్రచ్ఛన్న రూపేణావ తీర్య సర్వ శాస్త్రస్యాప్రామాణ్యం వక్తుం ప్రవృత్తోపి కించి చ్ఛాస్త్రస్యాప్రామాణ్యంవదతీతి సర్వై ర్వైదికై ర్బహిష్కార్యః॥

న ద్వితీయః॥ ఉదితాను దిత హోమ స్థల ఇవ। నహి నిందా న్యాయేన తత్త త్స్మృత్యాది ప్రోక్త లింగధా రణా నిషిద్ధ వచనా

1 ప్రామాణ్యం 2 అన్యథా 3 ణనిషి

నాం అగ్నిహోత్రాది కర్మ స్తుతి పరత్వేన అన్యథా సిద్ధత్వాత్।
తథాహి! అగ్నిహోత్రాది కర్మానవశ్యకతాం ప్రతిపాద యి ష్యద్భిః తత్తత్స్మృతిం కర్తృభిః స్మృతి కారాదిభిః। తన్నిందా పురస్సరం కర్మాభిముఖ్యం ప్రతిపాదితం॥

ఏవం లింగ ధారణా వశ్యకతాం నిరూప యిష్యద్భిః శైవాది 1 పురాణ కారాదిభిః అలింగ ధారి ముఖావలోకనే 2 సూర్యావలోక నాది ప్రాయశ్చిత్తాది పురస్సరం। భవి స్పర్శ రాహిత్య ప్రతిపాదక పురస్సరం। అలింగ ధారణాదినిందా కృతా।తథా చోభయత్రాపి నిందా యాం తాత్పర్యం నాస్త్యేవ॥ కింతు స్తుతా వేవ। అవశ్య మేవం వ్యవ స్థా ఆశ్రణీయా॥

అన్యథా॥ విష్ణు పురాణా దిషు శివనిందా శివాప కర్ష శివ పూజా విభూతి రుద్రాక్ష ధారణ నిషేధ ప్రతిపాద కానాం శివ పురాణాదిషు 3 విష్ణో శ్శివేన సామ్యంతు యోవదే త్సోంత్యజో ధ్రువ। తస్య పాపాని నశ్యంతి శివ రాత్రి ప్రజాగరాత్॥ 4 ఇత్యాదినా విష్ణ్వప కర్ష విష్ణుపూజా నిందా ప్రతిపాద కానాం స్మృతిష్వ ప్యాపస్తంబాది కృతస న్యాస కృత నిషేధక వచనానాం గార్హస్థ్య ప్రశంసా సమయే సన్యా సినః కస్యా ప్యుపకారో నభవతి॥ గాయత్రీ శిఖా పరిత్యాగేన పాతిత్యసంపాదకః తద్వతః॥ ఇహ లోకేపి దుఃఖ మేవ పరలోకేపి దుఃఖ మేవఇత్యనేక ప్రకారాణాంకా కథా స్యాత్ ॥ ఇద మేవ వ్యవస్థాపితం చోక్త న్యాయాను సారేణో దాహృత స్థలే పూర్వాపర్యా లోచనే మాహాత్మ్యేచ్ఛ తత్ర చోక్త న్యాయేన నిందాయాం తాత్పర్యాభావాత్॥

లింగ ధారణం ఉత్తమాధి కారికం శ్రేష్ఠ మేవ। నచైవం శ్రుత్యా మాచా రాధి కారి వ్యవస్థాభావ ప్రసంగః॥ తత్ర దాచార ని

1 భిః పురాణాదిభిః 2 శివా 3 యస్తు శివేన విష్ణోస్సామ్యం వదతి సోంత్యజో నాం త్యజః। తేషాం 4 ఇత్యాదిత్య పురాణావి పఠితానాం

దూషణ స్థల ఏవ। యత్ర శాస్త్రే యాదృశమధికారిణం పురస్కృత్య యా
దృశాచారః ప్రతిపాద్యతే తత్ర1 తాదృశాచారస్తాదృశ2స్యాధికారికః ఏవం
చ శివ భక్తానూచాన బ్రాహ్మణోత్తమం విషయీ కృత్య వైదిక మం
త్రై ర్లింగ ధారణేనా దీక్షాది శ్రుత్యుక్త కర్మాది ప్రతిపాదనాత్ ॥

శివభక్త్యాది విశేషణ విశిష్టః శివాగమే వేదోక్తా చారేధికారీ।
విష్ణు భక్త్యాది విశేషణ విశిష్టః। తత్తద్వ్యవసాపితా చారేధికారీ ఉభ
య హీనోర్థత్వ సమర్థత్వ విద్వత్త్వాద విశిష్టః శ్రౌత స్మార్త కర్మణ్యధి
కారీ శక్త్యాది భేదేన శ్రౌత స్మార్తయోః ఇవ విరక్త్యాది భేదేన చతుర్వి
ధ సన్న్యాసేష్వివ భక్త్యాది భేదేన పీఠ మధ్యే లింగ పూజా శివ దీక్షా
లింగ ధారణాది శైవాచారేషు అవాంతర భేదా ద్రష్టవ్యాః ॥

సన్న్యాసే విరక్తి రివ శైవాచారే భక్తి రధికారి తావచ్ఛేదికా।
పరమహంస సన్న్యాసే విరక్తి విశేష ఇవ లింగ ధారణే భక్తి విశేషో
ధికారితా వచ్ఛేదకః ॥ వామ శాక్తే యోచ్ఛిష్ట గాణాపత్యాదౌ తత్త
త్కామనావా నధికారీ తు ముముక్షుః తథా ప్రతిపాదనాత్॥

నచ। జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గ కామో యజేతేత్యాదౌ త
త్తత్కామేన తత్రాధికారీ స్యాత్ ॥ నతు ముముక్షు రితి వాచ్యం॥
శ్రుతిః ॥ ధర్మేణ పాప మపనుదతి తమేవం వేదాను వచనేన బ్రాహ్మ
ణాదివి విషంతి యజ్ఞేన దానేన తపసా నాశకేన క్షేమేన ఇత్యాది శ్రు
తి వాక్యై రుభయత్రా ప్యధికారి నిశ్చయాత్ ॥

నచ ద్విజం పురస్కృత్య కర్మాధి నిషేధా ల్లింగ ధారణ
నిషేధేపి ద్విజాధికార స్స్యాదితి వాచ్యం ॥ పూర్వోక్త న్యాయేన ని
షేధ వచనానాం తత్ర తాత్పర్యా భావాత్ ॥ తథాచ నియమే తా
త్పర్యేనేతి యాదృశ కర్మాచారో విశేషనీయః ॥ ఇయాంస్తు విశేషః ॥

లింగ ధారణాది పురాణాగమాచారే కాశ్యాది తీర్థ యాత్రా
దావివ పండిత పామర 4 నీచానీచ సాధారణ్యేన భక్తమాత్ర స్యైవా

1 తదా 2 శోధకారి 3 ణాదిదీ 4 వచశ్యాదౌ

ధికారిత్వం। శ్రౌత స్మార్తాచార మాత్రేతు అధీతత్వాది విశిష్ట ద్విజ విశేష స్యాధికారిత్వం॥ ఉభయ విశేషణ విశిష్ట స్యోభయమాత్రా ప్యధికారిత్వం॥

కర్మశోధ తాంతః కరణ సాధ్య శివ భక్తి యుక్తో లింగ ధారి ద్విజోత్తమః। శ్రుతి స్మృత్యాగమాచారవాన్ సర్వా పేక్షయా అధికః। అధికాచార వత్వాత్॥

1 యస్తు ద్విజో భక్తి యుక్తో లింగ ధారీ స్యాగమోక్తా చారవాన్ శ్రుత్యాది కర్మకర్త్రపేక్షయా నాధికః॥ యస్తు తాదృశో ప్యధికార్య 2పి శ్రౌతాది కర్మ నకరోతి। సః తదపేక్షయా న్యూన ఇతి ఏవం వ్యవస్థా కల్పనే శంకర సంహితా వచనాని పూర్వోదాహృత వచనాన్యపి మూలం॥

యద్యపి। తత్ర తత్ర తత్తత్కర్మ ప్రతిపాదక స్థలే తత్తదాధిక్య మర్థ వాద రూపేణ ప్రవృత్తం తథా ప్యనన్యథా సిద్ధాధిక్య ప్రతిపాదక వచనై ర్యుక్తిభిశ్చ శ్రౌత స్మార్తాచార వల్లింగ ధారిణః సర్వాధిక్యం ప్రతీయతే॥

తత్త్వ మీశ్వరో వేద॥ అత ఏవ మహిమ్న స్తవే॥ త్రయీసాంఖ్య మితి। సామాన్యతః। ఋజు కుటిల మార్గత్వ ముక్త్వా అంతే పశుపతే స్సర్వ మతస్థ గమ్యత్వం ప్రతిపాదితః॥

ఏవంచ పూర్వోక్త విశేషణ విశిష్టాధికారి భేదేన సర్వ శాస్త్రం ప్రమాణ మేవ॥ నచ బౌద్ధ శాస్త్రస్యాపి మోక్షార్థత్వేన ప్రామాణ్య ప్రసంగః॥ నమూల మతే ష్యూక్త నియమాత్॥ నిర్మూల తురుష్కాది మతానాం ప్రామాణ్యా నంగీకారాత్॥ యద్వా యస్మిన్ 3 శాస్త్రే వేద ప్రామాణ్యం బహు స్థలే వేద సంవాద శ్చాస్తి। తచ్ఛాస్త్ర స్య ప్రామాణ్యాంగీ కారాత్॥ 4 అస్మిన్ శైవ శాస్త్రే శివ పూజా శివో పాసనాదినాశివ తత్వ ప్రతి పాదనాత్। వేద సార మయత్వం వై

1 ద్విజస్తు 2 ప్యశ్రౌ 3 వేద 4 యస్మిన్ వీరశైవ 5 తత్వాది

ష్ణవాఅపిస్వాభి ప్రేతార్థానుసారేణ 1 వేదాంతానాం తాత్పర్యా వర్ణయంతీతి సం 2 పాదయతి బౌద్ధ శాస్త్ర వైలక్షణ్యా ॥

అత ఏవ బౌద్ధ శాస్త్ర నిషేధ వచనానాం సురా పానాది నిషేధకానా మివ నిషేధ ఏవ తాత్పర్యం॥ యత్ర ఉభయత్రాపి విధయుభయత్రాపి నిందా త్రైవ నహి నిందా న్యాయాను సరణాత్ । తస్మాద్యత్కించి న్న్యాయాను సారేణ శాస్త్రస్య పరస్పర విరోధశాయుపన్యాత్యైకపరస్పర విరోధిత్వే నాప్రామాణ్య వ్యాది బౌద్ధ చైకస్యః స్యాదేతత్ యదిసామాన్య తోనిషేధ వచనాని స్యుః॥

కింతు సూత సంహితాదిష్వేవ హీనాధి కారికత్వేన వ్యవస్థాకృతా॥తథాహి॥శ్రుతి పథ గళితానాం తంత్ర మార్గే ప్రవేశ ఇత్యాదినోక్త్యా శివాగమోక్తా శ్రమ నిష్ట మానవాః । త్రిపుండ్ర 3 లింగంచ సదైవ ధారయేత్ ॥

ఇత్యాదినా తాదృశేన తద్ధారణం కర్తవ్యం ॥ ఏవం విష్ణ్వాగమోక్తాశ్రమ నిష్ఠ మానవాదిభి రిత్యనేన శంఖ చక్ర ఊర్ధ్వ పుండ్రాది ధారణం కర్తవ్య మిత్యుక్తం । ఏవమేవాన్యత్రాపి వ్యవస్థా కృతా॥

తతశ్చ లింగ ధారణం కథం । ద్విజ బంధు విషయ మితి చేన్న సత్య ముక్తం తథాపి । తత్తథా సంగచ్ఛేత యది లింగ ధారణ నిరూపణ స్థలే ఉత్తమాధి కారి తత్కర్తవ్యత్వేన వ్యవస్థాపిత తత్త వ్రాపత్తాది కర్మా4పి పనిరూప్యేత ॥ ఏవమపి తన్నిరూపక వచనానాం ఏతద్వ్యవస్థాయాం బాధ ఏవాశ్రయేత ॥

తథా । బ్రాహ్మణో కుల జోవిద్వాన్ భస్మ ధారీ భవేద్యది । వర్జయే త్తాదృశం దేశం మద్యోచ్ఛిష్ట ఘటం యథా ॥ ధూపాగ్నిం దీప తైలంచ భస్మ చాస్థి రజస్వలాం । ఏతాని బ్రాహ్మణ స్పృష్ట్వా సవాసా జల మావిశేత్ ॥ ఇత్యాది పద్మ పురాణ శంఖ స్మృతి నిషేధ వచనై స్తదేత త్పాశుపతం వ్రతం । తచ్చాప్యభవం పరితం ॥ ఇత్యాది

1 వేద 2 సంపా 3 లింగేతు 4 దినిరూప్యో

జాబాలోపనిష త్కాలాగ్ని రుద్రోప నిషత్కృత వ్యవస్థయా చ పాశు
ప1తాంగ మేవ స్యాత్। సర్వ బ్రాహ్మణాధి కారికం నస్యాత్। స్వర్ణస్తే
యం బ్రహ్మ హత్యాంచ కృత్వా భస్మ చ్ఛన్నో భస్మ శయ్యా శయాన
ఇత్యాది శాతాతప స్మృతి వచనైః ప్రాయశ్చి త్తాగం తద్ధార 2 ణం
స్యాత్।

ఏవం గోపీ మలిన ధాతు శివ స్పృశతి యో ద్విజః। స స్త్రైకవిం
శతి కుల స్సోనుష్యం నరకం వ్రజేత్। ఊర్ధ్వ పుండ్రం మృదా కుర్యా
ల్లీలయాపి కదాచన। తదా కారేణ శ స్త్రేణ పీడ్యతే యమకింకరైః। త్రి
పుండ్రం సుర విప్రాణాం వర్తులం నృప వైశ్యయోః। అర్ధ చంద్రాతు
శూద్రాణా మన్యేషా మూర్ధ్వ పుండ్రకం। ఇత్యాది విస్తర భయాన్న
లిఖితం।

లిఖితైః వ్యవస్థాపకైః గారుడ పురాణ స్మృత్యాది వత్త్రి వచనై
రూర్ధ్వ పుండ్రాది ధారణం అత్యంత నికృష్ట జాతి విషయ మేవ స్యాత్

ద్విజానాం శివో దేవతా క్షత్రియాణాం విష్ణుర్దేవ తేత్యాది నా
వ్యవస్థాపకై రనేక పురాణ వత్త్రి వచనై ర్విష్ణు బ్రాహ్మణ పూజా నస్యా
త్। యది సర్వాధి కారికత్వ ప్రతిపాదక వచనానా మపి వ్రతా ద్యం
గత్వ వ్యవస్థాపక వచనానాం అన్యథా ఉప్యుపపత్తి, రితి బ్రూషే। ప్ర
కృతేపి తుల్యం దీయతాం దృష్టిః। వస్తుతస్తు కాశ్యాది తీర్థ యాత్రా
దా విష లింగ పూజా లింగ ధారణాదౌ శిపిచతుర్వర్ణానా కారికత్వ ప్ర
తిపాదనాత్। శ్రుతిపథ గళితానా మపి తత్రాధి కారః తాదృశై రపిఆ
గమా చారేణ ధారణో పాయః కర్తవ్య ఇతి ప్రతిపాదితం।

ఏతావతా శ్రౌతై రాచరణీయం కథం నస్యాత్।4కిం బ్రహ్మహ
త్యా కర్తృభిః కాశీ గంతవ్యే త్యుక్తే తదకర్తృభి రగంతవ్యా భవతి। ఉ
భయ విధి వచనాను సారే ణోభయో రపి అధికారిత్వం।

1 తమేవ 2 ణ మేవన 3 నివ 4 నహి

అస్మిన్నా తథాచారత్వేన కీర్తిత త్రిపుండ్ర ధారణాదిక మశ్రౌతం నస్యాత్॥ పరమార్థస్తు శ్రౌతాశ్రౌత భేదేన ఆగమానాం ద్వైవిధ్యాత్॥ అశ్రౌతాగమ ప్రవేశ మనుస్మృత్య తథా ప్రోక్తః॥

అన్యథా తత్రైవ కామికా ద్యాగ1మార్గస్య సర్వోత్కృష్టత్వ ప్రతిపాదన విరోధా పత్తేః॥ తస్మాన్నహి నిందా న్యాయా నుశ్రుతి వ్యవస్థయా సూత సంహితా కృత వ్యవస్థా బాధి 2 కాన భవతి॥ యద్వా షోడశి గ్రహణా గ్రహణ వత్। 3 వ్యవస్థిత వికల్ప ఏవాశ్రియణీయః॥ నచ విగమకాభావః॥ నిర్మాల్య భక్షణాభక్షణనిషేధ వచనేష్విన భక్తా భక్తయో రేవ వ్యవస్థా నియమకత్వాత్॥

తథాచ లింగధారణ నిషేధ వచనా న్యభక్త విషయాణి॥ తద్విధి వచనాని తు భక్త విషయాణి॥ నచ లింగ ధారణ నిషేధ వచనానామపి భక్త విషయత్వ మేవాంగీకరణీయం ॥ ఇతి భవ దాగమ ప్రణీత పీఠ మధ్యే లింగ పూజాదిక మపి సిద్ధమితివాచ్యం॥ తన్నిషేధక వచనానాం సంప్రదాయాగత లింగ ధారి భక్త విషయత్వాత్॥

యద్వా భక్తి విశేషస్య లింగధారణాధి కారితావచ్ఛేదకత్వేన తద్వచనానా మపి తాదృశ విషయత్వాత్॥ కేచిత్తు యథా సంప్రదా యాచారం వ్యవస్థా పయంతినరి చాస్మిన్ దీక్షా భక్తి విశేషయుక్త సంప్రదాయా చార రహితే లింగ ధారణే సతి తద్ధారణ నిషేధః॥ తద్విషయేపి స్యాదితి వాచ్యం॥

తాదృశ స్థలే తృతీయ సప్తమ్యో ర్బహుళ మితి బహుళ గ్రహణా 7 చ్ఛబ్దవ్యవస్థిత వికల్పస్య ప్రయోగాను సారేణైవ తాదృశాచారేణ పూర్వ జన్మ సాంప్రదాయాచార స్యానుమేయ8త్వాత్ ఆచా 9 రాణా మనాదిత్వాదతి వ్యవ10స్థాం స్థాపయంతి॥

---

1 మవచనస్యమార్గస్య 2 తా 3 వ్యవస్థైవ 4 ద్విరి రాద్యా 6 పత్తే 7 ఎలబ్ద 8 త్వం 9రమ10 సాంప్రా [స్థాప యంతి]

తత్తు నోపపద్య తే। తథా వ్యవస్థాపనే ప్రమాణా భావాత్ భక్తి మాత్రస్యాధి కారిత్వ ప్రతి పాదనాత్। సూత సంహితాద్యుక్త అ ధికార్య సంగ్ర హాత్। తతశ్చ భక్తి విశేష మాత్రై త్యైవ వ్యవస్థా ఆశ్ర యణీయా॥

కథ మన్యథా పంచ పూజా స్థలే సామాన్య ప్రతిపాదక వచ నాని న్యూనాధిక భావ ప్రతిపాదనే దోష వచనాని చోల్లంఘ్య శివ పి ణ్డే కతర మత్కృష్టం మత్వా। ఏకతరం మధ్యే పూజ యంతీతి వ్యవస్థా పరమతే వ్యుప పద్య తే॥

1యద్వా ఛాగ పశు న్యాయేన ఇక్పరిభాషా లోంత్యజ పరిభా షాకిత్యాచ సామాన్యతో లింగ ధారణ నిషేధ వచనా నాం శంకర సంహితా పద్మ పురాణాదిషు లింగ ధారణం ప్రతిపాద్య తే॥

నాభే రధస్థా ల్లింగస్య ధారణం పాపకారణం। నాభే రధో లిం గ ధారీ పాపాత్మాచ సచోచ్యతే। అధ మాధమ మాఖ్యాతం నీవీ బం ధాది ధారణం। ఇత్యాద్యుంగ నిషేధ వచనై రార్థ మంగీకృత్య హా తా కోపోదక్యాది భక్షణ నిషేధ వచనానాం శ్వేత వాతాకాది విశేష ణ నిషేధ విషయత్వ వత్ సామాన్యతో జగత్కారణ తత్ప్రతి పాదక శ్రుతీనాం జగ త్కారణ బ్రహ్మ విషయత్వ వత్ త్రిపుండ్ర ధారణ ని షేధ వచనానాం మృద్ద్రవ్యత్వాది విశేషత్వ వత్ ఊర్ధ్వ పుండ్ర ధా రణ నిషేధ వచనానాం భస్మ ద్రవ్య విషయత్వ వచనానాం భస్మ ద్ర వ్య విషయత్వ వచ్చ వ్యవస్థాప నీయం॥

నచ సామాన్య నిషేధ వచ నానాం విశేష నిషేధాను వచ నాను సారేణ విశేష నిషేధ పరత్వేన హింస్యా దిత్యాది నిషేధస్య బ్రాహ్మణో నహంతవ్య ఇత్యాది నిషేధ పరత్వే తదితర హింసా కర్త వ్యాస్యాదితి వాచ్యం॥ ఇతర హింసా కర్తవ్యతా ప్రతి పాదక వచ నా భావాత్ అగ్రే పాపాధిక్య ప్రాయశ్చిత్త ప్రతి పాదనాత్॥ గ

1 యద్వా కదాచిత్ పఠిత్వా

న్నిషేధ ద్వయస్య ప్రయోజన వత్త్వేపి వార్త్తాకాదిషు నిషేధ ద్వయ స్య ప్రయోజనాభావే నిషేధ విశేషస్య సామాన్యనిషేధ సంకోచత్వే నైవ ప్రయోజన వత్త్వాచ్చ॥

యద్వా। స్వతో వేదాధ్యయన స్యైవ గురుం వినా స్వాశాలి౦ గ ధారణస్య నిషిద్ధత్వాత్॥ తద్వచ నానా మపి తద్విష యత్వం॥

యద్వా। ప్రమాదా త్పతితే లింగే ప్రాణానపి పరిత్యజేత్। పతి తే ప్రాణ లింగేతు ప్రాణాన్ ధత్తే నరాధమః। సచండాల ఇతి జ్ఞేయశ్శివ ద్రోహీ నసంశయః॥ ఇత్యాదినా లింగే గతే సతిపునశ్శ్వరమాన్తరేణా స్య లింగ ధారణస్య నిషిద్ధత్వాత్॥ తద్వచ నానామపి తద్విషయత్వం॥

యద్వా శ్రౌతాశ్రౌత భేదేన ఆగమ ద్వైవిధ్యాత్ తద్వచనా నా మపి అశ్రౌత లింగ ధారణా చార విషయత్వం॥ వామం పాశు ప తం సోమం లాకులం చైవ భైరవం। నసేవ్య మేత త్కథితం వేద బా హ్యంతథేతరత్॥ ఇతి వచనైకార్థ్యాత్॥

యద్వా। యథా శ్మశానజం కాష్ఠ మనర్హం సర్వ కర్మసు॥ త థా చక్రాంకితో విప్రః సర్వ కర్మసు గర్హితః॥

ఇత్యేతాదృశ వచనైఃయస్తు సంతప్త చక్రాంగీ లింగాంకిత తను ర్ద్విజః నాధికారీ సవిజ్ఞేయః। శ్రౌతస్మార్తేషు కర్మసు॥ ఇత్యాదివచనైకా న్తే శ్మశాన కాష్ఠ సాదృశ్యే నతప్త చక్రాది ధారణ నిషేధానంతరంలిం గ ధారణ నిషేధాత్॥ తన్నిషేధస్యాపి తప్త లింగాంక ధారణ నిషేధ పరత్వం॥

యద్వా హరి హరా భేద వాది మతే శంఖ చక్రాది శూలిలిం గాది ధారణస్య అవైదికాగమేషు ప్రసిద్ధత్వాత్॥

కించ భవ దుక్తాశ్రౌత బ్రాహ్మణ విషయత్వ రీత్యాపి తస్య ప్ర తిశయిత స్వగురు త్వేనాంగీ కార్య త్వాత్। శ్రౌతాధి కారిత్వ మా యాస్యతి॥

కించ పూర్వోక్త వచనేషు వీర శైవ త్రైవిధ్యస్య ప్రోక్తత్వాత్। కర్మాధికారిత్వ నిషేధ వచనానాం సిరాభారి విషయత్వాత్। న్యూనత్వ ప్రతి పాద కేతర నిషేధక వచనానాం సామాన్య వీర శైవ విషయత్వం భవతు। ఇతరేషా ముత్తమాధి కారికత్వ లింగ ధారి కర్తవ్య తత్త చ్ఛ్రౌతాది కర్మాధి కారికత్వ ప్రతి పాదక వచ నానాం వీర శైవ విషయత్వ మితి నకోఽపి ద్బాధకం॥

వస్తుతస్తు। కలి యుగే బ్రాహ్మణాదీనాం ద్రవ్య మన్త్ర శుద్ధ్యాదీనా మభా వేన శ్రౌతాది కర్మ న్యనధికారితా। రాజ బ్రాహ్మణాదీనాం నీచ శైవాదినా నష్ట బ్రాహ్మణానాం సుతరా మపి తవ ధికారి తేతి భవదుక్త నీచ బ్రాహ్మణ విషయక వ్యవస్థాను రోధేన ఇదానీంతన బ్రాహ్మణ విషయత్వ మాయాస్యతి॥

తాదృగ్గుణ సంపన్నః కశ్చన మృగ్యతే చేత్ అస్తి చేత్ సంప్రదాయాచార రహిత శ్రౌతాగమ మార్గ తత్వ తద్విషయోఽపి భవతి సోఽపి భక్తి చ్ఛేదీ త్య స్మాభి రుచ్యతే।

నేతి భవ న్మతం తద్వేద శాస్త్ర పురాణాగమ శిక్షిత బుద్ధి మద్భిః విమృశ్యతే చేద్విమృశ్యతాం నామ। సంప్రదాయాగ తాచారాణాం తాదృశాచారాణాం శ్రుతి స్మృతి పురాణాగమా చారాధి కారితా అవర్జనీయేతి మాధ్యస్థ్యేనోక్త మేవేతి తత్వం॥

త స్మా 1 న్నిగమాగమ వచనానాం అనేక వ్యవస్థాపితత్వాచ్చ। భూ ప్రతిష్ఠిత లింగస్య భూమే రివ దేహ ప్రతిష్ఠిత లింగ స్యాత్యంత శుద్ధి సంపాదకత్వాత్। విభూతి రుద్రాక్ష యజ్ఞోప వీతాదీ నామపి శి

1 నిషేధవ

వాత్మకతయా ధార్యత్వ ప్రతిపాదనాత్। అత ఏవ సరస్వతీ వేద పురుషాది రూప దేవధార 1 ణా మేవ శ్రేష్ఠ్యాత్। అతఏవ రుద్రన్యాసే తస్య దక్షిణాపార్శ్వ ఇత్యాదినా తన్ముఖం స్థిత్వా ఆత్మని దేవతాః స్థాపయే ది త్యాదినా శిరసి మహా దేవ స్తిష్ఠ తీత్యాదినా అత్యంత మలావిల దేహ శుద్ధి సంపాదనార్థం భావనయా తద్దేవతా స్థాపన ప్రతిపాదనేపి సాక్షా త్పరమేశ్వర ధారణ స్యాత్యంత శుద్ధి సంపాదకత్వాత్॥

ఏవ మేన శివ మంత్రాది జప సమయే ఆధారాది చక్రేషు బాహ్యాంగేషు అంత ర్యాత్మక బహి ర్యాత్మక రూప దేవ ధారణస్య నీలకంఠ మాత్ర2 కాష్ట త్రింశ త్కలా న్యాస రూప దేవ ధారణస్య తత్త దాగమమంత్ర ప్రతి పాదితస్య న్యాస రూపేణాత్మశుద్ధి సంపాదనార్థత్వేన సర్వోపాసక వైదిక సమ్మ తత్వే సాక్షా త్పరమేశ్వర ధారణస్య ముక్తి సాధిమ్యా దత్యంత శుద్ధి సంపాదకత్వాత్॥

అతఏవాగమేషులింగ ధారణస్య జపసమయే అనేకరుద్రాక్ష ధారణ తుల్యత్వ కీర్తనాత్। తాపనీయో పనిషత్సు అకారం బ్రహ్మాణం నాభౌ ఉకారం విష్ణుం హృదయే। మకారం రుద్రం భ్రూమధ్యే। ఓంకారం సర్వేశ్వరం। ద్వాదశాంత ఇతి దహరం పుండరీకం వేశ్మే త్యాదినా క్త్యే రాధారే కనక ప్రఖ్య మిత్యా ద్యాగమైశ్చ ప్రతిపాద్య పరమేశ్వర ధారణస్య మానసస్య సర్వ వైదిక సమ్మతత్వేన మానస పూజా సమర్థస్య బాహ్య పూజా కరవత్। సర్వథా మానస లింగ ధారణ సమర్థస్య బాహ్య లింగ ధారణస్య న్యాయప్రాప్తత్వాత్॥

అత ఏవ కాశీ విశ్వేశ్వర ముద్రాం ఉమా మాహేశ్వర ప్రతి మాంచ పాప శుద్ధ్యర్థం అంగుళ్యాదా విలిఖ్యాపి ధారణాత్॥ అత ఏవ

---

1 ణాశక్షు తాత్మకత్వ ప్రతిపాదనాత్ 2 కవ త్రింశ 3 మాత్ర

ఉమా మాహేశ్వర వ్రత సంకల్పాదౌ పంచ వక్త్రాదీశ్వరత్వేన రూపత్వేన కల్పి1తదారధారణసమయే" గృహ్ణామి దార రూపంత్వాం" ఇతి మంత్రేణ శివ స్వరూ2ప ధారణస్య ప్రతిపాదనాత్॥

శంకర భా 3 ష్యే కార్య కారణస్య యోగ విధిః దుఃఖాంతాః పంచ పదార్థా పశు పతీశ్వ రేణ పశు పాశ మోక్ష యోపదిష్టా ఇత్యాది ధారణ శక్తి కా వ్యాఖ్యాయాం శంకరాచార్యై రాగమ సంకేతిత పదార్థాః। మోక్షార్థత్వేనోపదిష్టాః॥

ఇత్యుక్త్వా కేవల నిమిత్త కారణవాది మహా పాశుపతైక దేశ సిద్ధం నిరాకృత్య మహేశ్వర మతైక దేశ సిద్ధిత పదార్థానా మనిరాకరణాచ్చ ఆచారాచ్చ బహుళ వచన సిద్ధత్వాచ్చ లింగ ధారణం 4స్వేష్టమేవేతి శ్రుతీనాం లింగ ధారణే తాత్పర్య మన వద్య మిత్య వష్టాపయేత్॥ శ్రుతి విహిత పూర్వోక్త విధి వచనానాం నిమిత్త మేవేతి లింగ ధారణం శ్రౌత మితి రాద్ధాంతః॥

శ్లో. అద్వైతోద్ధత కుంభి కుంభదళనే నాకుంఠైక కంఠీరవో
గర్వోత్తంభిత పాంచ రాత్ర నిబిడ ప్రాలేయ చండ ద్యుతిః।
పాషండాబ్జ మద ద్విపో విజయతే బౌద్ధాద్రి ఘోరాశనిః।
శ్రీమ త్పండిత మల్లికార్జున గురు ర్విద్వ త్సభా పూజితః॥

శ్లో. స జయతు గురు మూర్తి స్సర్వ సంస్తుత్య కీర్తిః।
కలితుహిన పతంగః కల్మషాఘౌఘ భంగః
పశు పతి సమ రూపః పాటితాశేష పాపః।
పర శివ గత భావః పండితారాధ్య దేవః।

1తధారణ 2 పదారధార 3 ష్య 4 శ్రేష్ఠ 5 నోద్యదౌది) పంచాననో

శ్లో. అనంతం యద్బ్రహ్మాహు నిరతిశయ సచ్చిత్సుఖ వపుః
పరాభూతా ద్వైత ప్రకర విదితం ప్రత్యగుదితం।
అఖండార్ధే. ... ...

ఇత్యేతాదృశ పురాతన నిబంధన ప్రకార ప్రతిపాదిత శ్రీమ
ద్వేదమార్గ స్వర్గాపవర్గ సర్గ నిసర్గ గర్గాది గుర్గ భర్గ మార్గ
ప్రతిష్ఠాపనాచార్య వందారు బృందారక ముందారానంద
సందోహ కందేందిరా ధవ గోవింద నంది వంద్యేందు
శేఖర పాదార వింద భృంగాయమాన యమ నియ
మాసన ప్రాణాయామ ప్రత్యాహార ధ్యాన ధార
ణ సమాధ్యష్టాంగ యోగ నిరత దీక్షా త్రయ
సాధ్యాంగ త్రయ పర లింగ త్రయానక్తప
ర శివ దీక్షిత శైవాగ్రేసర గౌతమ గోత్ర
వన్మల్లి కార్జున పండితా రాధ్య వంశో
ద్భూత సకల శాస్త్ర సార జ్ఞాన శు
ద్ధాంతః కరణ భీమారాధ్య పుత్ర
భవానీ శంకరారాధ్య కృత
లింగ ధారణ దీపికాహ్వాం
రాద్ధాంత
స్సమాప్తః.

